

1700.
SIMONIA

J U X T A

PRINCIPIA

SS. THEOLOGIÆ,
& SS. CANONUM,

Nec non

Novissima Summorum Pontificum
ALEXANDRI VII. & INNOCENTII XI.
propositiones damnantium decreta.

Examinata & Disputationi publicæ
in Conventu Frisingensi exposita,

P R Æ S I D E

P. F. SIGISMUNDO NEÜDECKER,
Ord. Mio. S. Francisci Reform. in præfato
Conventu SS. Theologiæ Lectore.

D E F E N D E N T E

Fr. CELSO SCHÖNNIGG, ejusdem
Ordinis SS. Theologiæ Studiofo.

Mensis Augusti, 1698.

1240
MONACHII,

Typis MARIE MAGDALENÆ
RAUCHIN, Viduæ,

438

REVERENDISSIMO,
ILLUSTRISSIMO,
ET GRATIOSO
DOMINO, DOMINO &c,

FRANCISCO
ANTONIO BE-
GNUDELLIO
BASSO,

SS. Theologiæ Doctori,
Ecclesiæ Cathedralis Frisingensis
Canonico, Scholastico, Officiali,

Nec non

S. R. I. PRINCIPIS
EPISCOPI FRI-
SINGENSIS

J O A N N I S
FRANCISCI

In Spiritualibus Vica-
rio Generali.

*Dignissimo Domino, ac Patrono suo
perquam Gratioso.*

EPISTOLA
REVERENDISSIME,
ILLUSTRISSIME,
ET GRATIOSE
DOMINE, DOMINE &c.

 Lura eademque urgentia
sunt motiva, & propu-
gnantia argumenta, quæ
non tam suadebāt, quàm
cogebant, *TUO* præcipuè *Glorioso*
sub Nomine hæc pagellas publicæ
com-

DEDICATORIA.

committere luci; quomocúmque enim mentis oculo illas intueor, iustissimo simul ac necessario titulo eas *TIBI* deberi, illicò depræhendendo. Enimverò, si illas ut fructum litterarium, qualemcúmque tandem Studij Frisingensis considero, *TIBI* utpote litterarum non solum *Cultori & Amatori specialissimo*, sed & Studij Frisingensis *Superiori Colendissimo*, quippè *Scolastico Dignissimo* præ alijs, ut consecrem, debita exigit observantia.

Si Materiam, quam continet, interrogo, hæc, nec dubitare, nec deliberare promittit, sed omni consideratione neglecta non nisi *TUO sub Præsidio* in lucem publicam prodire præsumit: nec immeritò; nam Simoniam impugnat, hinc ut *Protectorem* habeat *Amicum, infensissimum*

E P I S T O L A

Simoniaë meritò quærit *Inimicum*,
 Religiosa quidem justa, & vera pro-
 ponit, sed odiosa; unde inimicos
 providè timens, impavidum & con-
 stantem Religionis ac Justitiæ veri-
 tatisque propugnatorem, sui cupit
 habere defensorem: qualem *TE* es-
 se fama communis & publica non
 tantùm prædicat, sed etiam quoti-
 diana continuis actibus comproba-
 ta experientia in effectu apertè de-
 monstrat. Nec mirum, constan-
 tem Religionis Justitiæ ac veritatis
TE esse *Possessorem*; quia illa, sine
 quibus vitia contraria nunquam vo-
 lunt adesse, à *TE* semper noscuntur
 abesse, munera nempe & acceptio
 personarum. Hæc sunt, quæ Teste
 Divino oraculo Deut. 16. *Excœcant*
oculos sapientium, & mutant verba
Justorum; hinc quia in *TE* non re-
 periun-

DEDICATORIA.

periuntur, virtutes præfatae vim nullam patiuntur; nundinatio foeda nescitur; nec verba more vestium suspensa venduntur, sed procul personarum respectu, æquo causarum & meritorum aspectu, ad Religionis & Justitiæ amissim non absque Justorum consolatione, nec sine malorum murmuratione ea, quæ ex officio debes, singula dispensantur. *TE* Ergo præ alijs materia hæc *Protectorem* desiderat, non quòd illos præfatis qualitatibus destitutos credat (quod absit; plures enim multorum dotes & virtutes latent quàm patent) sed quod *TE* utpote super candelabrum publicorum officiorum positum, indèque abscondi vel latere impotem, quantumvis cupidum, dictarum virtutum radijs tenebras contrariorum vitiorum nun-

EPISTOLA

quam admittentibus fulgentissime splendescere evidenter cognoscens securam Protectionem sibi certo promittat.

Si easdem pagellas, ut à Fratre Minore Conventus Frisingensis impletas aspicio, eas ut *TIBI* humili Reverentia gratoque animo dedicem, debita mandat gratitudo, cunctorumq; clamat Confratrum multitudo; *TUA* enim erga Ordinem nostrum singularissima humanitas & benevolentia, nec non copiose effusa beneficia usq; adeò nos obligarunt, ut gratitudinis publicæ munus vel paululum differre amplius, turpe ingritudinis nefas omnes astiment, pro insufficienti judicantes, gratitudinem nostram existere solum in occulto; eo quòd qui furtivè semper & velut in Angulo tantum gratias

DEDICATORIA.

tias agunt, non tam fateri, quàm
dissimulare beneficia justè censean-
tur. Quapropter *REVERENDIS-
SIME, ILLUSTRIS-SIME, & GRA-
TIOSE DOMINE DOMINE PA-
TRONE OBSERVANDISSIME* ac-
ceptare dignare paginas has publi-
cas, quas in publicum debitæ ob-
servantiæ argumentum, & apertum
gratitudinis nostræ monumentū no-
mine Conventūs nostræ omni, qua
par est, reverentiâ humillimè *TIBI*
dedico. Exiguum quidem & vile
munus est; sed eo ipso ad *TE* pro-
perat, ut à splendore *Auctoritatis TUÆ*
valorem acquirat. Parvum est; at
simul magnum; quia maximæ ob-
ligationis vectigal. Parvum est;
quia majora *TIBI* debentur: ma-
gnum; quia majus nihil habemus:
nisi forsan preces nostras, quas pri-

EPISTOLA DEDICAT.

dem participatione generali, quia
TIBI pleno affectu jam donavi-
mus, de novo non amplius offeri-
mus, bene tamen oblatas irrevoca-
biliter confirmamus, humillimè ro-
gantes, ut *TUAM* quoque erga nos
ordinemq; nostrum singularem be-
nevolentiam & affectum in futu-
rum confirmare non dedigneris.

Ita vovet

Nomine Conventus Frisingensis omnium infimus

Fr: SIGISMUNDUS NEÜ-
DECKER, SS. Theolo-
giæ Lector.

PRÆ-

PRÆFATIO

Ad Lectorem.

DUæ sunt causæ, benevole Lector, cur hæc potius, quam aliâ materiâ libellum hunc impleverim. Una & quidem præcipua est, ut gravissima Simonix malitia (*ad cuius comparationem teste Pascali Papa c. patet, caus. 1. q. 7. Omnia crimina quasi pro nihilo reputantur*) grandiaq; animarum pericula & Ecclesiarum damna inde provenire solita, à nonnullis hæctenus parùm curata, imò contempta & risui habita aliquo saltem innotescerent. Altera est, quia materia hæc accomodata & utilis videbatur discipulis conceditis, utpote omnibus ad statum clericalem aspirantibus. Verùm quia est materia non modicè odiosa, nihil posui, quod non communi tam Theologorum quàm Canonistarum auctoritate stabilitum,

bilitum , vel expresse jure sancitum ; aut
evidenti ratione munitum inveni , ut vel
inde fides , quæ hac in materia satîs dif-
ficulter præbetur , eò minùs negaretur.
Stilo sum usus , quantum potui , simplici,
claro & brevi , ne ulli legentium diffici-
lis essem vel molestus. Contentum to-
tum compendiosè indicat sequens

Elenchus. Lege , si placet
& vale.

ELEN-

ELENCHUS DISPUTATIONUM ET QUÆSTIONUM.

DISPUTATIO I.

De Simoniâ ejúsque divisione ut sic.

QUÆSTIO I.

Quid, quanteq, malitiæ sit Simonia?

QUÆSTIO II.

De Materia Simonia, & pretio vel munere Simoniaco, sive de re spirituali, vel temporali, quæ pro invicem dantur in Simonia.

QUÆSTIO III.

An sit Simonia, dare aliquod temporale non tanquam pretium pro spirituali, beneficio v.g. Ecclesiastico, sed tanquam motivum, id est, ut mediante hoc temporali moveatur alter, & alliciatur ad dandum spirituale?

QUÆ-

QUÆSTIO IV.

An & quando sit Simonia, ex gratitudine vel gratuita recompensatione dare vel promittere temporale pro spirituali, beneficio præsertim Ecclesiastico?

QUÆSTIO V.

Quotuplex sit Simonia?

DISPUTATIO II.

De quibusdam Simonijs in specie, ijs præcipuè, quæ in beneficijs Ecclesiasticis & Religionis ingressu committuntur.

QUÆSTIO I.

Quibus modis Simonia committi possit in Electione & postulatione?

QUÆSTIO II.

De Simonia, quæ committitur in presentatione & collatione beneficiorum.

QUÆSTIO III.

An, & qualia peccata committantur, si beneficia præsertim curata relictis dignioribus conferuntur minùs dignis?

QUÆ.

QUÆSTIO IV.

De Simonia, quæ committitur in resignatione beneficiorum.

QUÆSTIO V.

Quenam, & quot personæ in conferendis, acquirendis, & procurandis beneficijs, labe Simoniæ infici possint?

QUÆSTIO VI.

De Simonia, quæ committitur per ingressum, seu receptionem in Religionem.

QUÆSTIO VII.

De Simonia, quæ committitur in venditione & commutatione rerum sacratarum, & benedictarum.

DISPUTATIO III.

De Causis & Titulis excusantibus à Simonia, ubi etiam de pœnis & dispensatione ejusdem.

QUÆSTIO I.

De Causis & Titulis excusantibus à Simonia.

QUÆSTIO II.

An & quando redemptio vexationis excuset à Simonia?

QUÆ.

QUÆSTIO III.

De pœnis Simonia.

QUÆSTIO IV.

De restitutione Simoniacè acceptorum.

QUÆSTIO V.

De causis excusantibus à pœnis Simonia & restitutione, nec non de dispensatione Simonia.

DISPU-

DISPUTATIO I.

De Simonia, ejusque divisione ut sic.

VT ea, quæ de Simonia in specie hæc per pagellas trademus, melius cognoscantur, disputationem de Simoniæ natura in genere, ejusdemque primæ ac genericæ divisione præmittimus; nam movente Philosopho, qui species rerum perfectè cognoscere cupit, earundem gradus genericos prius consideret, oportet. Ponitur ergo.

QUÆSTIO I.

Quid, quantæque malitiæ sit Simonia?

1. **N**otum, apud DD. communiter receptum, & in Jure manifestè expressum est, Simoniam secundùm nominis ethymon derivari à Simone mago, quia iste in novo testamento omnium primus, & quidem gravissimè hoc vitio se inquinavit, utpote qui non tantùm rem maximè spiritualement, nempe potestatem illam admira-

A

rabilem

rabilem conferendi Spiritum sanctum pecuniâ emere malitiosè volebat, *Act. 8. Obtulit eis (Apostolis) pecuniam dicens, date & mihi hanc potestatem, ut cuicumque imposuero manus, accipiat Spiritum sanctum;* Sed iusuper intentione pessima malitiam hanc duplicante id attentabat, videlicet, ut potestatem illam pecuniâ consecutus, eandem alijs iterum vendendo quæstum & lucrum temporale facere posset. Prout communiter observant SS. PP. & habetur in iure *c. 1. q. 3. c. Salvator: ibi: Simon magus non Spiritum S. propter Spiritum sanctum, sed ideo, quantum in ipso erat, emere voluit, ut ex venditione multiplicatam pecuniam acquireret.* Hinc licet jam ante Simonem etiam alij, ut *Balaam num. 22. Giezi. 4. Reg. 5.* hoc vitium perpetrârint, non tamen ab ipsis, sed à Simone vitium hoc suum obtinuit nomen, neque subsequenter scelus istud comitantes Giezitæ, sed Simoniaci sunt vocati: tum quia præcedentes in veteri, Simon verò, & quidem omnium primus in novo testamento; tum quia illi non tam graviter ac iste hoc vitio se contaminârunt. His de nomine Simoniacæ præmissis, de natura Simoniacæ ponitur.

2. Conclusio 1. *Simonia est voluntas studiosa emendi, aut vendendi aliquid spirituale vel spirituali annexum pro re temporali.* Ita communis TT. & canonistarum ex glossa *causa 1. q. 1.* statim in principio *¶. quidam*, ubi licet ultima verba

ha

ba *pro re temporali* non inveniuntur, communiter tamen à DD. majoris claritatis gratia apponuntur. Declaratur definitio. Dicitur *voluntas*, id est actus voluntatis, sive sit elicitus sive imperatus, sive in- sive externus; non enim solo actu voluntario externo imperato, sed & interno Simonia committitur: ut si quis interna cogitatione proponat, acquirere quid spirituale pro re temporali coram Deo jam Simoniacus est. Additur *studiosa* id est deliberata, sive actus deliberatus cum advertentia mali elicitus: defectu cujus à Simonia immunes sunt actus ex inadvertentia, vel ignorantia invincibili, vel aliàs indeliberatè producti. Dicitur *emendi vel vendendi*: quibus verbis non tantum denotatur vera emptio & venditio, sed omne aliud pactum, & contractus, sive sit nominatus, ut locatio, permutatio, transactio &c. Sive innominatus, *do ut des, do ut facias, facio ut facias &c.* sive sit tacitus, sive expressus, quovis enim horum, si res temporalis pro spirituali, vel e contra datur, aut promittitur, vel dari proponitur, Simoniam committi unanimiter tenent DD.

3. Dicitur *aliquid spirituale, vel spirituali annexum*, quo nomine non intelligitur incorporale, sed quod est aliquo modo supernaturale, præsertim ad animarum salutem ordinatum, de quo adhuc infra q. 2. n. 14.

4. Dicitur *pro re temporali*: malitia enim

Simoniam potissimum in hoc consistit, quod spirituale omnia temporalia sine comparatione excedens, ita vilipendatur, ut aestimetur re vel pretio temporali, eique comparetur, nec non humanis contractibus subijciatur, quod dignis dari deberet gratis, præcipiente Salvatore *Matth. 10. Gratis accepistis, gratis date.* Intelligitur autem per rem temporalem omne illud, quod est pretio aestimabile, de quo q. sequenti.

5. Conclusio 2. Simonia est mortale peccatum sacrilegij, gravissimum, & plerumque etiam perniciosissimum. Ita certa & unanimis DD. quòd sit sacrilegium, patet; quia per eam indignè & irreverenter tractatur res sacra, quod semper est sacrilegium, quòd verò etiam sit gravissimum, apertè in primis constat ex scriptura sacra *Act. 8.* Ubi S. Petrus in Simonem ob vitium hoc commissum cum æternæ perditionis cõminatione acriter invehendo dicit: *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum Dei existimasti pecuniâ possideri.* Quæ verba lingua Apostolica nunquam protulisset nisi sceleris gravitas exegisset. Cõstat idem manifestè ex jure canonico varijs in locis ut c. *reperiuntur 7. caus. 1. q. 1.* Ubi Simonia vocatur execrabile flagitium c. *sane 4. causa 15. q. 3. crimini publico & Læsæ Majestatis æquiparatur. c. 6. de Simonia: dicitur pestis sui magnitudine alios morbos vincens c. patet. fin. caus. 1. q. 7.* Gelasius Papa Simoniam vitium non tantum præ-

præcipuæ hæresi assimulat, sed insuper gravissimam malitiam & pravitatem illius paucis exprimere volens, execrabile hoc scelus tantum esse declarat, ut *omnia crimina ad comparationem illius quasi pro nihilo reputentur*. Unde & illud omnibus redderetur magis odiosum, decernitur *can. erga Simoniacos c. 1. q. 1. ne ullis Simoniacis etiam in dignitate constitutis aliqua misericordia exhibeatur & c. si Dominus 3. & c. tanta 7. de Simonia contra Simoniacos ubi vis aliàs rejecti & inutiles pro legitimis admittuntur testibus.*

6. Rationes autem hujus conclusionis plures sunt, ex quibus duas magis efficaces, à DD. communiter adductas, & in jure comprobatas seligo, quarum prima est; quia per Simoniam res sacræ ac spirituales indignissimè tractantur, maximè profanantur, & irreverenter vilipenduntur, hoc ipso, quod, dum Simoniacè dantur vel procurantur, re aut pretio temporali æstimentur, eique coæquantur, & æquiparentur, cum tamen quævis etiam minima res spiritualis omnia mundi pretia longè superet. Quinimo nō tantum res spiritualis, sed in rebus spiritualibus Spiritus S. ipsemet indignissimè tractatur, pretio temporali vilissimo æstimatur, emendōq; & vendēdo servus creaturarum in libera earundem potestate positus execrabili sacrilegio efficitur. Prout verbis expressis habet *c. eas 2 21. caus. 1. q. 1. ibi: illi c. moniaci Spiritum S. efficiunt servum suum,*

omnis enim Dominus, quod habet, si vult, vendit, siue servum, siue aliquid aliud eorum, quæ possidet. Similiter, & qui emit, Dominus ejus volens esse, quòd emerit, per pretium pecuniæ illud acquirit, ita & qui hanc iniquam actionem operantur, detrahunt Spiritui sancto &c. Atque Judæ comparantur proditori, qui Dei occisoribus Christum vendidit. Quid plùs ad probandam Simoniacæ malitiæ gravitatem, ejusque detestationem dici posset?

7. Secunda ratio, quæ & tertia pars conclusionis est; quia, ut observat *castro palao, Pirhing b. t. n. 3. cum alijs* Simonia (præsertim in beneficijs) Ecclesiæ perniciosissimum, & vel inde pessimum vitium est: Utpote quo faciliter fit, & utinam non sæpe fieret, quòd indigni assumantur ad prælaturas cum gravi Ecclesiæ ac subditorum damno & præjudicio, beneficia conferantur ijs, qui parùm attendentes onera beneficiorum solùm inhiant pinguibus redditibus non sine injuria & defraudatione intentionis fundatorum: Ecclesijs parochialibus præficiantur tales, qui vel defectu sufficientis scientiæ & morum necessarium doctrinæ & boni exempli pabulum ovibus subtrahunt, easque lenta fame perimunt, vel, quod deterius est, malè habituati vitijs apertè indulgendo easdem malo exemplo crudeliter mactant, indèque non tam pastorem, quàm lupum pro custodia sua habere cogantur
 mise.

miseræ ac simplices oves cum ingenti earundem strage & interitu, sicut enim per bonos ac dignos pastores plurimas salvari oves ingensque emolumentum spirituale provenire certum est, ita per malos & indignos innumeras perire, detrimentumque spirituale deplorandum sequi compertum est. Væ illis, qui Simoniacò lucro excæcati, vel temporalium intuitu permoti, causa sunt, quòd vel unus indignus, aut neglecto digniori minùs dignus constituatur pastor ovium: illis verò, qui beneficia Simoniacè procurant & aquirunt, dupliciter Væ, utpote qui præter peccatum gravissimum in procurando & accipiendo beneficio commissum in continuis peccatis, verme conscientiaè jugiter mordente perseverant, donec beneficium, fructusque inde perceptos restituant, quod ex multis quàm pauci faciunt, alijs considerandum relinquo.

8. Ex quibus abundè patet gravitas malitia Simoniacæ, & veritas conclusionis: qua stante, planè mirari licet, quòd nihilominus aliqui reperiantur, qui intuitu vilissimi pretij aut emolumenti temporalis execrabili & gravissimo hoc vicio se contaminare, æternæque perditionis periculo se exponere non horrent. Non juvat, si dicunt rem temporalem, quam pro re spirituali beneficio v. g. dant vel accipiunt, esse modicam & exiguam, levemque materiam, nam contra est,

9. Conclusio 3. in Simonia non datur levitas materiæ. Ita. *Sanoh. lib. 1. decal. c. 4. n. 1. castro Palao de Simonia pun. 1. n. 7. Bonacina. de Simonia q. 3. n. 13. Layman l. 4. tr. 10. c. ult. §. 1. n. 4. Filliucius. Tom. 3. tr. 5. c. 1. q. 6. n. 13. cum communi aliorum contra Reginaldum lib. 23. c. 11. n. 166.* putantem dari parvitatem materiæ saltem ex parte rei temporalis; quamvis si benè legatur, & ipse pro conclusione hac stare, dignoscatur. Probatum autem conclusio ex jure *c. ex tua 20. de Simonia*, ubi clericus sex solummodo solidos pro aquirendo ordine sacerdotali solvens pœna perpetuæ suspensionis ab ordine punitur, quæ pœna utpote gravis haud dubiè gravem culpam supponit. Item *can. placuit 102. caus. 1. q. 1.* etiam remissis tantùm. (est tertia pars solidi juxta Glossam hic *¶. remissam.*) pro modico Chrismate dare prohibetur; ne fortè, inquit jus, quod pro salute animarum per invocationem S. Spiritûs consecratur, sicut *Simon magus donum Dei pecuniâ voluit emere, ita nos venundantes damnabiliter venundemur.*

10. Ratio conclusionis est; quia nec ex parte rei spiritualis, nec ex parte rei temporalis, materia moraliter levis in Simonia dari potest: ut benè argumentatur *Palao cit.* non ex parte rei spiritualis, hæc enim quantumvis parva v. g. aqua benedicta, vel agnus Dei, ut vocant, si pro quacunque re temporali datur, eique æquiparatur,

paratur, irreverenter ac sacrilegè tractatur, magnaque cum injuria æqualis cum re temporali pretij indignissimè æstimatur, quæ omnibus mundi thesauris sine comparatione præstantior est: nec ex parte rei temporalis; quia quo minor hæc est, eo magis vilipenditur, & indignè tractatur res spiritualis, utpote quæ tam parvo pretio æstimatur & æquiparatur.

II. Ob: contra hanc conclus. c. *etsi questiones* 18. de Simonia, ubi ratione pretij modici quis excusatur à Simonia, ergo etiam in hoc vitio datur parvitas materiæ, R. concedendo auctoritatem sub hac distinctione: cit. c. excusat à Simonia modicum pretium ex eo, quasi hoc ad peccatum mortale, gravèmq; Simoniam non sufficeret, nego ant. ex eo, quia modicum pretium præsumitur gratis datum, ac insufficiens ad obligandum & movendum accipientem pro datione rei spiritualis, concedo ant. & nego conseq. veritas responsionis patet ex. c. cit. Ibi. *si persona offerat electuarium, aut de vino, aut de alijs hujusmodi, quæ modici pretij sunt, & quæ voluntatem recipientis movere non debeant, Ecclesia Romana interpretari non consuevit, accipientem in his delinquere, vel dantem.* Sufficit ergo ad constituendum grave Simonia peccatum quævis etiam minima res temporalis, si datur obligatorie, vel saltem ut motivum pro consequenda re spirituali, licet in foro externo non puniatur ab

Ecclesia, utpote quæ interpretari solet, hujusmodi modica esse gratis data & accepta, cum verisimile non videatur, aliquem tam modica removeri, ut tam execrabile flagitium committat. Et ita nec aliter sentit ipse Reginaldus, aliàs conclusionis adversarius citatus.

QUÆSTIO II.

De materia Simoniae & pretio vel munere Simoniaco, sive de re spirituali & temporali, quæ pro invicem dantur in Simonia.

12. **N**ot: primò rem sacram, quæ datur vel accipitur pro re temporali, communiter à DD. vocari Materiam Simoniae, rem verò temporalem vocari pretium vel munus Simoniacum, conformiter juri c. *sunt nonnulli* 114. *causa* 1. q. 1. ubi hujusmodi temporale munus dicitur. Hinc quia, uti ex præced. q. constat, Simonia committitur, quando temporale datur pro spirituali, ulterius pro majori Simoniae intelligentia videndum est, quid per illam rem spirituales & temporales intelligatur, sive, quod idem est, quid materia Simoniae, & quid sit pretium seu munus Simoniacum. Pro quorum primo ponitur.

13. **C**onclusio 1. materia Simoniae sive res spiri-

Q. II. De materia & pretio Simonia. 11

spiritualis seu spirituali annexa sive quasi spiritualis est omne illud, quod aliquo modo ad supernaturalium bonorum ordinem spectat, & ad salutem hominis ordinatur. Ita Marchant Tom. 3. Tract. 10. 95. cum communi aliorum, nec est, qui in hoc aliquam controversiam movet. Variè tamen hujusmodi spiritualia dividunt, quorum aliqua essentialiter talia, alia causaliter, alia effectivè, alia concomitanter, alia consequenter, alia antecedenter spiritualia esse dicunt, ut videre est apud Pirh. de Simonia sect. 1. §. 1. n. 2. Verùm quia horum explicatio plus obscuritatis, quàm claritatis afferre videtur, nullàque in re sit controversia, cum juxta omnes quævis illarum revera sit materia ad Simoniam sufficiens, hinc ob brevitatis leges horum declarationem omitendo, pro conclusionis intelligentia aliqua spiritualia in specie adduco. Sunt ergo materia Simonia, omnes gratiæ supernaturales tam gratis datæ, quàm gratum facientes: item omnes virtutes tam morales quàm Theologicae, omnes orationes, omnia Sacramenta, omnia Sacramentalia, ut sunt aqua benedicta, benedicta item numismata, cruces, agnus Dei, rosaria, panes, & alia quæcunque benedicta, ut vestimenta & vasa sacra v.g. item ipsæmet benedictiones, consecrationes ac functiones spirituales: omnes actus ordinis & jurisdictionis spiritualis, item omnia beneficia Ecclesiastica, omnia enim hæc aliquo modo

modo ad bona supernaturalia spectant, & ad animarum salutem ordinantur : hinc quoties pro his datur temporale, Simonia committitur, nisi justus excuset titulus, de quo infra.

14. Conclusio 2. pretium Simoniacum si-
ve Simonix (loquendo de jure divino ac natu-
rali) est omnis & sola res temporalis. Ita certa
est communis omnium, patetque ex definitione
Simonix *n. 2 tradita*. E ratio est, quia essentia-
lis pravitas Simonix principaliter in hoc confi-
stit, quod res spiritualis omnia temporalia lon-
gè excedens, comparetur & æstimetur vili pretio
temporali, indeque vilipendatur, & irreveren-
ter tractetur : ut pariter constat ex *quest. præced.*
n. 4. & 6.

15. Dixi in conclusione *spectato jure divino
vel naturali*, quia de jure humano Ecclesiastico
Simonia committi potest, etiam si nulla interve-
niente re temporali solum spirituale detur pro
spirituali : talis Simonia juris humani est omnis
permutatio beneficiorum à privatis facta sine au-
thoritate vel licentia superiorum. *Arg. c. quasi-
tum. 5. & c. cum olim. 7. de rerum permutatione.*
Verùm extra materiam beneficiorum in nullo
alio Simonia ulla committitur, si spirituale da-
tur pro spirituali, ratio est ; quia hoc à jure tan-
quam Simoniacum nullibi prohibetur ; etsi enim
plures reperiantur Canones generaliter vel spe-
cialiter prohibentes pactiones in rebus spiritua-
libus,

libus, loquuntur tamen omnes de ijs pactionibus, in quibus quid temporale datur pro spirituali, prout observat, *Pirhing de Simonia sect. 5.*

§. 1. n. 124.

16. Conclusio 3. res temporalis, seu pretium Simoniacum, in jure munus vocari solitum, dividitur in munus à manu, munus ab obsequio, & in munus à lingua. Ita iterum communis DD. conformiter juri. *c. sunt nonnulli 114. caus. 1. q. 1.* ibi, *aliud est munus ab obsequio, aliud munus à manu, aliud munus à lingua.* Verùm ut pretium Simoniacum melius intelligatur, tria hæc primùm assignata membra singillatim explico & declaro.

17. Munus igitur à manu est non tantùm pecunia, quæ propriè pretium est, sed omnis alia res temporalis externa pretio æstimabilis, quæ utilitatem vel commodum aliquod temporale affert, sive dein sit mobilis, sive immobilis, sive corporalis, sive incorporalis. Huc etiam referatur debiti remissio, mutui datio, solutionis dilatio, vel etiam anticipatio, hæc enim omnia sunt revera pretio æstimabilia. *Layman de Simonia. §. 3. n. 25. Bonacina de Simonia. §. 1. n. 3. & communis aliorum;* habetur expressè in jure. Et quidem de pecunia *c. sunt nonnulli 114. caus. 1. q. 1.* ibi: *munus à manu pecunia est.* De rebus alijs pretio æstimabilibus, mobilibus seu immobilibus *c. totum. 6. caus. 1. q. 3.* ubi omnia hæc pecuniæ æqui-

æquiparantur his verbis: *totum, quidquid homines possident in terra, omnia, quorum Domini sunt, pecunia vocatur; servus sit, vas, ager, pecus &c.* De remissione debiti *ex c. veniens 10. de testibus & attestantibus.* de datione mutui, dilatione vel anticipatione solutionis colligitur. *ex L. quisquis 16. si centum petat.* Rationem dant DD. quia in omnibus his reperitur aliquod commodum aut utilitas temporalis, intuitu cujus, si spirituale datur, haud dubiè pravitas Simoniaca committitur.

18. Ex quibus colligitur, non tantùm Simoniam esse, si tacito vel expresso pacto interveniente pro re spirituali beneficio. v. g. datur, promittitur vel exigitur pecunia, sed etiam, si alia mobilia prætio æstimabilia, & utilitatem aliquam temporalem afferentia, v. g. artificiosæ picturæ, aurea vel argentea vasa, currus cum equis &c. esculenta aut poculenta, ut dolia vini, cervi, boves aut vaccæ: vel si imobilia ut ager, vinea, hortus, vel etiam jus aliquod quodcùnq; tandem temporale percipiendi datur vel promittitur. Rursus Simonia est; si collator aut præsentator beneficij, vel tertius dicat: dabo vel procurabo tibi beneficium, si remittis mihi, quod tibi debeo, vel si per aliquot annos adhuc expectas solutionem: vel si mutuas das pecunias, aut si modò solvis & anticipas, quod subsequenti año debes; idem est, si ad talia prius se offert & promittit

mittit Orator pro beneficio impetrando, dicens v. g. anticipabo solutionem & statim solvam, quod aliàs primùm post aliquos annos deberem. Ratio universalis est; quia cùm in omnibus his reperiatur & spectetur aliqua utilitas vel commodum temporale, revera datur, vel promittitur temporale pro spirituali consequenter vera committitur Simonia.

19. Munus ab obsequio, est omne servitium, vel obsequium temporale interveniente tacito vel expresso pacto pro re spirituali præstitum, vel præstandum. Ita communis & colligitur *ex c. cùm essent* 12. *de Simonia.*

20. Hinc colligitur Simoniam esse, si quis interveniente pacto tacito vel expresso serviat Episcopo, ut suo tempore ab ipso beneficium impetret. Item, si alicui præsentatori v. g. Patrono alicui laico serviat Capellanus, ejus juventutem in Grammatica v. g. instruendo, vel aliud obsequium temporale præstando, ut eum aliquando ad beneficium vacans præsentet. Idem est, si reciprocè collator conferat, vel eligens votū det, ut beneficiarius collatori vel præsentatori, aut eorum consanguineis certum obsequij temporalis genus præstet v. g. consanguineos ad servitia assumat &c. num autem Simonia sit, si quis serviat sola spe consequendi beneficium dicemus *infra. q. 3. n. 37. & 38.*

21. Munus à lingua sunt laudes, commendatio-

dationes, intercessiones, preces, ac alia linguæ servitia, quæ interponuntur vel interponi promittuntur pro aliquo ex vi pacti, ut vicissim spirituale conferatur. *Ita cum suor, L. 4. de Simonia, Bonacina de Simonia §. 1. n. 13, communis. & colligitur ex c. sant nonnulli, 44. caus. 1. q. 1. ubi habetur: munus a lingua est favor: per favorem autem intelliguntur preces. c. nemo. 14. de Simonia.*

22. Colligitur Simoniam esse: si collator vel præsentator beneficij dicat, ego conferam tibi hoc beneficium, vel præsentabo te; si tu vel parens tuus, vel ille magnus consanguineus tuus, pro me aut amicis meis apud Principem vel magnum aliquem Dominum, intercedat, vel me commendet, vel si tua intercessione facias, ut in gratiam iterum redeam, vel si hoc aut illud officium mihi, me òve consanguineo conferatur &c. idem est, si spirituale impetraturus prius ad similia se offert & promittit cum onere, ut eidem spirituale conferatur. Ratio universalis est, quia hujusmodi preces, intercessiones, ac commendationes, sunt quid pretio æstimabile, commodumque & utilitatem temporalem afferunt, consequenter, si pro re spirituali interponuntur, aut promittuntur, revera temporale pro spirituali datur, sicque vera Simonia committitur.

23. Notandum tamen cum Bonacina loco cit. & communi aliorum quòd, ad hoc ut preces,
com-

Commendationes &c. sint pretium Simoniacum, fieri debeant ex pacto tacito vel expresse, inito cum eo, qui spirituale confert. Hinc sequitur Simoniam non esse, si quis gratis & absque ullo pacto intercedat pro aliquo collatore beneficij, vel eum, ejusq; amicos apud Principem comendet laudet &c. indeque postea collator beneficij tali suo aut suorum laudatori, commendatori vel consanguineo beneficium ex gratitudine conferat: item Simonia non est, si quis beneficium accipit, & postea ex gratitudine sola absque precedente ullo pacto pro collatore, presentatore &c. ejusve consanguineis intercedat, eosque commendet, laudet, vel alias ad commodum & utilitatem eorum loquatur. Rursus Simonia non est; si alij quicunque pro aliquo intercedant, & sine aliquo pacto, precibus aut recommendatione eidem beneficium, vel aliam rem spirituales impetrent; eo quod *c. latorem 121. caus. 1. q. 1.* ipsemet Papa fateatur, se ad intercessionem alterius alicui rem spirituales, ordinem nempe Acolythatus contulisse. Multò minus Simonia erit, si quis per se ipsum precatur, rogat, & supplicat pro beneficio aut aliâ re spirituali absque aliquo pacto, prout constat *ex c. tuâ nos 34. de Simonia*, ubi declaratur, quod humiliter roganti Canonicatus conferri possit sine scrupulo Simoniacæ pravitatis.

Cœterùm licet ad intercessionem vel recom-

mendationem aliorum gratis, ac sine ullo pacto interveniente factam, conferentes beneficia non peccent peccato Simoniae, nihilominus in alio genere gravissimè peccare possunt; si nempè intuitu talium precum & recommendationum, conferant beneficia praesertim curata indignis, aut relictis dignioribus minùs dignis prout dicitur *disp. seq. q. n.*

QUÆSTIO III.

An sit Simonia, dare aliquod temporale non tanquam pretium pro spirituali, beneficio v.g. Ecclesiastico, sed tanquam motivum, id est, ut mediante hoc temporali alter moveatur, & alliciatur ad dandum spirituale.

24. **S**I quæ in praesenti materia, hæc certè sicut & sequens quæstio scitu utilis & necessaria, indéque discussione digna est, eò quòd sit summè practica: quæ ut meliùs intelligatur, casum praemitto, ex quo quæstionis sensus clarè percipietur.

25. Titius Clericus in notitiam venit, vacare aliquam Parochiam, vel Canonicatum, aut aliud quodcunque tandem beneficium, hoc ipse impetraturus illico, antequam alij conferatur, ad Collatorem, vel Praesentatorem beneficij se confert, eique

eique se commendat, & pro collatione beneficij seu præsentatione ad illud, debito respectu supplicat. Verùm quia vides, alios quoque adesse vel certè brevi venturos competentes; hinc ut præ alijs beneficium aquirat, Collatori vel Præsentatori aliquam certam pecuniæ quantitatem, vel aliud honorarium temporale in secreto offert, sine ullo externo pacto, aut imposita obligatione, ut reciprocè ab ipso beneficium recipiat: Hac tamen intentione & fine, ut inde collator vel præsentator ad conferendum sibi beneficium moveatur & incitetur.

26. Similiter aliquis Patronus jus habens præsentandi, vel alius ordinarius beneficij collator, confert alicui beneficium sine ullo pacto externo, aut obligatione imposita, hac tamen principali intentione, ut eundem moveat ad dandum illi vel suis consanguineis aliquid temporale. De his itaque & similibus casibus præfens quaestio investigat, an committatur Simonia nec ne?

27. Ante solutionem notandum, circa hanc materiam gravem olim & quasi communem usque ad tempora Innocentij XI. fuisse errorem, saltem materiale plurimum ceteròquin insignium Anthorum, qui tenebant, in dictis casibus si nempe temporale detur non ex pacto, sed tantùm ut motivum consequendi spirituale, non esse Simoniam, qui proin in hoc passu cautè legendi

gendi & nequaquam imitandi ; nam ponitur.

28. Conclusio 1. in casibus specificatis, & universaliter, quotiescunque datur temporale etiam sine pacto externo, vel obligatione imposita sed duntaxat ut motivum consequendi spirituale, beneficium v. g. vel e contra, perfecta comittitur Simonia. Conclusio moderno tempore est certa: cui contradicentem nec scio, nec credo aliquem, qui post decretum Innocentij scripsit: Eam expressè tenet *Joannes Cardennas in crisi Theologica dissert. XXVII. super propositionem damnatam n. 45. & 46.* Probatur 1. & quidem fortissimè ex decreto *Innocentij XI. edito 2. Martij, 1679.* in quo doctrinam conclusioni contrariam tanquam scandalosam, & in praxi perniciosam damnavit, quæ continebatur in sequenti propositione: *dare temporale pro spirituali non est Simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed duntaxat tanquam motivum conferendi, vel efficiendi spirituale.* Quæ propositio, quia à Pontifice declarata est ut falsa, scandalosa, & perniciosa, consequenter vera erit doctrina huic contradictoria, quam ponit conclusio, cum duo contradictoria nequeant esse simul falsa. Et quamvis stante decreto allegato conclusio ulteriori probatione non indigeret, Nihilominus, ut veritas ejus errorque antiquus magis appareat.

29. Probatur secundo, ex jure c. *etsi questiones* 18. de *Simonia*: ubi Archiepiscopus Strigoniensis ex quodam scrupulo timens, an non Simoniæ saltem participativè sit reus, eò quòd frater illius Cardinali pallium afferenti equum obtulerit, Papam consuluit, inter causam sui scrupuli allegando illud scripturæ: *Beatus qui excutit manus suas ab omni munere*: rescripsit Pontifex, Simoniam non esse commissam, & ad textum respondit his verbis. *Quod autem scriptum est, (beatus, qui excutit manus suas ab omni munere) de illis donis dictum est, quæ accipientis animum allicere & pervertere solent: quoniam, si ipsa persona electi offerat ordinatori, vel consecratori suo electuarium, aut de vino, aut de alijs hujusmodi, quæ modici pretij fuerint, & quæ voluntatem recipientis inclinare vel movere non debeant; non tamen Ecclesia Romana interpretari consuevit, accipientem in his delinquere vel donantem.* Ex quibus apertè constat, offerre munera, quæ accipientis animum movere & allicere possunt ad dandum spirituale, Simoniacum esse, consequenter, qui dat quid temporale hac intentione & fine, ut moveat & alliciat ad dandum spirituale, etsi non paciscatur, nec obligationem imponat, Simoniam committere.

30. Nec inferas ex hoc, ergo saltem Simoniæ reus non erit, qui offert esculenta & poculenta aut alia exigui pretij, ut animum accipien-

tis moveat & alliciat ad dandum spirituale. R. enim negando illatum, nam licet talis non præsumatur Simoniacus ab Ecclesia, utpote quæ benignè interpretatur, modica esse gratis data & accepta, nihilominus coram Deo verè Simoniacus est. Sive ergo multum, sive modicum, etiam de esculentis & poculentis quis det, si facit hac intentione, ut moveat accipientem & alliciat ad dandum spirituale. beneficium v. g. Ecclesiasticum, semper coram Deo Simoniam committit. prout jam etiam notavimus supra q. 1. n. 10. & seqq.

31. Probatum conclusio 3 ex c. tua nos. 34. de Simonia: ibi Innocentius III. consultus respondit, quòd si quis Clericus bona temporalia gratis offerat non paciscendo, sed humiliter rogando, ut in Canonicum recipiatur, Simoniam non esse. *Si tamen* (sunt verba formalia ad propositum nostrum) *is, qui talem donationem facit, eà intentione ducatur, ut per temporalia bona, quæ offert, spiritualia valeat adipisci: & Clerici, qui eum in fratrem admittunt, non essent eum, nisi commoda temporalia perciperent, admissuri, sine dubio tam ille quam isti apud districtum iudicem (qui scrutator est cordium, & secretorum cognitor) culpabiles judicantur; utique de Simonia, quia aliud genus vitij in hoc casu posito intervenire non dignoscitur. Quæ verba juris veritatem conclusionis & falsitatem doctrinæ contrariæ*

trariæ damnatæ tam manifestè detegunt, ut sanè mirari liceat DD. tam insignes nihilominus hoc in puncto fuisse hallucinatos.

32. Probatur conclusio 4. ratione, quam adducit *Cardenas: loco cit. num. 28.* quando datur temporale pro spirituali eo modo, qui virtualiter & æquivalenter est emptio, revera committitur Simonia, sed qui offert temporale, ut moveat accipientem ad dandum spirituale, dat modo, qui æquivalenter in prudenti & communi æstimatione hominum est, & dicitur emptio, ergo. maj. est comunis TT. & juristarū, qui in definitione Simoniæ illa verba *emendi vel vendendi* explicantes unanimiter dicunt, per illa verba nō solam emptionem & venditionē strictè talem, sed quemvis alium contractum onerosum, qui in prudenti æstimatione hominum æquivalenter emptio vel venditio dicitur, intelligi. min. probatur à simili: si quis etiam absque pacto expresso iudici pecuniam offerat, ut eum moveat ad ferendam pro se iniquè sententiam, judexque intuitu pecuniæ motus sententiam iniquam pronuntiat, communiter dicitur, alterum emisse & judicem vendidisse justitiam; quia nempe à parte rei in prudenti æstimatione idem est, justitiam vendere, aut ad injustitiam committendam pecuniâ moveri. Sic ad propositum nostrum, qui etiam sine ullo pacto expresso dat temporale, ut moveat ad dandum spirituale, æquivalenter & tacitè

emere, & qui inde motus spirituale dat, hoc vendere prudenti æstimatione dicendus est.

33. Dices pro probatione majoris malè allegari communem DD quia hi licet non requirant in Simonia emptionem vel venditionem formalem, tamen omnes requirunt aliquem contractum onerosum, qualis nullatenus intervenit in proposito nostro.

R̄ non intervenit contractus onerosus expressè & manifestè conceditur, tacitè & implicitè negatur: hoc ipso enim, dum quis offert temporale, ut moveat & alliciat ad dandum spirituale, tacitè onus huic dationi apponit, videlicet, ut accipiens reciprocè det: ex nulla enim alia ratione, motivo, aut conditione, temporale dat, quàm ut spirituale accipiat, certè nullatenus daturus, si sciret, quòd accipiens spirituale non daret: quam intentionem, finem, & conditionem dandi, quia probè scit accipiens, licet non exprimat, tacitè sub onere spirituale conferendi accipit, ex quo haud dubiè pactum onerosum tacitum saltem implicitum & æquivalens exurgit, quod juxta omnes ad Simoniam sufficit. *arg. c. et si quest. cit & c. tua. n. 8. de Simonia.*

34. Confirmatur Si dare vel præstare temporale tanquam motivum consequendi aliquid spirituale, vitio careret Simonia, facilè eluderetur omnis Simonia, sicut eludebatur ante tempora Innocentij XI, nam procurantes benefici-
cium

cium omissis terminis expressi alicujus pacti offerendo munera dicebant, & impostero dicturi essent: quæso habeat me sibi recommendatum, rogo, recordetur mei, dignetur me huic vel illi recommendare, ut hoc vel illud beneficium acquiram &c. qui modus quantumvis à pacto expresso abstrahat, nihilominus quia à parte rei per eum mediante temporali via paratur ad spirituale, verè Simoniacus, & ideo ab Innocentio damnatus est.

35. Dices si etiam iste modus acquirendi beneficia Simoniacus est, sequeretur, quòd sanè multi Simoniâ infecti essent, & necessariò impostero inficerentur adhuc: cùm sinè similibus modis, datione nempe vel promissione temporalium, beneficia difficillimè acquirantur.

Rz. utrum sequela & ratio ejusdem vera sit, ego abstraho, hoc solùm dico, quòd, etsi à parte rei ita se habeant, modos prædictos nequaquam licitos, seu à vitio Simoniæ immunes efficiant, sed inconcussa maneat conclusio, quam repetit, sequens

36. Corollarium: quicunque dat, vel præstat qualecunque temporale, parvum sive magnum, hac intentione, sine, vel motivo principali, ut alterum moveat, vel alliciat, ad recipiendū sibi dandum, vel procurandum spirituale, beneficium v. g. Ecclesiasticum, Simoniæ vitio secontaminat, etsi verbis expressis contractum vel pactum nullum exprimat.

Quær,

37. Quær. an non saltem liceat dare alicuñ honorarium, vel aliud obsequium temporale, præstare ad captandam alterius benevolentiam, & conciliandam amicitiam, ut talis postea memor, beneficium ex benignitate conferat? R. quidquid dicant alij, si hujusmodi temporalia pro captanda benevolentia vel concilianda, amicitia dantur, aut præstantur principaliter in ordine ad consequendum spirituale, omnino Simoniacum esse; quia à parte rei planè idem est, ac dare sive præstare temporale, ut moveat & alliciat ad dandum spirituale, quod tanquam Simoniacum ab Innocentio damnatum jam constat; sive dein alter ex benevolentia, sive ex aliqua obligatione & intuitu temporalium acceptorum, beneficium det; quia potest etiam ex parte unius esse Simonia, quod haud dubiè fit, si unus det temporale, ut moveat alterum ad dandum spirituale, hìc verò acceptet quidem, at beneficium non ideo, sed ex alio motivo conferat. Et certè, si modus iste liceret, fraus antiqua ab Innocentio piissimo detecta, novo pallio induta liberrimè incederet, dicentibus Simoniacis, non do, vel præsto hoc temporale, ut moveam, vel alliciam ad dandum mihi vel procurandum beneficium, sed ut captem ejus benevolentiam, & amicitiam, meique memorem in conferendo beneficio efficiam. Quocúnque ergo termino quis utatur, si per temporalia, spiri-

Spiritualia sive directè sive indirectè procurare sibi principaliter intendat & quærat, Simonia se inquinat, prout ex dictis præsertim ex decreto Innocentij jam satis constat.

38. Dixi *principaliter*, quia si quis temporalia dat vel præstat principaliter ob alium finem, Simoniam non committit, etiamsi finis aliquis secundarius minùs principalis, amicitiam alterius conciliandi, & spes beneficium consequendi concurrat, ut benè observat *Cardenas dis. 27. c. 5. A. 3. Glossa c.* Cùm essent. *ÿ.* promiserat, de Simonia. Hinc Capellani Episcoporum principaliter ob competens salarium servientes immunes sunt à Simonia, etsi secundariò ac minùs principaliter suo servitio etiam intendant captare benevolentiam Episcopi, & sperent consequi beneficium. Ex quibus facilliter in conscientia

39. Colligitur, an & quis in oblatione vel præstatione temporalium Simoniam committat, aut commiserit: interrogetur conscientia: darsne vel dedisses hoc honorarium, aut præstaresne vel præstitisses illud obsequium huic vel illi Domino, etiamsi scires vel scivisses, illum in ordine ad beneficium consequendum tibi nullatenus prodesse, nec te ad illud promovere posse? Si nihilominus dares aut dedisses, jam alium finem principalem habes, & à Simonia liber eris: si non, jam principaliter propter spirituale facis, vel fecisti, sicque Simonia reus eris,

Quæ-

Quæres : an offerens , vel promittens temporale ex intentione , ut alterum moveat & alliciat ad dandum spirituale committat Simoniam mentalem vel conventionalem? R. si accipiens intentionem dantis non advertit, vel protestatur & contradicit, dantem manere solum Simoniacum mentalem : si autem advertit, & ita accipit fore Simoniacum conventionalem , quia jam adest aliquis saltem implicitus & tacitus contractus juxta. n. 32. & 33. & tandem si mutua traditio fit , esse etiam Simoniacum realem pænis juris subjectum. Responsio hæc magis adhuc patebit ex q. 5.

QUÆSTIO IV.

An & quando sit Simonia, ex gratitudine vel gratuita compensatione dare vel promittere temporale pro spirituali, beneficio præsertim Ecclesiastico.

40. **H**æc quæstio æquè, immò magis ac præcedens ob casus quotidianos scitu utilis ac necessaria, valdè tamen odiosa, quia multorum, perversæ praxi è diametro contraria est; non raro enim, aliquos reperire est, qui temporalia pro spiritualibus beneficijs præcipuè Ecclesiasticis promittere & offerre, accipere & exigere, prætenso titulo gratitudinis, eoque Simonias omnes tegere,

tegere, vel potiùs contemnere & risui habere, indéque sacra quævis sacrilegè profanare & contaminare non verentur. Certè enim si temporalia pro spiritualibus promittere vel offerre, accipere vel exigere, ex titulo gratitudinis promiscuè licebit, brevè omnis Simonia evanescet, & risui habebitur; dum (uti in simili jam dictum est q. præced.) quivis, ut illam evadat, ommissis alijs terminis terminum gratitudinis adhibebit. Verùm dum specioso gratitudinis pallio coram hominibus Simoniam abscondunt, oculum omniscij corda scrutantem & renes, non effugiunt, nec murmur ac remorlum conscientiaè evadunt.

41. Ut autem quæstio hæc meliùs discutiatur, faciliùsque capiatur, quid in hoc puncto malum, quidve bonum sit, tria examinabimus. Primò an sit Simonia pacisci vel promittere aliquid temporale pro spirituali vel econtra, ex solo titulo gratitudinis? 2. an Simoniacum sit absque pacto temporale pro spirituali aut econtra dare ex gratitudine? 3. quinam tandem modus promittendi & ostendendi gratitudinem suam in hac materia sit licitus, & qui illicitus.

42. Conclusio 1. quicumque quomodocùnque paciscitur, vel promittit dare aliquid temporale pro spirituali, aut econtra, ex titulo gratitudinis, vel ex gratuita compensatione Simoniacus est. Hæc conclusio post decretum Innocentij

centij XI. certa est, eamque jam ante illud communis DD. docebat, & adeò tenebat, ut aliqui eorum, inter quos est *Suarez T. I. de Reli. lib. 4. de Simonia. T. 5. n. 11.* contrariam opinionem omnino improbabilem, & miras rerum omnium confusiones inducentem reputarint. Præbatur ergo 1. ex decreto Innocentij XI. citato q. præced. n. 28. in quo inter alias etiam hæc propositio ordine 45. supra jam allegata damnatur: *dare temporale pro spirituali non est Simonia, &c. quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spirituali, aut e contra.* Ex quo sic argumentor: juxta decretum Pontificis dare temporale pro spirituali, aut e contra, ex gratuita compensatione Simonia est, ergo pacisci vel promittere temporale pro spirituali, aut e contra, Simonia est, siquidem juxta communem omnium *arg. c. cum essent. 12. de Simonia*, universaliter loquendo æquè Simonia est promittere sive de dando pacisci, ac dare actu temporale pro spirituali, hoc solo discrimine, quòd si res temporalis tantum promittatur pro spirituali, aut e contra, Simonia realis pænas juris inducens non sit, donec etiam res promissa tradatur: Interea tamen coram Deo perfectum jam & confirmatum peccatum, & execrabile flagitium est. Et licet aliam præter allegatam ex Pontificis oraculo desumptam probationem conclusio non requirat: tamen pro veritate illius magis aperienda, fraudèque

que diu latente clariùs detegenda ulterius.

43. Probatur secundo juxta *c. etsi quaestiones* 18. & *c. tua nos.* 34. de Simonia, & alia fundamenta in priori quaestione posita, dare aliquid temporale etiam absque pacto expresso ex solo motivo acquirendi inde aliquid spirituale aut contra, Simonia est, sed qui paciscitur aut promittit ex titulo gratitudinis dare temporale pro spirituali, præcipuum imò solum habet motivum, ut inde aquirat spirituale, beneficium aliquod v. g. (prout cujusvis ex gratitudine ita promittentis conscientia testabitur) ergo Simoniam committit.

44. Probatur tertio juxta communem omnium in definitione Simonia per verba illa *est studiosa voluntas emendi vel vendendi spirituale pro temporali*, intelligitur omnis qualiscunque contractus onerosus, sed qui paciscitur vel promittit etiam ex sola gratitudine dare temporale pro spirituali, haud dubiè facit contractum onerosum, cum æquè contractus ex gratitudine ac alius obligationis onus inducat; ergo Simoniam committit, qui paciscitur vel promittit etiam ex sola gratitudine dare temporale pro spirituali. Et hoc præsertim procedit in beneficijs, ubi omnis pactio prohibita est specialiter *c. constitutus* 4. de transactionibus.

45. Probatur quarto ex sequela absurda n. 40. jam insinuata; quia per doctrinam contrariam omnis eluderetur Simonia solo in contractibus

ctibus adhibito titulo vel termino gratitudinis, quæ cum sit fraus, quæ nulli patrocinari debet, meritò ab Innocentio damnata, & à nullo practica est.

46. Conclusio 2. dare aliquid temporale pro spiritali jam accepto ex gratuita compensatione est Simonia. Hæc quoque conclusio moderno tempore est certa, quia doctrina contradictoria est damnata, falsaque & scandalosa declarata, quæ sic sonat: *dare temporale pro spiritali non est Simonia, quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spiritali aut econtra.* Verùm ut conclusio & sensus propositionis damnatæ benè intelligatur. Notandum aliud esse dare vel donare aliquid gratis vel gratuitò, aliud dare aliquid ex gratuita compensatione: priùs enim nullam supponit obligationem, ex qua procederet, sed prorsus liberè ac gratis fit: posterius verò nempe gratuita compensatio supponit aliquam obligationem saltem ex gratitudine procedentem: omnis enim compensatio prout observat *Cardenas cit. c. 3. A. 1.* vel est ex justitia vel ex gratitudine; atqui gratuita compensatio non est ex justitia, aliàs enim hoc ipso non esset gratuita, consequenter ex gratitudine: damnat ergo Papa doctrinam dicentem, non est Simonia dare temporale pro spiritali, si temporale sit solum gratuita compensatio pro spiritali aut econtra, id est si tale temporale detur ex obligatione gratitudinis,

47. Probatur secundo ratione ex natura Compensationis desumpta: compensatio rei spiritualis per temporale, intrinsecam necessariò & inseparabiliter connexam secum habet pravitatem Simoniacam, ergo nunquam fieri potest sine Simonia. Ant. Præbatur. Q. icunque vult, & intendit compensare unum per aliud, haud dubiè supponit & credit, quòd possit compensari, qui supponit & credit posse compensari rem spiritualem per aliquid temporale, æstimat rem spiritualem per aliquid temporale, æstimat rem spiritualem pretio temporali, eique æquiparat, ac coæquat, eo ipso quod judicet & æstimet, eo posse rem spiritualem compensari; qui rem spiritualem pretio temporali æstimat & æquiparat, Simoniam committit, utpote cujus essentialis pravitas in hoc consistit, quòd res spiritualis, quæ sine comparatione omnes mundi thesauros excedit, vili pretio temporali æstimetur, eique comparetur, eoque compensari aut acquiri posse judicetur, juxta dicta. Q. 1. n. 4. & 6. ergo à primo ad ultimum, qui dat, vel dare vult temporale pro spirituali ex compensatione quacunque etiam gratuita, Simoniam committit.

48. Probatur 3. omnis compensatio præsupponit aliquam obligationem vel ex justitia, vel gratitudine procedentem, si enim ex nulla obligatione procedat, jam non compensatio, sed liberalis donatio vocanda est; atqui omnis obli-

gatio dandi temporale pro spirituali Simoniam involvit, ergo omnis compensatio rei spiritualis per temporale Simoniam involvit. Major videtur certa. *min.* probatur, si posset dari obligatio dandi temporale pro spirituali absque Simonia, vel esset ex contractu prævio, vel ex titulo gratitudinis absque contractu, atqui neutra horum esse potest sine Simonia, ergo. *maj.* iterum est certa. *m.* probatur: non obligatio ex prævio contractu, uti omnes concedunt: nec ex titulo gratitudinis; quia licet hæc pariat aliquam obligationem antidoralem, hæc tamen neutiquam determinatur ad aliquid temporale, sed potest aliunde precibus v.g. pro benefactore fufis suppleri, consequenter si obligatio ad temporale determinatur, obligationem antidoralem excedit, & novam constituit, quæ sine Simonia esse nequit. Ut probationis hujus efficacia magis penetraretur.

49. Notandum, ex quovis dono, aut beneficio, sive temporali, sive spirituali, alicui collato, exurgere quidem de jure & æquitate naturali aliquam gratitudinis obligationem, antidoralem communiter dictam, vi hujus tamen, ut solidè observat *Cardenas cit. c. 3. A. 2. Layman, & DD. communiter*, accipiens neutiquam obligatur ad aliquid certum & determinatum dandum vel retribuendum benefactori, sed solum ad gratificandum & benefaciendum ei, modo, quem ipse
postea

postea elegerit, adeò, ut etiam solis precibus ad Deum pro benefactore fufis huic obligationi naturali satisfacere, eamque delere valeat : hinc quoties beneficium accipiens obligatur ad aliquid determinatum dandum, vel retribuendum benefactori, toties antidoralis obligatio gratitudinis exceditur, novaque novum onus habens imponitur, non ex sola gratitudine, sed ex alio titulo profecta.

50. Ex quo manifestè confirmatur nostræ conclusionis secunda probatio, ipsaq; veritas conclusionis, & justitia damnantis doctrinã contrariã apparet: quicunque enim dat temporale pro spirituali ex gratuita compensatione, dat ex obligatione, qui dat ex obligatione temporale pro spirituali, non dat ex gratitudinis obligatione antidorali, utpote ad dandum temporale non determinante nec determinatè obligante, sed modum, qui accipienti placuerit, relincente, qui non dat ex solo gratitudinis titulo, sive obligatione naturali antidorali, dat ex alio obligationis titulo oneroso, qui dat ex alio, qualicunque demum oneroso, dat Simoniacè, consequenter à primo ad ultimum, qui dat temporale pro spirituali vel econtra ex gratuita compensatione, Simoniam committit. Ex quibus facilè solvitur, quod ex Authoribus contrariam olim sententiam tenentibus

51. Obijcitur contra utramque concl. simul:

non potest esse Simoniacum, vel alio quovis modo illicitum, si quis paciscitur vel promittit aliquid facere, aut dare, ad quod aliàs de jure naturali tenetur, sed quicunque ab alio accipit aliquod beneficium, de jure naturali ex gratitudinis obligatione antidotali tenetur compensare dando vel faciendo aliquid in bonum benefactoris, ergo benefacere volenti promittere quis potest, quòd dando vel faciendo velit beneficium acceptum compensare, & dein accepto beneficio pro compensatione & obligatione delenda actualiter dare.

§ 2. R. enim. 1. concedendo totum, sed negando suppositum; quia nulla conclusio dicit, esse Simoniam in communi sine determinatione ad spirituale vel temporale promittere aliquid pro re spirituali dandum vel faciendum; hoc enim licitum esse patebit ex infra dicendis; sed tantum promittere aliquid temporale: sic enim quia promissio est circa aliquid determinatum, temporale nempe, hoc ipso obligatio antidotalis exceditur, & nova cum determinato onere contrahitur, indeque Simonia conventionalis, ac subsequuta dein actuali traditione realis incurritur. R. 2. concessa maj. distinguendo. min. qui accipit ab alio beneficium, obligatur de jure naturali benefactori ad dandum vel faciendum in bonum ipsius aliquid determinatum, nego, indeterminatum, prout placuerit accipienti,

con-

concedo min. distq. pariter consequens : ergo qui promittit indeterminatum aliquid dandum vel faciendum benefactori, non committit Simoniam, transeat, qui determinatum temporale licet in genere promittit, nego consequ.

§ 3. Ob: secundo: potest aliquis accepto beneficio Ecclesiastico dare aliquid temporale ad delendam obligationem antidoralem, si prius aliqua promissio non præcessit, ergo etiam potest promittere, quia quod quis potest licite dare, licite etiam potest promittere; R. transmissio antecedente negando consq.; quia qui prius determinate promittit temporale pro spirituali, contrahit novam obligationem præter antidoralem, cum vi hujus ad quid determinatum nec se ipsum obligare, nec ab alio obligari quis possit, ita ut si ad determinatum obligetur, jam obligatio antidoralis amplius non sit.

§ 4. Ob: tertio, qui sine præcedente pacto vel promissione, post acceptum beneficium Ecclesiasticum alicui dat & offert quoddam honorarium temporale, per hoc obligationi gratitudinis antidorali satisfactorius, non est Simoniacus; atqui ita dans dat ex gratuita compensatione, ergo dare temporale pro spirituali ex gratuita compensatione Simonia non est.

§ 5. R. Transmissa mai, negando min. quia qui dat ex compensatione temporale, dat ex obligatione temporale, obligatio autem determinata

ad temporale non est obligatio antidoralis : cum hæc non sit determinata, sed indifferens & indeterminata.

§ 5. Dixi in responsione ad secundam & tertiam objectionem, *transmisso antecedenti, transmissa mai*: nam utrum sine ullo præcedente pacto aut promissione, post acceptum beneficium reverà liceat absque Simonia liberè & gratuito collatori aut præsentatori aliquid temporale pro delenda obligatione antidorali ob collatum beneficium dare, & an non & ista oblatio vocari possit compensatio gratuita sub damnatione comprehensa, Doctiorum judicio relinquitur.

§ 6. Certè Petrus Marchantius Tom. 3. traçt. 10. tit. 6. q. 9. n. concl. 1. absolutè affirmat, etiam talem temporalium donationem quantumvis gratuitam accepto jam beneficio factam, si est relativa, seu reciproca, id est, uti ipse explicat, si ideo præcisè ac principaliter fit, quia quis beneficium Ecclesiasticum ab alio accepit, ita ut verificetur, *do quia dedisti*; Simoniam esse, legatur, quia lectione digna habet. Ego doctrinam contrariam Simoniacam vocare non audeo, quia, etiamnum à viris doctis docetur, & à timentibus Deum practicatur, nec apertè damnata dignoscitur : Cum Papa propositionem de dando temporali pro spirituali ex gratuita compensatione damnans, de sola datione ex gratuita compensatione vi præcedentis pacti vel promissionis facta

facta loqui non immeritò dici possit. Verùm ut dixi, rem indecisam relinquo, præsertim cum de mente Pontificis non certò constet. Cæterùm ex dictis pro praxi deduco sequentia certa & indubitata corollaria.

57. Corollarium primum: ante acceptum beneficium certò & indubitatè Simonia committitur toties, quoties pro acquirendo beneficio Ecclesiastico expressè vel implicitè offertur, vel promittitur etiam ex sola gratitudine aliquid temporale determinatum vel indeterminatum, dicendo v. g. ad collatorem, *si mihi confers*, vel ad præsentatorem, *si me præsentas*, vel ad quemcùnque alium, *si mihi procuras*, vel *impetras hoc vel illud beneficium Ecclesiasticum, hanc Parochiam &c.* promitto ex gratitudine tot vel tot pecunias, vel volo dare hoc vel illud honorarium, in specie: vel si offerendo aut promittendo quid indeterminatū quis dicat: *volo esse gratus, promitto me fore gratū, gratum me exhibebo*, vel ut materna lingua modos solitos afferam. Ich will mich danckbarlich einstellen / ich will oder versprich danckbar zuseyn / ich will mich gewislich erkantlich erweisen / ich will mich also einstellen / daß es den Herrn nit gereuen solt / ich will meine Schuldigkeit in obacht nehmen / ich will es auff eine andere Weiß verschulden / &c. wann mir der Herr zu diser Pfarz / oder Beneficium, Cononicat, hilfft / promoviret / recommendiret / gibt / oder præsentiret / &c.

quoties, inquam, quis similibus modis oblationis, & promissionis utitur, illisque reverà intendit aliquid temporale dare vel exhibere pro accepto beneficio, toties Simoniam committit ob fundamenta n. 42. & seqq. allegata, quibus additur hoc: quia omnes isti modi contractum & Pactum onerosum expressum vel saltem tacitum continent quod juxta communem & certam sine Simonia nunquam fieri potest; Universaliter enim pactum verum onerosum est, si dicitur *volo facere vel dare hoc, si tu facis vel das illud*, nec juvat, si addas *volo facere ex gratitudine hoc, si mihi confers illud*, quia inde contractus onerosus non evaditur, & si evaderetur, nihilominus ad contractum Simoniacum reduceretur per decretum Innocentij XI. damnantis propositionem n. 42. citatam, videatur *Cardenas cit. c. 3. A. 4.*

§ 8. Dixi, si reverà ijs modis quid temporale dare, vel exhibere quis intendat, prout ordinariè taliter promittentes intendere, & audientes ita accipere & intelligere solent; parùm enim aliqui moverentur, nec beneficium darent, aut procurarent, nisi reverà judicarent, promittentem similibus modis temporalia offerre; si tamen reverà promittens non quid temporale, sed spirituale, preces v. g. pro benefactore fundendas intelligeret, vel in genere ac indeterminatè solum gratum animum promitteret, res aliter se haberet, nam ponitur

59. Corollarium secundum ; si quis utitur modis n. 57. positis, ijs præsertim, qui sunt indifferentes, & indeterminati ad significandum spirituale vel temporale v. g. *promitto me fore gratum, volo esse gratus, quoad vixero gratus ero, nunquam obliviscar &c.* & per hæc gratitudinem suam non per temporalia sed per spiritualia v. g. fundendo preces pro benefactore exhibere, vel simpliciter, ac indeterminate animi gratitudinem ostendere intendat, neutiquam Simoniacus est: Cardenas cit. & ratio est; quia in his nec datur, nec promittitur temporale pro spirituali, nec ullatenus prohibitum, sed concessum est de eo pacisci, quod de jure inest.

60. Ex quibus quivis, qui in obtinendo beneficio modos similes adhibuit, faciliter cognoscet, reusne Simonia sit, an ab ea immunis? prius inferet, si per dictos modos determinate temporale etiam in genere tantum promisit, vel si modi erant indifferentes per illos temporale promittere intendebat: posterius erit, si non ad temporale sed spirituale rependendum, sive in genere gratum exhibendi animum intentionem direxerit. Timeo autem non paucos fore, quibus murmur conscientia deterius objiciat, nisi ignorantia invincibilis, vel alia causa justa, de quibus infra, & à culpa & à penis Simonia excuset.

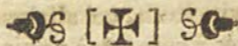
61. Corollarium tertium: quicumque post

acceptum beneficium dat vel præstat aliquid temporale vi præcedentis pacti aut promissionis etiam sub sola gratitudine factæ, inevitabiliter, Simoniam committit, ob fundamenta superius jam dicta: utrùm autem Simoniacus sit, qui post acceptum beneficium absque ulla promissione vel pacto præcedente, obligationi gratitudinis ob acceptum beneficium satisfactorius, liberaliter & gratis quid temporale dat, idem repero, quod supra n. 56. dixi.

62. Quæres an Simoniam mentalem vel conventionalem committat is, qui promittit, se fore gratum, gratitudinem suam per temporale exhibere intendens.

R. Taliter promittentem, si alter advertat, & ita accipiat, fore Simoniacum conventionalem, ratio est, quia jam adest aliquis inter partes contractus dandi temporale pro spirituali, in quo Simonia conventionalis consistit; ex qua dein fit realis, quando contractus actuali traditione ex utraque parte facta adimpletur, ut magis dicitur.

q. seq.

QUÆSTIO V.

Quotuplex sit Simonia.

Cognitâ Simonia naturâ ejusdem divisionem magis genericam in hac disp. adhuc discutiamus de specialibus aliquibus Simonijs in disp. sequenti acturi.

63. **Q**Uamvis circa Simonia divisionem singulares difficultates & controversiæ apud DD. non inveniuntur, placuit nihilominus eam per integram quæstionem examinare; quia valde multum interest, bene scire Simonia membra & fundamentaliter intelligere, quanam realis, mentalis, vel conventionalis sit, eo quod, licet quævis sit peccatum coram Deo gravissimum, una tamen, non item altera gravissimas ab Ecclesia constitutas pœnas incurrat. Ponitur ergo

64. **C**onclusio 1. Simonia primâ sui divisione dividitur in mentalem, conventionalem, & realem. Ita *Reginaldus lib. 23. q. 4. n. 153. Bonacina, Layman, Lessius Herin. &c. cum communiam Canonistarum quàm TT.* non indiget conclusio probatione, sed declaratione tantum, quam subjungo.

65. **S**imonia mentalis illa, de qua jura & DD. communiter loquuntur, est, quando quis dat
tem-

temporale sine ullo quidem pacto expresso vel tacito externè manifestato, hac tamen interna intentione & proposito, ut alterum obliget, moveat, aut alliciat ad dandum spirituale, beneficium v. g. Ecclesiasticum. Hujusmodi Simoniam committunt omnes illi, qui cuidam beneficio, Canonicatui, Parochiæ, &c. inhiantes munera offerunt collatoribus, præsentatoribus, vel commendatoribus, id est illis, quos sciunt gratiâ pollere apud collatores, aut præsentatores, externè simulando, quasi omnino gratis, aut alio, nescio quo licito titulo offerrent, habentes interim in corde hanc solam intentionem ac propositum, ut accipientem obligent aut moveant ad conferendum aut procurandum sibi beneficium. Certè si non semper, saltem non rarò intentio dicta, consequenter & Simonia in mente hujusmodi dantium est, quam intentionem si accipiens advertit, uti non infrequenter fit, & sub eodem datum aut oblatum accipit, illico ex Simonia mentali conventionalis, factâque reciproca traditione rei spiritualis, omnino realis pœnas juris inducens efficitur. Pariter discurrendum de illis, qui beneficium conferunt, aut ad aliud præsentant hac principali intentione & animo, ut accipiens, vel intuitu accipientis alij obligentur, aut moveantur ad conferendum sibi, vel suis consanguineis quædam munera temporalia, hoc vel illud præstetur obsequium, conferatur suo tem-

pore

pore officium, vel fiant intercessionēs aut recommendationes, &c.

66. Dixi, Simonia mentalis, de qua communiter loquuntur jura & DD. quia præter illam, etiam alia Simonia mentalis coram Deo datur, & est omne internum nudum propositum, quo quis proponit, ac intendit dare aut promittere aliquid temporale pro spirituali, aut econtra; etsi nulla externa oblatio aut datio actualis fiat. Ut benè observat cum alijs Bonacina de Simonia *Di p. 1. q. 2. n. 2.* Hac Simoniâ non rarò inficiuntur, qui in antecessum cogitant, & proponunt, quomodo & qualiter oblatione, aut promissione temporalium hunc vel illum obligare, aut movere velint pro acquirendo spirituali, vel econtra; quæ Simonia haud dubiè frequentior est quàm aliæ; ab hac enim illæ supponuntur, nec sine ista, illæ fiunt, benè tamen sæpè illa sine istis.

67. Simonia conventionalis est, quando fit actualis contractus, seu pactum tacitum vel expressum, sive conventio externis signis manifestata dandi spirituale pro temporali, aut econtra. Differt à mentali per actualem conventionem tacitam vel expressam externè manifestatam, quam semper adjunctam habet, & à qua conventionalis dicta est.

68. Notandum tamen specialiter cum *Lesio lib. 2. c. 35. dub. 6. n. 36.* quem sequitur *Layman*

man de Simonia n. 67. ad Simoniam conventionalem neutiquam requiri, quòd conventio fiat verbis expressis & directis, sed fieri etiam possit verbis obliquis & obscuris, vel nutibus, aut etiam sola oblatione pretij sub specie donationis facta; dummodo alter advertat, quòd ita dans aut offerens aliud principaliter non intendat, quàm obligare, aut allicere & movere ad recipiendum dandum spirituale, aut econtra, & hac intentione accipiat; tunc enim jam adest contractus tacitus saltem, & implicitus, qui ad Simoniam conventionalem sufficit; quòd si tamen alter non advertat, vel advertens contradicat, & protestetur, Simonia mentalis manebit, juxta dicenda n. 70.

69. Simonia conventionalis est duplex, una vocatur purè conventionalis, quando nempe fit sola conventio, vel promissio dandi temporale pro spirituali, nulla adhuc ab aliqua partium contrahentium secuta traditio. Altera dicitur mixta & fit, quando ab uno contrahentium contractus impletur tradendo rem temporalem, nondum accepta spirituali, vel vice versa tradendo rem spiritualem nondum habita re promissa temporali. Unde quamdiu traditio ex utràque parte non impletur, tam diu Simonia præcedente contractu commissi manet conventionalis, pura quidem, si ex nulla parte, mixta verò, si ab una tantùm facta est traditio rei temporalis vel spiritualis

tualis promissa. Vocatur autem hæc ultima Simonia conventionalis mixta ; quia de utraque, conventionali nempe & reali quid participat., ab illa quidem conventionem externam, ab hac verò traditionem actualem saltem ex una parte impletam.

70. Advertit hic *Suarez l. 4. de Simonia c. 41. n. 4. Pirh. de Simonia. sect. 1. §. 2. n. 8.* non esse Simoniam conventionalem, si promissio etiam externa dandi vel præstandi quid temporale pro spirituali, aut econtra alteri est facta, ab hoc tamen non acceptata, quod fieri non raro solet, dum unus pro impetrando beneficio quodam Ecclesiastico, nescio quæ temporalia munera, & obsequia offert & promittit, quam tamen promissionem alter, rem magis intelligens, simulque timens Deum, vel protestando recusat, vel aliàs contradicendo non acceptat. In quo casu licet promittens execrabilis pravitatis Simoniacæ coram Deo reus sit ; ea tamen verè conventionalis non est, sed mentalis manet, quia conventio & contractus sine mutuo duorum consensu esse non potest, consequenter nec panis, quas juxta quorundam opinionem Simonia conventionalis habet, ullatenus subjacet.

71. Ulterius advertendum cum *Layman l. 4. Tract. 10. c. ult. n. 67. in fine. Taner. Cajet. Soto, Valent.* & communiori aliorum, per se non esse Simoniam conventionalem, si unus contrahentium

tium tantum fide promittit rem temporalem pro spirituali, sine animo se obligandi seu tradendi, sed tantum fraudulenta & ficta hac sua promissione spirituale consequendi: ratio est, quia ubi non est consensus in obligationem, ibi non est vera conventio. Hinc sola Simonia mentalis ex parte decepti directe committitur, quamvis in foro Ecclesiae, quae iudicat secundum externa, ambo puniri possint, ac soleant. Ne autem per hoc praebeatur occasio similium fraudum.

72. Insuper notandum, huiusmodi fide promittentes nihilominus gravissime peccare peccato scandali, eo quod huiusmodi ficta promissione alium ad Simoniam committendam inducant; cumque scandalum speciem illius peccati contrahat, cuius est causa, talis indirecte saltem Simoniae pravitate se contaminat, *Bonaeina de Simonia q. 2. n. 8.*

73. Simonia realis est, quando pactio, conventio, vel contractus, sive sit tacitus, implicitus, & obscurus, sive expressus & manifestus, ex utraque parte actualiter adimpletur, id est, quando unus rem spiritualem beneficium v. g. alter rem promissam temporalem ex parte saltem actualiter jam tradidit. *Lessius lib. 2. c. 35. dubit. 6. n. 36. Pirh. cit. n. 9. Herin. & c. de Simonia q. 1. n. 9. ad finem. Marchant. cit. q. 2. concl. 1. cum communiori aliorum: licet non desint, qui dicunt,*

dicunt, Simoniam realem esse, dummodo promissio ex una parte, præsertim verò traditione rei spiritualis sit adimpleta. *Sotus Caietanus cum alijs à Fillincio citatis Tr. 45. c. 10. n. 5.* prior tamen Authorum sententia communior est, & verior: vi cuius proin Simonia, quocúmque tandem contractu firmissimo commissa, tamdiu manet solummodo Conventionalis, & à pænis Canonicis immunis, (juxta dicenda infra) donec res utrinque tradatur. Hinc, si quis etiam seriò promittens temporale pro spirituali, vel e contra, & postea beneficio jam accepto pœnitentiã ductus, promissionem ex parte sua, rem temporalem negando, non servet, Simoniacus realis non erit, nec pænis juris subjacebit. Neque habet, quòd sibi de injustitia timeat, dum ex parte sua promissionem non servat; quia contractus de illicitis non obligat. Interea tamen ob contractum prævium coram Deo Simoniæ reus est.

74. Dixi. n. præced. saltem *ex parte*: quia ut benè observat Lessius cum alijs præcitatis ad Simoniam realem non requiritur, ut totum, quod promisit, quis tradat, sed sufficit, si inchoatè sive ex parte det. Ex quo sequitur, quòd, si quis alicui promittat trecentos florenos v. g. & accepto beneficio interea det centum, vel quinquaginta, vel etiam minùs, Simonia realis, pænas juris inducens, jam sit completa, sive dein reliqua adhuc det sive non; Idem est; si quis plura promisit.

obsequia temporalia, & accepto beneficio unum solum exiguum præstet : pariter e contra, qui pro pretio aut munere temporali pinque beneficium procurare, conferre, aut ad illud promovere promittit, & accepto dein pretio temporali solum tenue dat, vel ad illud præsentat, aut recommen- dat, Simoniam realem committit.

75. Conclusio 2. Simonia rursus dividitur in eam, quæ est juris divini, & in eam, quæ est juris humani. *Castro Palao, de Simonia punct. 2. Lessius cit. dub. 2. Pirhing de Simonia sect. 1. §. 2. cum communi aliorum, & Glossa in c. ex parte. 12. §. Dimittere, de officio deleg.* Simonia juris divini est, quando per quemcunque contractum, tacitum vel expressum, datur vel promittitur, aut dari proponitur res spiritualis pro temporali : prout in re explicant DD. Et hæc est proprè dicta Simonia, n. 2. definita, de qua intelligenda est Glossa citata dicens : *sunt quedam prohibita, quia Simoniacæ.* Simonia juris humani est, quæ ortum habet à sola lege Ecclesiastica: hæc committitur, quando non datur temporale pro spirituali, sed vel spirituale pro spirituali, vel temporale pro temporali, contra legem Ecclesiasticam ex motivo Religionis sub pænis Simonix ob speciem & periculum Simonix juris divini positam : talis est omnis permutatio beneficiorum sine superioris autoritate facta *c. quæsitum. 5. & c. cum olim. 7. de rerum permutatione.* Permutatio enim, bene-

beneficiorum cùm sit rei spiritualis, pro spirituali de jure divino haudquaquam, sed de jure humano duntaxat illicita & Simoniaca est: talis etiam est venditio quorundam officiorum, ut Syndici, Sacristæ &c. quæ officia, utpote in se temporalia ex natura sua omnino vendi possent, nisi eorum venditio à jure Ecclesiastico tanquam Simoniaca prohibita esset. *c. Salvator. 8. caus. 1. q. 3.*

76. Verùm notandum cum *DD. ut Laym. de Simonia n. 62. Tannero Tom. 3. disp. 5. de Relig. q. 8. dub. 2. n. 30. Pirhing de Simonia sect. 1. §. 2. n. 6.* Simoniam juris Ecclesiastici non esse propriè & strictè dictam Simoniam, eò quòd propria ratione & essentiali pravitate Simoniaca careat, nec eisdem Simonix definitio n. 2. posita & à DD. communiter tradi solita conveniat, quo non obstante

77. Ulterius notandum, quòd licet Simonia juris humani propriè Simonia non sit, nihilominus grave peccatum Sacrilegij sit, iisdemque censuris & pænis à SS. Canonibus statutis subiaceat, quibus subjacet Simonia juris divini. *Layman. cit. n. 66. Pirhing cit.* cum communiore aliorum. Hinc non multùm indagandum iudico, an hæc vel illa Simonia in specie sit juris divini, vel Ecclesiastici.

78. Præter dicta Simonix membra adhuc aliud est, nempe Simonia confidentialis (quamvis à multis ad Simoniam conventionalem re-

ducatur) quæ tunc fit, quando quis eligendo, præsentando, aut alio quovis modo cuiquam beneficium procurat hac intentione, & certa confidentia, vel etiam pacto, ut recipiens beneficium suo tempore iterùm prius procuranti, aut ejusdem consanguineo &c. totaliter vel saltem secundum aliquam portionem fructuum cedat, aut resignet. Ita desumitur ex *Bulla Pij IV. Romanum Pontificem*, edita 1564. estque in *Bullario Rom.* 85. item ex *Bulla Pij V. intolerabilis mul- torum*. edita 1569. in *Bull.* ordine 85. Ubi etiam gravissimæ statuuntur pænæ hujus Simoniae, de quibus infra,

* † *

DISPUTATIO II.

*De quibusdam Simonias in specie, ijs
præcipuè, quæ in beneficijs Ecclesiasticis
& Religionis ingressu commit-
tuntur,*

VHis ijs, quæ de Simonia ut sic scitu
utilia magis videbantur ac necessaria,
ad Simonias in specie, non quidem,
omnes, sed aliquas solummodo labo-
rem dirigimus, illas præsertim, quæ in conferen-
dis vel impetrandis beneficijs Ecclesiasticis & re-
ligionis ingressu contingere possunt: tum quia
hæ præ cæteris, magis perniciosæ dignoscuntur,
prout ex parte jam supra notavimus, & cuius
consideranti patet.

QUÆSTIO I.

*Quibus modis Simonia committi possit
in Electione & Postulatione.*

I. **Q**uid sit postulatio & electio supponitur ex
jure; non enim ad propositum est, De ha-
rum

rum natura agere : ad intentum præsens cuius etiam non Canonistæ sufficere scire, per electionem & postulationem acquiri beneficium vel dignitates Ecclesiasticas, si quis per aliorum suffragia seu vota beneficium vel dignitatem Ecclesiasticam legitimo juris ordine adipiscitur. In huiusmodi electione vel postulatione ad beneficia varijs modis Simonia committi potest tam antea quàm postea, uti videbimus ex sequentibus.

2. *Concl. 1.* quicumque etiam cæteròquin dignissimus per se, vel per alium dando vel promittendo quid temporale, sive sit munus à manu, sive lingua, sive obsequio, procurat sibi votum, aut suffragium, etiam unicum, Simoniam committit. *Lessius lib. 2. c. 35. dubit. 19. Azorius parte. 3. lib. 12. c. 7. & communis aliorum. Arg. c. Mathæus. 23. de Simonia* : Ratio est evidens; quia talis revera per aliquem contractum dat temporale pro Spirituali, quod semper Simoniacum est, ut fatentur omnes. Verificatur conclusio non tantum, quando temporale promittitur, vel datur expresso pacto, sed etiam, si absque hoc sub specie gratuita oblationis, hac intentione datur, vel promittitur quid temporale, ut alter moveatur & incitetur, ad dandum votum. Patet ex dictis *disp. præced. q. 3.* Ex qua conclusione pro praxi

3. Colligitur, procul dubio Simoniam esse, si quis ante electionem aut postulationem, ne ipsemet
Simo-

Simoniacus videatur, per alios publicè vel occultè convenit eligentes, eisque dat, promittit, vel proponit varia temporalia, puta pretiosa munera, officia & gradus, recommendationes, & favores, exaltationes, vel promotiones familiarum sive consanguineorum, ut inde eligentes obligentur, vel saltem moveantur ad dandum sibi votum.

4. Conclusio 2. etsi electio vel vota mediante temporali procurantur ab aliquo tertio pro Titio v. g. hujusmodi malam procuracionem penitùs ignorante consequenter eidem nullatenus consentiente, electio nihilominus Simoniacca est. Ita *Azorius loco cit. cum communi aliorum*: & habetur clarè statutum *c. nobis. 27. de Simonia*. Hinc licèt in tali casu solummodo procurantes, & eligentes, non autem electus Simoniam committant, electio nihilominus Simoniacca, & ipso jure irrita est, ut magis dicetur infra. *Disp. seq. q.* Cœterùm ex hac conclusione pro praxi

5. Colligitur, quàm imprudenter agant consanguinei, vel alij affectantes alicujus certæ electionem, simulque timentes, ne alius præferatur, dum dando vel promittendo temporalia, electionem & vota pro tali, licèt cæteroquin dignissimo & hujus procuracionis penitùs inscio, procurant; hi enim unà cum eligentibus ex una parte Simonia se contaminando sibi nocent,

& electo consanguineo vel amico nihil profunt, eò quòd de jure talis electio sit nulla.

6. Conclusio 3. Simonia committitur, si eligentes pro votis aut suffragijs sibi invicem promittunt beneficia, vel officia spiritualia, v.g. si quis dicat *si dederis mihi votum, conferam tibi hoc, vel illud beneficium, vel dabo tibi hoc officium.* Ita *Azorius p. 3. lib. 12. c. 4.* *Pirh. de Simonia sect. 4. §. 2. n. 87.* probatio defumitur ex jure *c. de hoc 11. de Simonia*, ubi Episcopus Oxoniensis promittendo unì beneficia, alteri Prioratum, ut in electionem consentirent, Simoniacus reputatur. Hinc quia jus est clarum, ulteriori probatione opus non est. Et licet Simonia hujusmodi non sit juris divini, sed Ecclesiastici duntaxat, grave nihilominus peccatum, iisdemque pænis subjecta est, quibus Simonia juris divini juxta dicta *disp. præc. n. 75.*

7. Conc. 4. non est Simonia dare aut promittere quid temporale, ne eligatur indignus vel minus dignus. *Lesius lib. 2. c. 35. dubit. 19.* *Azorius p. 3. lib. 12. c. 7. quæst. 3.* *Pirh. Sotus* cum alijs: ratio est; quia in tali casu non datur temporale pro spirituali, sed ne spirituale indignè & malè conferatur, & ne Ecclesiæ injuria sive injusta læsio inferatur. Accedit, quòd juxta dicenda infra liceat redimere pecuniâ aut alia re temporali injustam vexationem Ecclesiæ, atqui in casuposito redimeretur injusta Ecclesiæ vexatio, cum

ex indignorum electione Ecclesiæ plerumque, vexationem satis gravem, magnamque detrimentum & præjudicium pati debeant, quod proin per oblationem, aut promissionem temporalium avertere & impedire malum non erit. Veram ne conclusio sinistrè intelligatur

8. Notandum cum *Azorio*, *Lessio* cit. & alijs, quòd quamvis à Simonia alienum sit, absolute & simpliciter dare, aut promittere temporalia, ne indignus, aut minus dignus eligatur; Simonia tamen committatur; si per hoc intenditur, & quæritur, ut certus aliquis in particulari cæteroquin dignus, immò dignissimus eligatur; sic enim jam datur temporale pro spirituali electione nempe certæ personæ. Ex quo pro praxi sequens ponitur, & solvitur casus.

9. Tempore vacantis alicujus Ecclesiæ Cathedralis, Collegiatae, sive cujusdam Monasterij rationabiliter advertitur, majorè partem eligentium (ponamus esse viginti) inclinam & propensam esse ad certum quendam, Sempronium, v.g. adeò, ut verisimile sit, talem nisi impediatur, eligendum fore. Verùm Cajus optimè novit, ac indubitatè cognoscit, hunc eligendum, esse planè indignum, vel certè adesse alios, ipso multò digniores. Hinc ex zelo erga Ecclesiam convenit eligentes, eisque non tantum indignitatem Sempronij demonstrat, sed insuper dat vel promittit eisdem aliqua temporalia, ne ipsum
D 5
eligant.

eligant. In hoc casu Cajus ab omni labe Simoniaca totaliter immunis est. Quamprimùm verò insuper etiam aliquam certam Personam in particulari (maximè si se ipsum) specificat, dandòque vel promittendo temporalia laborat, ut omissio indigno, hunc à se specificatum eligant, Simoniæ illico reus erit. Dixi, si aliquem certum specificat; quia absque Simonia dare aut promittere potest temporalia pro electione personæ dignæ in genere. *Less. cit. dub. 19. n. 113.*

10. Cœterùm in praxi maxima cautela videtur necessaria, ne ex inordinato affectu, aut passione, quis alium æstimet indignum, qui revera dignus est, aut ne potius ex amore proprio, proprioque interesse, quàm zelo justitiæ vel Ecclesiæ, alium impedire studeat; dum forsitan non imprudenter prævidet, se, suosve, si talis eligeretur, aliquantulum vel fore suppressendos, vel certè non adeo promovendos & honorandos; talis enim ita impediens præter injustitiam etiam Simoniam committeret, siquidem Simoniacum est, non tantùm, si datur temporale pro spirituali, voto v. g. aquirendo, sed etiam, si datur, ut omittatur, vel ne detur spirituale, votum v. g. digno, ut ex *Glossa in c. nemo. 14. v. celet. & Abbat. de Simonia*, bonè notat *Pirh. h. t. sect. 4. n. 87.*

11. *Concl. 5.* post electionem, Simonia dupliciter potissimùm committitur. 1. Si datur
vel

vel promittitur quid temporale pro impetranda confirmatione. 2. Si datur, vel promittitur temporale, ne contradicatur, aut electio impugnetur ab aliquo, qui justam impugnandi vel contradicendi causam habet. Prima pars conclusionis est certa, eamque tenet *Azorius. p. 3. l. 12. c. 7. Pirh. cit.* constat etiam manifestè *ex jure, c. sicut jus de Simonia*; ubi pro Simonia expressè declaratur, dare pecuniam pro confirmatione; etiamsi ab alijs fiat confirmando ignorante. Ratio est; quia per confirmationem electus plenus jus acquirit in beneficio, consequenter si pro ea quid temporale dat aut promittit, pro spirituali promittit, indèque Simoniam committit.

12. Secunda pars est communis DD. signanter *castro Palao de Simonia punct. 20. Less. cit. dub. 18. n. 106. & seqq. Barbosa p. 3. de off. & potest. Epi. c. 13. §. 6. Suarez. c. 50. n. 10. & 11. cum communi aliorum.* Ratio est; quia talis revera indirectè saltem dat temporale pro spirituali, & per temporale sibi parat viam ad spirituale.

Dixi in conclusione, qui *justum impugnandi vel contradicendi causam habet*; nam utrum, & quando Simoniacum sit, dare vel promittere alicui temporale, ne injustè contradicat, impugnet, aut impediat electionem, dicitur infra.

QUÆSTIO II.

De Simonia, quæ committitur in præsentatione & collatione beneficiorum.

13. **Q**Uamvis ex dictis jam sufficienter colligi posset, quomodo & quando Simonia committatur in collatione aut præsentatione beneficiorum; certum enim ac indubitatum est, quòd dare vel promittere ex tacito vel expresso pacto, quodcùnque tandem temporale pro collatione vel præsentatione, aut e contra Simonicum sit; Item quod Simonia sit promittere, vel dare quid temporale sine pacto quidem expresso, ea tamen intentione ac motivo, ut alter moveatur ad præsentandum vel conferendum beneficium: prout constat ex dictis *disp. præced. q. 3.* placuit nihilominus specialem desuper quæstionem ponere, ut una aliâve controversia, quæ circa Materiam hanc satis frequenter occurrit, magis elucidetur. Videlicet 1. An sit Simonia, conferre alicui beneficium propter consanguinitatem? 2. An Simonicum sit, servire alicui collatori vel præsentatori beneficij hoc pacto, vel motivo, ut suo tempore eidem vacans beneficium conferatur.

14. **Concl. 1.** non est Simonia propriè dicta, conferre alicui beneficium, vel ad idem aliquem præsentare propter consanguinitatem,
sive

sive quia ejus consanguineus, vel affinis est. ita *D. Thomas 2. 2. q. 100. A. 5. ad secundum. Azorius p. 3. lib. 12. c. 2. citans Sotum. Navarr. Covar. contra Glossam in cap. 1. ut Ecclesiastica beneficia ꝑ. Carnalitatem*; Ratio est, quia Simonia strictè dicta non committitur, nisi detur spirituale pro temporali; consequenter cum datur beneficium propter consanguinitatem purè intendat consanguinei commodum, ac utilitatem, nihil ab eo accipiens, sperans vel exigens, Simoniam non committit.

15. Dixi propter consanguinitatem sive quia consanguineus est, quia dare beneficium alicui tertio propter consanguinitatem in hoc sensu, ut dantis consanguinei exinde promoveantur, exaltentur, officia, vel alia commoda spiritualia recipiant, absque dubio Simoniacum est; uti tenent cum *D. Thoma l. c. præcitati AA.* Ratio est; quia hîc verè datur spirituale pro temporali, saltem consanguineis præstito vel præstando; sive enim pro se, sive pro alijs per spiritualia quis procuret temporalia, Simoniacus est: *Arg. c. nobis. 27. de Simonia.*

16. Concl. 2. dare beneficium etiam simplex alicui præcisè propter consanguinitatem, licèt non sit Simonia, nihilominus grave peccatum carnale & sæpè etiam injustitiæ est; si talis consanguineus est absolutè indignus *D. Thomas l. c. cum AA.* numero præcedenti citatis, patetque

que ex c. *grave nimis*. 29. de prebendis. Ibi: *Grave nimis est & absurdum, quod quidam Ecclesiarum Prelati, cum possint viros idoneos ad Ecclesiastica beneficia promovere, assumere non verentur indignos, quibus nec morum honestas, nec litterarum scientia suffragatur: Carnalitatis sequentes affectum, non iudicium rationis: unde quanta Ecclesie damna proveniant, nemo sanæ mentis ignorat.* Ratio conclusionis constat ex textu allegato; quia nempe exinde gravia Ecclesie damna proveniunt.

Dixi, si consanguineus est, absolute indignus; Si enim æquè est dignus & idoneus ac alij, non tantùm potest, sed & debet cæteris paribus Episcopus vel alius beneficij collator præ alijs consanguineo conferre beneficium; quia juxta ordinem charitatis propinquis subvenire & benefacere magis tenemur quàm extraneis. *Abbas in c. dilecto. 25. de Simonia, n. 2. & ex eo Layman. L. 4. Tr. 2. c. 15, n. 8. Pirh. de Preb. & dignit. sect. 4. §. 2. n. 98.* Et ob similem rationem vulgè *Abbas in C. ad decorem. 5. n. 4. de instit. ut cæteris paribus beneficia conferantur potiùs indigenis, quàm extraneis; quia illi magis censentur digni, magisque diligere patriam, in qua sunt educati, quàm isti, ita quoque Azorius l. c.*

17. *Concl. 3.* Servire seu præstare obsequia temporalia vel carnalia alicui collatori, vel præsentatori beneficij sine stipendio, vel pro stipendio,

dio, improporcionado tamen, sub hoc pacto, vel salté sub hoc principali motivo ac intentione, ut ei suo tempore vacans beneficium conferatur, Simonia est. *Glossa in c. cum essent de Simonia §. promiserat. D. Thom. 2. 2. q. 100. A. 5. ad primum. Azorius. p. 3. lib. 12. c. 8. litt. B.* Ratio est; quia revera datur sive præstatur temporale, munus nempe ab obsequio, pro spirituali, quod ut Simoniacum in jure sæpè declaratur.

18. Dixi *servire vel præstare obsequia temporalia*; nam ut ex S. Gregorio benè observat D. Thomas: Si aliquis Clericus impendat obsequium honestum ad spirituale ordinatum, puta ad Ecclesiæ utilitatem, ex ipsa devotione obsequij redditur dignus Ecclesiastico beneficio, sicut & propter alia bona: *quin immò Marchant. T. 3. Tra. 10. Tit. 6. q. 11.* Universaliter tenet, posse Episcopum absque labe Simoniæ beneficio aliquo Ecclesiastico recognoscere fideliter præstita obsequia temporalia, dummodo non detur instipendium nullumque pactum vel obligatio intercedat, & aliàs beneficium accipiens sit dignus.

19. Dixi *sub hoc principali motivo ac intentione, ut suo tempore beneficium vacans ei conferatur*; Nam cujus finis principalis alius est, v. g. quia habet justum ac honestum salarium, Simoniâ non inficitur, licet minus principaliter secundariò etiam intendat acquirere suo servitio
fidei

fideli beneficium : prout ex Cardenas supra jam notavimus. *Disp. prac. q. 3. n. 38.*

20. Ex eadem ratione à Simonia excusatur, qui servit Episcopo vel patrono sine, vel pro exiguo salario, hac intentione & fine principali, ut ejus scientia, dexteritas, & talenta patefiant; talis enim non præstat obsequium temporale pro beneficio, sed ut collator vel præsentator cognoscat ejus talenta, quibus cognitis per se dignus est, ut beneficium eidem conferatur. *Less. lib. 2. c. 35. dub. 20.* Ex quibus pro praxi

Colligitur, Simoniam committi in sequentibus casibus. 1. si quis patronus, seu præsentator beneficij conveniat cum aliquo Clerico, & hic cum illo v. g. *Si Dominus meam juventutem tanto tempore instruxerit, præsentabo eundem ad proximè vacans beneficium* : vel econtra, si Clericus dicat, *agam pædagogum juventutis Dominationis suæ, nec aliquid peto quam victum, dummodo mei recordetur tempore vacantis alicujus beneficij.* 2. Si quis habens alias meliores condiciones vel servitia, illaque dimittendo, vel non accipiendo, servit alicui collatori, vel præsentatori beneficij pro nullo aut exiguo ac improporcionado salario sine pacto quidem, hac tamen principali intentione, & motivo, ut ab eo suo tempore beneficiū acquirere valeat; non enim solummodo qui sub pacto, sed etiam qui sub motivo principali præstat temporale

Male animo consequendi spirituale, Simoniam committit, ut constat ex *disp. præc. q. 3.* Tertiò. Qui obsequia temporalia quæcunque præstat alicui alteri, qui apud collatorem, vel præsentatorem beneficij potens, vel familiaris est, hoc pacto, aut motivo principali, ut eidem suo tempore beneficium procuret, eundem apud collatorem vel præsentatorem recommendando, vel pro eodem rogando; Ratio est; quia, ut infra dicemus, universaliter loquendo Simonia est, dare vel præstare quid temporale alicui familiari collatoris vel præsentatoris, ut per preces aut recommendaciones obsequium accipiens ita servienti beneficium procuret.

QUÆSTIO III.

An, & qualia peccata committantur, si beneficia præsertim curata relictis dignioribus conferuntur minus dignis?

21. **V**T quæstio hæc magis elucidetur, ea, quæ extra controversiam, & apud omnes certa sunt, supponendo præmitteremus; ea verò, quæ unum aliúmve adhuc contradictorem habent, per conclusiones examinabimus. Itaque,

22. Tanquam certum & indubitatum supponitur primò, eos peccare mortaliter (& quidem juxta communem contra fidelitatem ob ra-

E

tionem

tionem ponendam infra Concl. 2.) qui beneficia curata majora relictis dignioribus, conferunt minùs dignis; ita enim clarissimè habetur in *Concil. Trid. sess. 24. c. 1.* ubi de hujusmodi beneficijs expressè loquens dicit, *promoventes ad hæc mortaliter peccare; nisi quos digniores & Ecclesie magis utiles judicaverint, præfici diligenter curaverint.* Accedit præter communem tam TT. quàm Canonistarum sententiam etiam decisio rotæ citata à Garzia de beneficijs p. 7. c. 16. n. 2. dicens, doctrinam hanc de omnibus Episcopatibus intelligendam esse. Huc communiter AA. ob idenditatem rationis reducant Prælaturas & Superioratus, jurisdictionem quasi Episcopalem habentes, ut Generalatus, Abbatias, Præposituras, Decanatus, Provincialatus, Prioratus, Rectoratus, Guardianatus, &c.

23. Suppono tanquam certum secundò, pariter etiam mortaliter peccare eos, qui beneficia curata minora, ut sunt Parochiæ, Vicariæ perpetuæ, &c. relictis dignioribus conferunt minùs dignis, quando conferuntur per concursum. Ita communissima nemine contradicente, eò quòd *Concil. Trid. sess. 24. c. 18.* de concursu loquens Reverendissimo cuivis Episcopo expressè præcipiat, ut præmisso examine *eum eligat, quem ceteris magis idoneum judicaverit, eiq; & non alteri collatio Ecclesie fiat.* ubi etiam communiter observant D'D. ut Less lib. 2. c. 34. dub. 15. n. 75. Navar-

rus c. 17. n. 74. Castro Palao p. 2. Tr. 13. D. 2. pun. 4. n. 6. Lugo de Jure & Justitia, Disp. 35. sect. 6. dicens esse sententiam communem & verissimam, quòd insuper præter infidelitatem, peccatum quoque injustitiæ committatur, & obligatio restituendi contrahatur, si in concursu, omisso digniori, beneficium conferatur minùs digno. His ut certis suppositis.

24. Examinandum adhuc restat. 1. An præfata beneficia curata minora Parochiæ v. g. etiam extra concursum sub peccato conferri debeant digniori? 2. Quid juris in puncto quæstionis circa beneficia simplicia?

25. Concl. 1. Regulariter loquendo, omnes ij Ecclesiastici, ad quos spectat collatio, & provisiò beneficiorum, peccant mortaliter, qui etiam extra concursum beneficia curata minora, Parochias v. g. relictis dignioribus cõferunt dignis. Ita communis immò teste Lugone de Jure & Just. Di. p. 25. sect. 2. n. 10. communissima, adeò quidem, ut pro sola citatione AA. qui hanc sententiam docent, aliquot folia non sufficerent: Ex quibus pro majori conclusionis probatione extrinseca aliquos saltem adduco. *Ut D. Thom. 2. 2. q. 63. A. 2. ad tertium, Garziam p. 7. c. 16. n. 16. Lessium cit. dub. 14. Castro Palao Tr. 13. de beneficijs Ecclesiasticis. D. 2. pun. 11. Fillucium in Appendice. Tr. 41. c. 4. n. 177. Layman lib. 4. Tract. 2. c. 15. Pirh. de præbendis & dignitatibus*

sect. 4. §. 2. Valenssem, Azorium, Covarr. Navarr. Vasquez, &c.

26. Probatur 1. ex *Concil. Trid. sess. 24. c. 18.* per textum citatum jam. n. 23. quamvis enim ibi Concilium loqui videatur tantum in casu concursus, nihilominus dictum, c. intelligendum esse de collatione Parochiarum etiam extra concursum, manifestè patet ex textu finali citati c. ubi disponit; quòd si ob certas rationes præscriptus concursus haberi non posset, cætera tamen in eodem, c. posita servari debeant, inter quæ non minimum est, ac trina vice repetitur, ut Ecclesiæ Parochiali præficiaturis, qui dignior & magis idoneus repertus fuerit.

27. Probatur 2. ex eadem *Trid. sess. 24. c. 1.* per textum citatum supra n. 22. Et licet hoc capite Concilium ex instituto tantum loquatur de Cardinalibus & Episcopis, meritò tamen ob idenditatem Rationis etiam ad alia beneficia curata, Parochias v. g. reducitur. Ut bene notat *Lugo cit. & Cardenas.* Immo id ipsum clarè insinuare videtur. c. cit. ipsummet Concilium ad finem dicens: *nil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium &c. Quam ut bonos maxime & idoneos pastores singulis Ecclesiis præficiat:* ubi notanda verba *singulis Ecclesijs*, inter quas haud dubiè etiam veniunt Ecclesiæ Parochiales, utpote quæ titulo *Ecclesiæ* verè ac propriè gaudent.

28. Probatur 3. Ratione: illi, quibus ex officio

ficio incumbit beneficia alijs conferre, neuti-
quam sunt Domini beneficiorum, nec habent li-
beram cum illis disponendi facultatem, sed sunt
meri *Æconomi*, ut cum alijs benè argumentatur
Less. cit. & tenentur sub peccato gravi, quantum
commodè possunt, præcavere grave damnum &
detrimentum ab Ecclesia, eamque magno & ne-
cessario commodo non privare; sed si Ecclesijs
Parochialibus non præficiunt Pastores digniores
relictis dignis, eas commodo magno & summè
necessario, pro animarum salute maximè expe-
diente privant, indèque grave detrimentum non
præcavent; ergo mortaliter peccant. Major vi-
detur certa, *min. constat ex Concil. Trid. cit. sess.*
c. 1. ubi nil magis Ecclesie Dei necessarium judi-
cat, quàm quòd singulæ Ecclesiæ habeant *Pasto-*
res bonos maximè, atque idoneos. Et eadem *sess.*
c. 18. de Parochialibus Ecclesijs ex professo a-
gens, reputat id *maximè expediens animarum*
saluti, ergo. Ex qua Ratione etiam patet, prout
pariter DD. communiter colligunt, quòd obli-
gatio hæc conferendi beneficia curata digniori-
bus, sit de jure naturali: id ipsum etiam insinuat
Trid. cit. c. 1. per illa verba, *nil in presenti tempo-*
rum ratione innovando, quibus supponit obliga-
tionem hanc prius jam & quidem, uti ratio pri-
mùm allata ex ipsomet Concilio probat, de jure
naturali fuisse.

29. Nec dicas, *juxta Concilium Trid. sess. 7.*

c. 3. sufficere, si inferiora beneficia Ecclesiastica præsertim curam animarum habentia Personis dignis & habilibus conferantur, consequenter nullam esse obligationem, ut dignioribus conferantur. R2. Enim cum Lugone cit. n. 19. ibi Concilium loqui solummodo de requisitis ad validam (ut patet ex ipsomet. c. cit.) non verò ad licitam beneficiorum collationem, de qua primum disponit, vel potiùs de jure naturæ dispositum jam supponit *Seff. 24. c. 1. & c. 18.*

30. Dixi in Concl. omnes ij Ecclesiastici; quia ab hac obligatione à pluribus DD. excipiuntur Patroni Laici, eò quòd Concilium *seff. 24. c. 18.* dicat, eum debere admitti, qui à Patrono Laico præsentabitur, dummodo sit idoneus. Id ipsum confirmare videtur praxis, vi cujus præsentati à Patronis Laicis tantùm examinantur, an sint digni, non verò an sint digniores. Verùm de Patronis Ecclesiasticis hæc exceptio non procedit benè tamen tenor conclusionis, quia hi juxta Concilium *loc. cit.* omnino tenentur digniorem præsentare.

31. Concl. 2. Præcedens conclusio est adeò vera & certa, ut sententia contraria docens quòd extra concursum liceat beneficia curata inferiora, Parochias v. g. relictis dignioribus, conferre dignis, defacto tanquam scandalosa & in praxi perniciofa sit damnata, consequenter in praxi non amplius probabilis. Ita Cardenas in propositiones

sitiones damnatas *differunt* 28. c. 4. Probat^{ur} conclusio manifestè ex decreto Innocentij supra citato inter alias propositiones etiam hanc damnante: *Cùm dixit Concil. Trid. eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi, quos digniores, & Ecclesia magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent: Concilium vel primo videtur per hos digniores non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum sumpto comparativo pro positivo, vel secundò locutione minùs propria ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos, vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus: In qua propositione ad propositum nostrum notanda sunt ultima verba vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus. Ex quibus sic argumentor: sententia quæ docet, vi Concilij Tridentini tantùm in concursu sub peccato mortali debere promoveri ad Ecclesias relictis dignis digniores, est damnata, atqui hoc dicit sententia primæ conclusioni contraria, ergo est damnata, consequenter conclusio hæc secunda vera.*

32. Dices propositionem damnatam loqui tantùm de beneficijs curatis majoribus Episcopatibus, non verò de inferioribus, Parochiis v. g. eò quòd Glosset textum ex. c. 1. *sess. 24. de sumptum, ubi Concil. de majoribus, non item inferioribus beneficijs expressè agit.*

33. *3x.* Negando ant: quòd enim dicta propositi-

positio non tantum de majoribus, sed & inferioribus beneficiis curatis loquatur, inde aperte patet; quia includit etiam beneficia, quæ conferuntur per concursum præscriptum à Trid. quæ non sunt majora beneficia, Episcopatus v. g. sed inferiora, Parochiæ nempe.

34. Concl. 3. quamvis multi teneant, ut *Castro Palao, p. 2. Tr. 13. D. 2. pun. 11. n. 8. Covarr. Navar. Vasquez. Azorius. & plurimi alij citati à Garzia p. 7. c. 16. n. 2.* quod etiam beneficia simplicia & non curata, ut Canonicatus v. g. Capellanix, &c. sub mortali debeant conferri dignioribus; nihilominus sententia valde probabilis est, non esse peccatum mortale beneficia non curata conferre dignis, relictis dignioribus, *Less. cit. dub. 14. n. 65. Garzias cit. n. 16. Layman lib. 4. Tr. 2. c. 15. n. 8. Pirh. de Simonia sect. 4. §. 2. n. 96. cum aliis.* Fundamentum conclusionis est; quia Ecclesia plerumque non magnum detrimentum, vel damnum patitur, si prætermisso digniori assumitur ad beneficia non curata dignus: unde nec Concilium Trid. circa beneficia simplicia tam gravem obligationem imponit, sicut circa curata, consequenter cum res sit periculosa valde & conferentibus multum odiosa, hanc obligationem extendere non debemus. Quod si tamen in casu particulari notabile damnum Ecclesiæ emergeret, si neglecto digniori conferretur minus digno, idque à conferente

ferente sciretur, haud dubiè etiam sub mortali teneretur conferre simplex beneficium digniori, ob idenditatem rationis, prout etiam fatentur citati pro conclusione AA.

35. Dices c. unic. in *Ecclesiastica beneficia* &c. Innocentius III. de beneficio simplici loquens dicit: *non ex affectu carnali, sed discreto iudicio debuisti Ecclesiasticum officium & beneficium in Personam magis idoneam dispensare.* R2. Pontificem ibi per *ly magis idoneam* intelligere verè idoneum, & dignum, quia uti ex contextu patet, tunc assumebatur omnino indignus. Dein etsi jura aliqua antiqua obligationem gravem conferendi beneficia etiam non curata dignioribus imponerent, ea per consuetudinem contrariam censeretur jam abrogata, uti benè advertit Garzias cit.

QUÆSTIO IV.

De Simonia, quæ committitur in resignatione beneficiorum.

36. | IN hac resignationis materia quædam apud DD. sunt certa, quædam controversa. Certum est primò, Simoniam & quidem juris Divini committi, si alicui datur, vel promittitur aliquid temporale quodcùnque tandem, sive sit munus à manu, sive à lingua, sive ab obsequio, ut in fa-

vorem alterius resignet. Ratio est; quia sic datur temporale pro spirituali, quòd tanquam Simoniacum sæpius jam audivimus.

37. Certum est secundo, Simoniacum esse, si tacito, vel expresso pacto exigitur, datur, vel promittitur pro suppellectili plus quàm revera à parte rei valet: v. g. Parochus resignare alicui volens, habet vaccas & equos, aliàque pecora cum suppellectili ad Parochiam necessaria constanti 500. florenis v. g. dicit beneficium desideranti: volo in favorem tui resignare Parochiam, si meam suppellectilem, qua aliàs indiges, à me emas 800. vel 1000. florenis. Ratio est, quia, cum uti casus dat, suppellex tanti non constat, datur residuum temporale pro spirituali, beneficio nempe consequendo, quod procul dubio Simoniacum est.

38. Controversa sunt primò, an & quando Simonia committatur, si fit resignatio in favorem tertij reservatâ pensione annuâ? Secundò an Simoniacum sit resignare alicui hac conditione, ut resignatarius solvat resignanti expensas, quas in procurando & impetrando beneficio fecit?

39. Concl. 1. omnis resignans in favorem tertij, id est non aliter dimissurus beneficium, nisi designato à se conferatur, Simoniam juris humani committit, si non fiat autoritate Pontificis. Ita castro Palao de Simonia disp. 3. punct. 17. n. 4.

citans communem. Bonacina de Simonia disp. 1. q. 4. §. 14. Engel de renunt. n. 8. & communis aliorum. Ratio desumitur ex jure c. quæsitum §. de rerum permutatione, quia omnis pactio circa spiritualia, vel spiritualibus connexa labem semper continet Simonia. Præsertim in materia beneficiorum arg. c. constitutus, 4. de transactionibus; consequenter, cum in jure communi præter Pontificem dispensare nemo possit, quævis hujusmodi resignatio sine ejus licentia cum pacto & conditione facta, Simoniaca est.

40. *Concl. 2. Licitum, consequenter à Simonia alienum est; si quis Episcopo beneficium purè & absolutè resignans, eidem aliquam Personam certam non per modum obligationis, sed recommendationis & humilis supplicationis nominet, rogando, ut beneficium resignatum gratis conferre velit à se recommendato. Covarr. lib. 1. Variar. resolu. c. 5. n. 5. Zæsius tit. de Simonia. n. 71. sequitur Engel. h. tit. n. 8. Ratio est; quia ex una parte certum est, resignationes beneficiorum purè & absolutè in manus Episcopi licitè & validè fieri posse. C. admonet. 4. de renunt. ex altera verò parte, nullo jure prohibitum est Episcopo, ad preces & recommendationem aliorum alicui beneficium conferre, dummodò cæteras conditiones habeat. Confirmat idipsum frequens praxis. Verùm Episcopus nullatenus tenetur, licèt ordinariè soleat hujusmodi recommendato beneficium conferre.*

41. Dices in Bulla Pij V. *quanta Ecclesia*, est que, § 8. inter constitutiones dicti Pontificis, expressè caverur, ne ulla designatio, vel nominatio alicujus successoris in beneficio fiat. *R. cum Zaëso de Simonia, n. 72. & Engel. de renunt. n. 8.* in dicta Bulla prohiberi tantùm designationem successoris in beneficio, si fiat cum promissione, pacto, vel obligatione; non verò si per modum recommendationis ac rogationis humilis. Hinc hac constitutione non obstante potest Episcopus beneficium in suas manus liberè resignatum conferre recommendato resignatario; nisi talis recommendatus esset consanguineus, aut affinis resignantis, vel admittentis resignationem; his enim vi dictæ Bullæ beneficia resignata nullatenus conferri possunt. *Idem sentit Reginaldus lib. 23. n. 249. Bonacina cit. n. 5. cum aliis.*

42. Concl. 3. Simonia est, si quis resignaturo dat, vel promittit quodcunque temporale, ut resignans illum Episcopo, recommendet & rogando pro beneficio designet. Desumitur ex Bulla Pij V. *n. preced. citata*: Ratio est; quia uti dicemus infra, universaliter loquendo, Simonia est, dare alicui temporale, hoc pacto vel intentione principali, ut per ejusdem recommendationes & preces, aut alio modo spirituale quis acquirat *arg. c. presentium, causa 1. q. 5.* Ratio est; quia sic verè mediante temporali procuratur spirituale, & per illud ad hoc via paratur.

43. Conclusio 4. Simoniacum est resignare beneficium in favorem alicujus sub onere pensionis annuæ præstandæ, nisi fiat sciente & consentiente summo Pontifice. Ita communis & certa. Ratio est, quia in hoc casu pro spirituali, beneficio nempe Ecclesiastico, datur temporale, pensio videlicet annua, id est certa pars reddituum beneficij, qui si semel à beneficio sunt separati, quid merè temporale sunt. Accedit juris dispositio, vi cujus *beneficia sine diminutione conferenda sunt*: nec est in potestate partium, sed solius Pontificis pensionem beneficio imponere. Ex quo

44. Colligitur primò toties Simoniam committi, quoties ante resignationem partes contractum faciunt, vi cujus resignatarius se obligat, quòd resignanti, seu potius resignaturo, dare velit certam pensionem annuam, vel aliud quippiam temporale præstare, si in favorem ejus in manus Pontificis resignet, vel liberè resignans illum Episcopo recommendet.

Dixi *nisi fiat sciente & consentiente Pontifice*; hic enim solus ordinariè loquendo potestatem habet pensiones constituendi & imponendi, utpote ad quem solum beneficiorum plena & libera dispositio ex potestatis plenitudine noscitur pertinere. *Clem. I, in fine, ut lite pendente. Volunt tamen & ut probabile defendunt. Barbosa P. 3. de offic. & potest. Episcopi allegat, 85. num. 3.*

Castro Palao. de Simonia Disp. 3. punct. 17. n. 13. Engel & alij, quòd etiam Episcopus ex causa rationabili pensionem resignanti assignare valeat; præsertim si resignans sit ætate decrepitus, vel infirmus, ut sic ex pensione sustentetur: vel si sit resignatio beneficij litigiosi pro bono pacis. Unde ab initio hujus. n. notanter addidi solus *Papa regulariter loquendo potestatem habet pensiones constituendi.*

45. *Quæres 1. quomodo ergo sine labe Simonia resignari possit cum reservatione pensionis annuæ: R. Id fieri posse, si superiori, in cujus manus fit resignatio, desuper fiat supplicatio cum assignatione justæ causæ; qui enim pensionem annuam etiam de consensu Papæ sine justa causa obtinet, etsi à Simonia, non tamen ab alio peccato, immunis erit teste Lessio lib. 2. c. 34. dubit. 38. n. 204.*

46. *Quæres 2. An non liceat prius cum illo, in cujus favorem resignatio fit, saltem tale pactum & contractum facere, ut certam pensionem solvat, si Papa vel Episcopus (in casu, quo hic potest) in eam consenserit? R. Azorius. p. 3. lib. 12. c. 8. Lit. E. cum Navarra, id absque Simonia fieri non posse: Rationem dant; quia talis resignatio revera fieret cum pacto de commodo temporali pro re spirituali, omnis autem pactio in spiritualibus labem Simonia continet. Notat tamen licitum esse hujusmodi partibus præ-*

præviè tractare de pensione ad consensum Papæ præstanda, dummodò contractus absolutè non concludatur.

47. Concl. 5. Simoniacum est, si fit resignatio beneficij hoc pacto, ut resignatarius solvat expensas, quas resignans in obtinendo beneficio fecit. Ita expressè deducitur *ex. c. cum pridem de pactis, & tenet Castro Palao de Simonia D. 3. punct. 17. n. 15. Flaminius lib. 14. q. 7. num. 1. Bonacina de Simonia Disp. 1. q. 4. § 14. n. 3. Lessius lib. 35. dub. 15. n. 94. citans communem*: Ratio est; quia petitur pro spirituali aliquid temporale, quod de jure non inest; nec ullus adest titulus justus has expensas à resignatario exigendi. Non juvat, quod resignans dicat, se beneficium gratis dare, & per refusionem expensarum solummodò intendere, ut se servet indemnem. Resp. Enim expensas illas, dum fiebant, absolutè factas esse in commodum & utilitatem modò resignantis, sine ullo respectu ad resignatarium præsentem, utpote qui nullatenus earum causa fuisse supponitur: hinc si has resignans ab eo exigit, ex hoc solo titulo facit, quia resignat, quod Simoniacum esse manifestè

patet.

QUÆSTIO V.

Quenam, & quot personæ in conferendis, acquirendis, & procurandis beneficiis labe Simoniae infici possint?

48. **U**Ti ex titulo quæstionis constat non quæritur hîc de qualitate personarum, quæ Simoniam incurrere possint; certum enim est, omnes omnino cujuscunque conditionis, etiam Papam, Cardinales, Episcopos, Prælatos, Clericos inferiores, Laicos cujuscunque dignitatis, etiam hæreticos & paganos, Simoniam, quæ est Juris Divini, incurrere posse; quia omnes subiecti sunt legi divinæ: Sed quæritur, quanam Personæ in acquisitione & collatione beneficiorum concurrere solitæ Simonia inficiantur? Circa quam materiam

49. Certum & apud omnes concessum est, Simoniam committi. 1. ab eo, qui pro temporali beneficium promittit vel dat quomodocunque, sive conferendo, sive præsentando, aut nominando, sive eligendo. Secundò à Clerico, qui pro re temporali data vel promissa beneficium vel eius promissionem accipit; Horum enim actionibus propriissimè convenit definitio Simonia, & quidem realis, si utrinque promissi traditio actualis fiat. Unde hoc extra contro-

versiam

versiam posito hîc specialiter indagatur. 1. An etiam & quando beneficia procurantes pro tertio aliquo Simoniam incurrant? 2. An & quando rogantes pro aliquo vel commendantes eundem, aut aliàs iuvantes ad beneficium? 3. An & quando Simonia ex parte unius tantùm esse possit?

50. Concl. 1. Procurantes quicùnque beneficium pro aliquo alio Simoniam incurrunt, si pro beneficio quid temporale dant vel promittunt. Ita communis & certa. *Arg. c. sicut tuus. 33. de Simonia*: Ubi huiusmodi procurantes Simonia rei, & pænis digni expressè declarantur. Et ratio est, quia sive pro se sive pro alio, mediante temporali quid spirituale quis procurat, Simoniam committit, hoc ipso, quòd rem spiritualement adeò vilipendat, ut eam re temporali estimet, eiq; coæquet, & æquiparet: in hoc enim pravitas Simonia essentialiter consistit juxta dicta *Disp. prac. q. 1.* Nec obstat, quòd non pro se, sed pro alio id faciat: sicut enim à furto non excusatur, qui non pro se, sed pro alio furatur, ita nec à Simonia immunis est, qui non pro se, sed pro alio spirituale per temporalia procurat: Cùm non minùs hujus procurationi definitio Simonia, quàm illius ablationi definitio furti conveniat. Ex quo

51. Colligitur, Simonia labem quàm sæpè contrahere parentes & consanguineos, dum pro
F filio,

filio, aut consanguineo Canonicatum v. g. vel aliud Beneficium procurant, dando vel promittendo temporalia pretia, vel obsequia, favores aut commendationes Principum, officia aut promotiones. In omnibus enim hujusmodi procuracionibus & procurantes Simoniaci sunt, & collatio Beneficij Simoniaca est, ipsóque jure nulla, etiamsi Beneficium accepturus Simoniam commissam ignoret, prout aperte patet ex *cit. c. sicut tuis*, & adhuc magis dicitur infra, *Disp. seq. q. 3.*

§ 2. *Concl. 2.* Simoniam committunt non tantum qui alicui familiari, officiali, amico, consanguineo, &c. alicujus Episcopi, collatoris, presentatoris, aut eligentis dant, aut promittunt quid temporale, hoc pacto, vel motivo, ut ei beneficium impetret, vel pro illo intercedat, aut eundem ad obtinendum beneficium recommendet; sed etiam Simoniaci sunt hujusmodi ob acceptum aut promissum temporale recommendantes, rogantes, aut impetrantes. Ita *Bonacina de Simonia q. 1. §. 1. n. 14. Fillicius de Simonia Disp. 9. n. 17. Barbosa. in c. nemo de Simonia n. 4. Layman. lib. 4. Tr. 10. c. ult. de Simonia §. 6. n. 65. Navarus. c. 23. n. 106. Diana, Sylvester. §. Simonia. q. 6. Sotus, Suarez cum communi, arg. c. presentium causa. 1. q. 5. & c. sicut tuis 33. de Simonia.* Ratio est; quia, ut inquit DD. paria sunt, dare collatori & dare tertio, ut moveat collatorem ad conferendum, atqui si datur temporale

Q. V. Quanam, & quot persone Simonia. 83

porale collatori, ut spirituale conferatur, & dans & conferens Simoniaci sunt, ergo etiam, si datur tertio, & dans, & tertius ille Simoniam incurrent. Confirmatur: qui dat vel promittit temporale, ut juvetur ad spirituale, revera procurat per temporale spirituale; hoc autem esse Simoniacum, nemo dubitat, ergo. Similiter qui ob temporale ad spirituale juvat, & commendat, quodammodo moraliter dat spirituale pro temporali, quia est causa, quod alteri physicè detur, consequenter & iste Simoniacus erit.

§ 3. Nec valet, si dicitur; qui dat temporale pro recommendatione, non dat pro spirituali, nec qui commendat, vel rogat, dat pro temporali spirituale, sed quid temporale recommendationem nempe vel preces, quæ sunt quid merè temporale. Nam contra est, quod saltem mediatè detur temporale pro spirituali; qui enim dat temporale pro recommendatione, hoc principaliter, & præcisè propter spirituale, beneficium nempe Ecclesiasticum, aquirendum facit, non autem propter ipsam recommendationem; si enim sciret, quod mediante illa recommendatione spirituale non aquireret, certè eam parùm curaret, nec quidquam pro ea daret, consequenter dum dat, intuitu spiritualis sive principaliter ob spirituale, dat temporale pro spirituali, sicque Simoniam committit.

§ 4. Concl. 3. Non est Simonia dare vel pro-

mittere quid temporale officiali, familiari, vel consanguineo Episcopi, ideò solùm, ut alicujus qualitates & merita secundùm rei veritatem proponat, vel ut faciliorem aditum præbeat ad Episcopum. *Bonacina loco cit. n. 15. & 16. Filliucius disp. Tract. 45. c. 12. q. 7. n. 12. Laym. cit. Suarez, Sylvester. &c.* Ratio est; quia prædicta sunt obsequia merè temporalia prætio æstimabilia, consequenter pro ijs temporale dari aut promitti absque Simonia potest. Addunt tamen citati DD. circa proponentem qualitates & merita, Simoniam non committi; si præcisè se habeat per modum veridicè informantis, vel testis; si verò addit preces, commendationes, quibus inducatur Episcopus ad beneficium conferendum, Simoniacum erit juxta conclusionem præcedentem. Unde benè observat *Laym. cit.* rem in praxi periculo non carere, dare vel accipere pecuniam pro informatione ejusmodi vel aditu faciendo, quod periculum tamen abesse videtur, si quis propter hoc interea patitur damnum emergens vel lucrum cessans, & intuitu hujus proportionaliter quid accipit vel exigit.

QUÆSTIO VI.

De Simonia, quæ committitur in ingressu, & receptione in Religionem.

55. Supponitur prius tanquam certum, & ab omnibus concessum, veram committi Simoniam juris divini, si datur, vel promittitur, aliquid temporale pro ipso ingressu Religionis; eò quòd Religio verè sit quid spirituale ad finem supernaturalem, salutem animæ, & perfectionem charitatis ordinata; proceditque hoc suppositum non tantum de professione Religiosa, sed de ipso etiam ingressu ad probationem, ut ex communi benè notat *Pirb. de Simonia sect. 3. §. 3. n.*

58. Hoc itaque tanquam certo supposito, in jure sæpius expresso, & à DD. communiter concessio, ut videre est apud *Lessium cit. dub. 12. Suarez. l. 4. de Simonia. c. 17. n. 4. & 5. Bonacinam & alios.*

56. Examinandum venit. 1. An, & quando sit Simonia, petere, & exigere aliquid temporale ab ingredientibus religionem? Secundò. Quid in hoc valeat consuetudo? Tertiò. Quid de receptione gratuito oblatoꝝ ab ingredientibus?

57. Concl. 1. Si Monasterium est inops & tenue, ac insufficienter adhuc in mediis fundamentum, licitum & consequenter à Simonia alienum est, petere & exigere ab ingredientibus Religio-

nem temporalia, & cum eisdem desuper pacisci, non quidem pro ipso ingressu Religionis, sed pro honesta sustentatione ingredientis. Ita *D. Thomas. 2. 2. q. 100. A. 3. ad quartum. Less. cit. n. 71. Azorius cit. c. 16. Marchant. Tom. 3. Tr. 10. Tit. 6. q. 10. Pirhing cit. n. 59. Sylvester Laym. Sotus, Cajetanus, Navarrus cum communialiorum & Glossa in c. quoniam h. t. §. paupertatis.* Ratio est; quia in hoc casu temporale non datur vel exigitur pro spirituali; ingressu nempe Religionis, sed ut quid necessarium pro alimento, vestitu, & sustentatione ingredientis, quod est quid temporale.

§ 8. Nec obstat huic conclusioni *extrav. sanè, 1. de Simonia*, ubi absolutè & indistinctè prohiberi videtur, petere vel exigere aliquid ab ingredientibus Religionem. *R.* Enim cum *Pirh. de Simonia, sect. 3. n. 60. Suarez. l. 4. de Simonia. c. 17. n. 16. per dictam extrav.* Non omnes omnino petitiones & exactiones prohiberi, sed illas tantùm, quæ fiunt absque necessitate à Monasterijs aliàs jam sufficienter fundatis, illas verò, quæ ex vera necessitate pro sustentatione ingredientium fiunt à Monasterijs pauperibus, ac insufficienter fundatis, permitti. Fundamentum hujus Responsionis est; quia dicta *extravagans* præter additionem censurarum nihil novi statuit, sed tantùm renovat & confirmat jura antiqua, prout patet ex illis verbis, *quamvis*

vis sit eis à jure inhibitum; Jura autem antiqua statuunt, quod dicit Responsio, ergo.

59. Dices *c. quoniam. 40. de Simonia* etiam videntur prohiberi petitiones & exactiones, quæ fiunt ex necessitate; quia ibidem jus prohibet illas fieri *sub prætextu paupertatis*. R. Hoc capite prohiberi exactiones sub prætextu paupertatis falsæ, fictæ, & coloratæ, quem quandoque habet Monasterium, quod verè inops non est, secus est de paupertatis veræ prætextu, ut bene explicat *Glossa in cit. c. 5. paupertatis*.

60. Urgebis. *c. periculoso. unic. §. sanè de statu Regularium in 6. districtius*, inquit Pontifex, prohibemus, ne in Monasteriis mendicantium aliqua recipiantur in sorores, nisi quot poterunt de ipsorum Monasteriorum bonis, sive proventibus absque penuria sustentari? si secus actum fuerit, irritum decernentes. Quod idem confirmat & renovat *Concilium Trid. sess. 25. c. 3. de Refor. Regu.* expressè statuens, ut in Monasteriis tam virorum, quam mulierum, is tantum numerus constituatur, & conservetur, qui ex proprijs redditibus Monasteriorum, vel consuetis Eleemosynis commodè possit sustentari: Consequenter si ingredientem sustentare nequeunt, ab ejus receptione abstinere debent, non verò pro ejus sustentatione aliquid petere vel exigere. R. Cum *Less. cit. n. 72.* ambas has constitutiones, etsi quid probarent, nos non stringere; quia usu non sunt ubique receptæ,

ptæ, sicque nullam obligationem inducentes.

61. *Concl. 2.* Si Monasterium est opulentum, & sufficienter fundatum, Simonia saltem juris humani Ecclesiastici est, exigere aliquid pro sustentatione ingredientis. *March. cit. Concl. 4.* *Lessius cit. n. 68.* citans Victoriam dicentē, ita sentire omnes Doctores, conformiter juri. *c. non satis. 8. c. dilectus. 3. & c. quoniam. c. de Simonia.* *juxta Extrav. sanè. 1. de Simonia.* Ratio est; quia quando Monasterium opulentum & pro sustentatione ingredientis jam sufficienter fundatum est, non amplius pro sustentatione, sed pro ipso ingressu Religionis exigi præsumitur, & censetur temporale: & hinc meritò per jura citata tanquam Simoniacum sub pœnis Simoniæ prohibetur.

62. Notandum tamen hic cum *March.* quòd ab hac Simonia exempta sint Monasteria etiam abundantia Monialium præsertim sub cura FF. Minorum degentium per *Clementem VII.* & *Innocentium VIII.* declarantes, *Moniales nullam incurrere Simoniam ex pactionibus, & conventionibus, quas faciunt in receptione intrantium ordinem; excepto, quando paciscuntur de aliquo dando vel solvendo pro ipso ingressu Religionis, & quando recipiunt inhabiles ob spem habendi aliquid.* Verùm ut benè observat *cit. Author*, Moniales licèt per dictos Pontifices excusentur à Simonia, & pœnis ejus, non tamen ab avaritia, mendacio,

& scandalo, quod committunt, si Monasterium, sufficienter fundatum est, & tamen sub prætextu paupertatis, vel sustentationis exigunt & petunt aliqua ab ingredientibus.

63. Dixi *Simonia saltem juris Ecclesiastici*; quia si Monasterium cæteroquin opulentum nihilominus revera non pro ingressu, sed pro sola sustentatione ingredientis quid exigit, Simoniae juris divini condemnari nequit, prout volunt *AA. citati. Addit Pirh. cit. ex Less.* etiam à Simonia Ecclesiastica, pænisque illius immune esse Monasterium opulentum, prædicto modo exigens ibi, ubi est consuetudo exigendi temporalia pro honesta sustentatione, eò quòd consuetudo derogat legi humanæ. Verùm quia hæc consuetudo in jure, extrav. sanè. 1. de Simonia expressè tanquam corruptela reprobatur, approbata non videtur, sed judicandum desuper aliis relinquitur. Interea ponitur

64. Concl. 3. Dato non concessio, quòd Monasterium opulentum, & sufficienter fundatum, vi consuetudinis petere & exigere possit ab ingredientibus aliquid pro honesta sustentatione, peccat nihilominus gravi peccato avaritiæ, si hoc facit. *Ita March. cit. Concl. 3. ex Navarro dicente, ita semper reputatum esse in Ecclesia Dei. Favet etiam ipsemet Lessius cit. n. 70. Ratio conclusionis est; quia (sunt verba March. cit.) Cùm Monasterium, uti supponitur, sit abundans*

dans & dives, eique divitiæ acquisite & traditæ sint sufficientes ad sustentationem Religiosorum vel Monialium, ad minus peccato indignæ religioso statui avaritiæ peccant, & Spiritui sancto mentiuntur, qui abundante divitijs Monasterio, ad sustentationem certi numeri Religiosorum, sub titulo necessitatis iterum de alimentis & sustentatione paciscuntur: Hucusque Marchant: quibus non obstantibus est

65. *Concl. 4. Cuius Monasterio quantumvis opulento licitum est accipere ea, quæ ingredienti sine aliquo pacto vel exactione gratis dant & offerunt. Ita communis & certa, quia expressè conceditur in jure extrav. sane. 1. de Simonia ibi: illa duntaxat, quæ personæ ipsæ ingredienti purè & spontè, & plenâ liberalitate omnique pactione cessante dare, vel offerre Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, domibus & locis hujusmodi voluerint, cum gratiarum actione licitè accepturi &c. Et quia jus est clarum, aliâ probatione conclusio non indiget. Et ex his pro compendiosa notitia non inutili, breviter recapitulando dicta, sequens ponitur*

66. *Corollarium: in materia Simonix circa ingressû Religionis sequentia sunt indaganda. 1. An temporalia, quæ dantur, dentur liberè & gratis, vel vi præcedentis exactonis & petitionis? Si primum: nulla Simonia nec aliud committitur peccatum; si posterius, tunc ulterius videndum.*

2. Ex quo titulo, an videlicet pro ipso ingressu Religionis, vel pro honesta sustentatione? si primum: committitur Simonia juris divini, pænæque juris infra ponendæ incurruntur: si posterius, rursus investigandum, an Monasterium revera sit inops, vel opulentum & sufficienter jam fundatum? si primum: exactio, petitio & receptio carebit omni labe Simonix, quodcunque tandem sit Monasterium. Si secundum, adhuc quærendum: an sit Monasterium fæminarum vel virorum? si primum, exigentes quidem à Simonix, non tamen semper ab avaritiæ & scandalali peccato immunes erunt: si posterius: non tantùm peccato avaritiæ, & scandalali, sed & Simonix saltem juris Ecclesiastici ejusque pænis subjacebit exactio & petitio præfata; nisi quis velit cum *Pirh. cit. n. 59.* Saltem à Simonia, ejusque pænis excusare Monasteria illa opulenta, in quibus non obstante sufficiente fundatione viget consuetudo exigendi & petendi quid temporale pro sustentatione ingredientium. Quòd quàm probabile sit patet ex *n. 63.*

67. Notandum tamen adhuc, quòd licet juxta dicta gratuitò per ingredientibus oblata, à quovis Monasterio licitè accipi valeant, Simonia nihilominus facillimè committatur: Si nempe illa oblatio verè gratuita non est, sed speciem tantùm externam gratuitæ oblationis habet: quod tunc fit, quando Monasterium ingredien-

tem

tem non reciperet, nisi hanc vel illam pecuniæ summam daret, aut promitteret, & ingrediens ideo det, vel promittat, ut recipiatur ad Monasterium; in hoc enim casu & Religiosi in Monasterijs opulentis, & ingrediens apud districtum Judicem Simonix rei sunt; quantumvis internam intentionem celantes, speciem gratuito oblatorum prætendant, prout apertè colligitur *ex. c. tuas nos. 34. de Simonia*, & *extrav. cit. quæ vult, ut plena liberalitate fiat hæc oblatio*. Ratio est; quia à parte rei temporale pro ipso ingressu Religionis datur, & accipitur. Et hoc maximè procedit, quando intuitu temporalium recipiunt inhabiles, in quo casu Innocentius VIII. etiam Moniales, quibus aliàs in Materia Simonix valdè favorabilis est, expressè vult inclusas.

Dixi *in Monasteriis opulentis*; si enim hæc opulenta & sufficienter dotata non sunt, honestam & necessariam ingredientis sustentationem prætere, & per eam Simonix labem abstergere possunt, juxta dicta. n. 5. 6. dummodò non plus exigant quàm sustentatio requirit. Enim verò

68. Notandum insuper, quòd quamvis Monasteria virorum insufficienter dotata, & Monialium etiam opulenta (juxta Innocentium VIII. apud *March. cit. q. 10.*) absque Simonia pro sustentatione sufficienti ingredientis petere
&

& exigere temporalia valeant, peccent tamen Simoniæ peccato, qui plùs petunt, quàm honesta sustentatio requirit: ut ex Suarez bene observat Pirh: *de Simonia sect. 3. §. 3. n. 59.* Ratio est; quia illud superfluum, cùm alio justo titulo careat, verè ratione ipsius ingressûs exigitur, quod intrinsecè malum est. Ex quibus notatis ponitur

69. Corollarium secundum: toties Simoniæ peccato se contaminant Regulares, præsertim in Monasterijs opulentis, quoties ab ingredientibus plùs exigunt, & petunt, quàm juxta exigentiam statûs honesta sustentatio requirit: vel si sine exigentia principaliter ideò recipiunt, ut illorum abundantes pro sustentatione non necessarias divitias acquirant, aliàs non recepturi; nam juxta dicta *Disp. præc. q. 3.* non tantùm qui mediante pacto & contractu spiritualia pro temporalibus dant, sed insuper etiam, qui temporalia ex motivo consequendi spirituale, aut econtra dant, Simoniaci sunt. Quantum autem ad honestam sustentationem Religiosæ Personæ requiratur, prudentiæ & conscientiæ illorum relinquitur, qui exigunt.

* † *

¶ [H] ¶

QUÆSTIO VII.

De Simonia, quæ committitur in venditione & commutatione rerum sacratarum & benedictarum.

70. **N**otandum, per res sacratas, seu benedictas hinc intelligi illas, quæ in se temporales, per certas Ecclesiæ preces, & benedictiones benedicuntur & consecrantur, sicque aliquo modo spirituales, seu potius spiritualibus annexæ evadunt, & vocantur: tales sunt calices consecrati, benedicta rosaria, numismata, cruces, breviam. &c. seu Agnus Dei, ut vocant, item, vestes, vasa, aqua, panis, sal, vasa benedicta, ac alia sacramentalia. Huc etiam reducuntur, & spiritualibus annexa dicuntur illa temporalia, in quibus tanquam ornamentis, & receptaculis res purè spirituales continentur, ut reliquiaria. &c. De his igitur, quæritur in præsentia, an & quando in eorum venditione aut permutatione Simonia committatur? pro quo est.

71. **Concl. I.** Supradictæ res sacratæ ac benedictæ absque vitio Simonia vendi, vel pro temporalibus permutari possunt secundum quod temporales sunt, dummodo intuitu spiritualitatis, benedictionis vel consecrationis, non plus detur, quàm materia illa valeret, si benedicta & consecrata non esset, & aliàs illius rei temporalis

lis venditio aut permutatio de jure positivo prohibita non sit. Ita *Reginaldus lib. 23. n. 17. Pirh. de Simonia, sect. 4. n. 77. Navarr. Sotus & communis aliorum.* Ratio est; quia in tali venditione & emptione, non datur temporale pro spirituali, nec intuitu spiritualis, sed verè temporale, pro temporali, consequenter nulla Simonia subest.

72. Dices. Ex hoc sequeretur, quòd etiam beneficium vendi posset, secundum id, secundum quod est quid temporale, videlicèt secundum jus percipiendi redditus. Sequela videtur contradicta, ergo. R. 1. Negando sequelam, & paritatem inter beneficia & res benedictas supra nominatas: disparitas est, quòd in rebus benedictis res temporalis sit prius, & ordine præcedens spiritualitatem, seu ly spirituale, eique præsupponatur; spirituale autem sit posterius & quasi accessorium: econtra verò in beneficijs Ecclesiasticis, quamvis præter titulum spiritualement, videlicèt jus exequendi Ministeria spiritualia, seu munera Ecclesiastica, officium communiter dictum, etiam reperiatur quid temporale, nempe jus percipiendi fructus, tamen in istis spirituale est antecedens prius ac principale, temporale verò posterius est accessorium, nec datur, nisi præsupponatur illud, juxta. *c. ult. de rescriptis in. 6. beneficium datur propter officium.* Hinc venit, quòd temporale quâ tale in rebus sacratiss, non
item

item in beneficijs vendi aut pro temporalibus commutari possit; prout argumentatur, *D. Thomas. 2. 2. q. 100 A. 4. Azorius. p. 3. lib. 12. c. 11. litt. B. Reginaldus citatus. Pirhing. de Simonia; sect. 4. n. 77. cum aliis. arg. c. si quis. 7. caus. 1. q. 3. ibi: quisquis horum vendit, sine quo alterum non provenit, neutrum in venditum derelinquit.*

Rx. 2. Dato non concessio, quòd, quantum est de se, in beneficijs jus percipiendi redditus vendi posset, quatenus est res temporalis, adhuc sequela falsa foret; quia id specialiter est prohibitum à jure arg. *c. querelam. 15. & c. tuas nos. 34. de Simonia, & c. ult. de pactis.* Unde in conclusione notanter addidi: *nisi rei illius venditio aut permutatio aliàs de jure sit prohibita;* qualiter etiam *Materia Chrysmatis, Balsamum nempe & Oleum vendi prohibentur. c. ea, qua. 16. de Simonia.*

73. Dixi in conclusione, *dummodò intuitu spiritualitatis, benedictionis vel consecrationis. & c. plus non detur, quàm materia illa valeret, si consecrata vel benedicta non esset.* Ex hoc enim, Teste Reginaldo cit. & aliis, tanquam ex regula Generali facillimè cognosci potest, an in harum rerum venditione, aut permutatione Simonia committatur, nec ne: etenim Simonia committitur toties, quoties propter spirituale, vel intuitu illius, plus datur pro re sacra, quàm materia ejusdem temporalis absque consecratione valet; sic enim
tem-

temporale pro spirituali dare, & mediante illo istud per contractum onerosum procurare, indeque hoc ipso Simoniam perpetrare, quis aperte convincitur.

74. Concl. 2. Rem spiritualem pro spirituali siue sacratam & benedictam pro alia benedicta, commutare universaliter licet, & vitio caret Simonia, exceptis beneficijs. *Diana p. 4. Tr. 4. resol. 150. Layman. cit. n. 2. Pirh. de Simonia. Sect. V. §. 1. n. 124. arg. c. ad questiones: de rerum permutat. juncta Glossa ꝑ. per se queant. Ratio est; quia nec jure divino, nec humano talis permutatio tanquam Simoniaca prohibita est: non de jure divino; quia non datur temporale pro spirituali: nec de jure humano; quia vi hujus nulla permutatio rei spiritualis pro spirituali, tanquam Simoniaca reperitur prohibita, exceptis beneficijs, consequenter cum materia sit poenalis & odiosa, eam non extendere, sed restringere debemus. Ad illa capitula juris, quibus universaliter prohiberi censetur omnis pactio circa spiritualia, respondimus jam supra. *Disp. preced. q. 2. n. 16. Dixi exceptis beneficijs*, horum enim permutatio facta, privatorum auctoritate, specialiter tanquam Simoniaca prohibita est, *c. questum. 5. & c. olim. 7. de rerum permut.* Ex his deducitur*

75. Corollarium: absque Simonia permutatur reliquiarium pro reliquiaro, vel alia re

sacra, item Agnus Dei, vel Breve, uti vocant pro crucibus, & numismatibus benedictis, vel aliis similibus rebus sacratis. Econtra Simonia committitur, si pro prædictis intuitu spiritualitatis, vel quia sunt sacrata, benedicta, habentia indulgentias, &c. dantur profana v.g. cultelli, imagines non benedictæ, horologia, vel alia Similia spiritualitate carentia. Dixi notantur; *si pro prædictis intuitu spiritualitatis, &c. dantur profana:* Quòd semper fit, quoties pro illis plus datur temporale, quàm artificiosa materia rerum sacratarum valeret; si consecrata non esset, juxta dicta n. 4. Simonia autem carebit, si juxta prudentem æstimationem temporale æquale datur pro materia artificiosa spiritualis rei, vel etiam plus non intuitu spiritualitatis, sed gratis. Sic qui pro rosario habente indulgentias dat temporale propter indulgentias, vel si dat quidem pro materia rosarij quid temporale, sed ob indulgentias plus dat, quàm materia indulgentiis carens valeret, Simoniam committit, ex quibus.

Colligitur quod haud dubiè aliqui Simoniam commisissent, nisi ignorantia, & bona fides excusasset.

DISPUTATIO III.

*De causis, & titulis excusantibus à
Simonia, penis item, & dispensatione
ejusdem.*

QUÆSTIO I.

*De causis & titulis excusantibus
à Simonia.*

I. **P**ROcedit hæc quæstio de causis & titulis excusantibus à Simonia commissa, non tantum in beneficiis, & Religionis ingressu, sed etiam in omni alia materia spirituali. Hujusmodi causæ & tituli præcipuè sunt quinque sequentes videlicet. 1. Honestà sustentatio. 2. Consuetudo. 3. Labor. 4. Ignorantia. 5. Redemptio vexationis. Quomodo & quando quatuor primi revera à Simonia excusent, dicemus per conclusiones sequentes, de quinto dicturi in sequenti. q.

2. Concl. 1. Licite & absque ullo Simoniæ vitio accipitur, quin & exigitur temporale pro
G 2 spiri-

spirituali quocunque ; si sit titulo debitæ & honestæ sustentationis. *Bonacina de Simonia disp. 1. q. 6. puncto 2. Reginaldus lib. 23. n. 123. & communis aliorum.* Ratio est ; quia non datur vel exigitur pro spirituali quid temporale tanquam pretium, quo res spiritualis temporali æstimaretur, eique æquipararetur, sed tanquam debita sustentatio, quæ de jure naturæ debetur cuivis, qui alteri servit, nam juxta divinum oraculum *Matth. 10. Dignus est operarius mercede sua, & ad Rom. 15. 1. Qui altari servit, de altari vivere debet.*

3. Et hic est titulus valde communis, universaliter excusans Ecclesiasticos à Simonia, dum redditus vel alia temporalia accipiunt pro Missis, orationibus, & varijs functionibus spiritualibus, ac Sacramentis, quæ ministrant & præstant. Eodem titulo à Simonia excusantur, qui pauperibus dant pecuniam vel alia temporalia, hac intentione, vel etiam pacto, ut pro eis pauperes orent. *Reginaldus cit. 3.* Nec obstat quòd plurimi Clerici habeant aliunde, unde sustentari possint ; quia hoc est per accidens : nec tenetur aliquis militare propriis stipendiis, juxta *Apostolum 1. ad Corinth. 9.* Ex quo cum communiori

4. Deducitur universalis Doctrina, posse Clericum quantumvis aliàs divitem, titulo sustentationis accipere & exigere temporale pro spirituali, quod præstat, nisi teneatur hoc præsta-

re

re ex officio, pro quo assignatum jam habet aliunde suum stipendium ad sustentationem sufficiens ; uti ex Suarez benè observat Bonacina cit. tunc enim, cum omni justo titulo careat, haud dubiè Simoniam committit, si pro spirituali temporale quid exigit. Nisi redditus ratione officij essent tam tenues, ut pro honesta sustentatione intuitu personæ, status & officij non sufficerent ; nam hoc stante super redditus assignatos, tantum adhuc pro spirituali accipere, imò & exigere potest, quantum ad hujusmodi sustentationem sufficiens esse, prudens æstimatio dicaverit : & hoc tunc præcipuè, quando sciente & consentiente superiore adest consuetudo : nam est

f. Concl. 2. Quamvis nulla consuetudine introduci possit, quòd pro spirituali accipiatur vel exigatur aliquid temporale tanquam pretium, nihilominus vi consuetudinis absque Simonia dari, accipi & exigi possunt pro spiritualibus temporalia ex honesto ac justo titulo. *Reginaldus lib. 23. n. 134. & seqq. Azorius parte. 3. lib. 12. c. 19. q. 1. Bonacina de Simonia Disp. 1. q. 6. Pirh. tit. de Simonia. sect. 2. §. 5. cum communi aliorum.* Prima pars per se patet ; quia nulla consuetudo contra jus divinum valida est vel licita ; atqui dare pro spirituali temporale tanquam pretium, est Simonia contra jus divinum, ergo. Hinc hujusmodi consuetudines in jure

Canonico passim, ut, *c. cùm in Ecclesia de Simonia* tanquam corruptelæ damnantur. Secunda pars desumitur *ex c. ad Apostolicam, de Simonia, Concil. Trid. sess. 24. c. 14.* ubi præcipiuntur observari *laudabiles & pia consuetudines*, vi quarum pro administratione spiritualium dantur temporalia, atqui consuetudo justo, honestoque titulo vestita, talis est, ergo.

6. *Concl. 3.* *Justi Tituli consuetudinem dandi accipiendi vel exigendi pro spiritualibus temporalia laudabilem reddentes potissimum duo sequentes sunt. 1.* Et præcipue, si dantur in honestam sustentationem, quod fit, si hujusmodi Clericus ex officio spiritualia ministrans; intuitu hujus officij nullos, vel ad sustentationem non sufficientes habet redditus. Secundò si ipsi fideles diuturno tempore, etsi pia tantùm ac libera devotione, tacito superiorum consensu aliquid offerre consueverunt Clericis, aliàs sufficientes redditus jam habentibus. Primam partem tenent omnes: & ratio est; quia cùm juxta dicta *n. 5.* in honestam sustentationem liceat exigere vel accipere pro spiritualibus temporale, ubi non est consuetudo, multò magis id licebit accedente consuetudine. Addit *Pirb. cit. ex Suarez. l. 4. de Simonia. c. 48. Laym. lib. 4. Tr. 10. c. ult. §. 2. n. 16.* Quòd, etsi successu temporis, Clericorum redditus in aliis, v. g. decimis ita augeantur, ut ad honestam sustentationem omnino sufficientes sint,

sint, consequenter titulus sustentationis cesset, possint nihilominus dicti Clerici pro spiritualibus functionibus illa temporalia exigere & accipere, quæ prius jam longo tempore tanquam debita fuere recepta bona fide, eò quòd jus per præscriptionem aquisitionem esse censerit possit, ac debeat.

7. Secundam partem tenent *Laym. Pirh. & Bonacina cit.* Rationem dat Bonacina; quia consuetudo introduci potest circa omne illud, quod esse potest materia legis, sed hujusmodi proventus esse possunt materia legis, quatenus legitimus superior præcipere potest, quòd proventus ad sustentationem augeantur, ergo. Confirmatur ratione. n. præcedenti data, desumpta à præscriptione.

8. Dices, per actus omnino liberos & ex devotione mera factos, consuetudo obligatoria introduci nequit, ut *arg. c. Abbate. de verb. sig. tenet communis*; sic enim, qui longissimo tempore aliquem liberè hospitio suscipere, aut ei Eleemosinam dare consuevit, non contrahit consuetudinem obligatoriam; ergo nec in casu nostro. *R. Ant.* verum esse, ubi consuetudo hujusmodi non adjuvatur juris adminiculo, uti est in adductis exemplis; falsum verò, si adjuvatur; pia autem consuetudo, vi cujus ex libera devotione fideles pro spiritualibus dant temporalia, adjuvatur adminiculo juris, quod. *c. ad Apostolicam*

de Simonia. præcipit, hujusmodi consuetudines observari. Consequenter si post spiritualia accepta, fideles temporalia ex dicta consuetudine dari solita præbere recusant, ea tanquam debita exigere possunt Clerici à fidelibus, imò etiam eos per Episcopum ad id vi compellere.

9. Dixi immediatè post accepta spiritualia, qui enim ante spiritualia collata, vel præstita exigunt temporalia, non præstituri spiritualia, nisi priùs temporalia dentur, vel promittantur, haud dubiè Simoniam incurrent (nisi fiat ad honestam sustentationem) uti communiter observant DD. præsertim citati ut *Azorius loco cit. Reginaldus cit. Pirh. cit. Hostiensis Panormitanus, cum Glossa:* qui omnes capitula juris consuetudinem exigendi temporalia pro spiritualibus reprobantis, interpretantur de consuetudine, vi cujus exigitur temporale ante præstitum spirituale, patetque clarè ex *c. ad Apostolicam de Simonia.* Et quamvis *Cajetanus ac Navarrus apud Reginaldum cit. velint,* posse subinde ante administrationem spiritualium ad evitandas contentiones & molestias probabiliter futuras, temporale tantùm peti, quantum dari aliàs consuetum erat, dummodo absit scandalum; nihilominus ab hoc omnino abstinendum ob scandalum & speciem Simonie, cæteri suadent DD. Et ex his pro
praxi

10. Colligitur quid sentiendum de Parochis,
qui

qui pro administratione Sacramentorum vel aliis functionibus spiritualibus, præter communes redditus & decimas, recipiunt vel exigunt adhuc alia temporalia: in his enim attendendum. Primò, an ex communibus redditibus & decimis habeant honestam sustentationem vel non? Si non, ea licitè accipiunt, & exigunt, utpote justissimum habentes titulum, honestæ nempe sustentationis. Si habent jam honestam sustentationem, attendendum: Secundò, an adsit jam longæva consuetudo dandi temporalia pro hujusmodi spiritualibus functionibus, vel non? Si non, tunc possunt quidem post præstita spiritualia accipere gratis & liberè aliqua data temporalia (licet perfectiùs facerent, si abstinerent) neutiquam tamen nec antea nec postea exigere possunt, utpote carentes omni justo titulo. Si adest consuetudo, accipere & exigere valent, non obstante, quòd aliàs sint divites, & per communes redditus sufficientissimè promissi: Etenim

¶ I. Notandum specialiter cum *Azorio cit.* pro universali doctrina, quòd omnis consuetudo accipiendi vel exigendi temporale pro spirituali censeatur legitimè introducta, consequenter pia & laudabilis, & juris adminiculo obligationem inducens, quamdiu non constat eam fuisse introductam illegitimè: Semper enim Rationabiliter præsumitur, ab initio cœpisse introduci hujusmodi consuetudines accipiendi, vel exigendi

gendi pro spirituali temporale, ex justo titulo, honestæ sustentationis v.g. vel justî stipendij pro labore, vel ex pia ac libera devotione gratis dati.

12. Pariter discurrendum de aliis Clericis ex officio spiritualia ministrantibus, v.g. Vicariis Generalibus, pro licentia Paschali, pro dimissorialibus, investituris, aliisque actibus jurisdictionis spiritualis, quid temporale accipientibus; hi enim à Simonia, & ab alio peccato immunes erunt, si accipiunt, vel post præstita spiritualia, à recusantibus exigunt temporalia; quia aliàs pro officio hoc nullum, vel insufficiens ad honestatam sustentationem habent salarium; vel si accipiunt tanquam dari solita ex consuetudine, de qua non constat quòd sit illegitimè introducta:

13. Coeterùm quænam & an non subinde aliqua consuetudo accipiendi temporale pro spirituali illegitimè introducta, irrationabilis & corruptela sit, de mandato *Concil. Trid. sess. 24. c.*

14. Episcopi diligenter examinare & indagare debent, ac illis tantùm, quas laudabiles (id est justo titulo juxta prædicta nitentes, uti volunt DD. communiter) probaverint, exceptis, reliquas, que Simoniacalibus, aut sordide avaritiæ suspicionem habent, &c. ut pravas ac scandalosas rejicere, & abolere, &c. quantumvis immemorabiles sint.

14. Ex quo colligitur consuetudines illas longævas exigendi temporale pro spirituali, quas Reverendissimi Ordinarij sciunt & patiuntur, dum bene contradicere possent, esse legitimas & sine scrupulo praticari posse, illas verò, quas reijciunt, vel declarant pariter reijciendas, vel juxta declarationem factam observandas esse.

15. Si quæritur, quantum tempus requiratur ad introducendam ejusmodi consuetudinem? Responderetur cum *Layman cit. Pirh. cit. n. 45.* & alijs ab ipso citatis, sufficere decennium; eò quòd hæc consuetudo non sit contra jus, sed juri conformis, pia insuper & laudabilis, nec contra Clericos sed Laicos introducta.

16. Dices, datur in quibusdam locis valdè longæva decennium longè excedens consuetudo dandi, offerendi, vel promittendi varia temporalia pro impetrandis beneficiis, vel econtradandi beneficia pro impetrandis temporalibus, ergo hæc quoque erit licita & à Simonia excusabit, consequenter falsa erunt, quæ tam amplè de Simonia in beneficiis commissa hætenus sunt dicta. R. Dato non concessio ant. negando consequentiam: quia hæc consuetudo nullo justo titulo prædita, consequenter illegitima & mala corruptela est: cum vi illius non dentur temporalia ad honestam sustentationem, nec ex fidelium pia devotione sed potiùs ex affectu Simoniaco: nec sciente & tacitè consentiente Papa vel

vel Episcopo, sed magis semper contradicente, ac damnante, legesque severas, & graves pœnas itendidem contra eam statuente, vel statutas confirmante. Unde etiam venit, quòd hujusmodi consuetudinem nemo apertè practicare, sed quisvis eam, quantum potest abscondere, & solus cum solo, agere, ac hoc ipso, quòd eam malam reputet, manifestè indicare solet. Quapropter nullus DD. hanc consuetudinem probat, sed eam omnes unanimiter & meritò rejiciunt, ac tanquam Simoniacam damnant.

17. *Concl. 4.* Non est Simonia accipere aliquid propter laborem extrinsecum, operi seu Ministerio spirituali per accidens conjunctum, & aliunde non debitum; secus est de labore intrinseco. *Less. lib. 2, c. 35. dub. 8. n. 45. Palae de Simonia. punct. 11. n. 3. Bonacina cit. q. 6. punct. 3. n. 2. Layman. lib. 14. Tr. 10. c. ult. §. 4. n. 41. & communis aliorum.* Ante probationem notantum ex *Bonacina cit. n. 4.* & communi DD. illum laborem dici extrinsecum & per accidens conjunctum, sine quo opus seu Ministerium spirituale in se bene fieri potest: illum verò dici intrinsecum qui ita necessariò est operi conjunctus, ut sine illo istud fieri nequeat: Sic v. g. si quis pro aliquo Missam celebraturus pergere, debet ad locum distantem unâ vel alterâ horâ, itineratio, quam peragit, dicitur labor Missæ extrinsecus; e contra verò pronuntiatio verborum, & mo.

motio membrorum, in actuali celebratione fieri solita, est labor Missæ intrinsecus; quia sine illo, non item sine isto, Missa fieri potest. Ratio conclusionis est; quia cum labor primi generis, qui in se est quid merè temporale, & per se pretio æstimabile, per accidens tantum & ab extrinseco operi spirituali sit conjunctus, non perdit per istam conjunctionem, æstimationem & valorem suum, e contra verò labor intrinsecus, quia ab ipsa actione sacra non distinguitur, sed unum opus componit, totus sacer est, & tanquam sacer tractari debet; consequenter nullatenus pro hoc, benè tamen pro illo priori extrinseco labore, pretium temporale absque Simonia exigi potest. Unde de labore intrinseco intelligendum est illud. *c. si quis objecerit. 1. q. 3. mandamus quatenus pro Ministerio Ecclesiastico exercendo nullatenus pecunia exigatur.* Huc reducuntur omnes actiones jurisdictionis spiritualis, ita ut pro his & aliis intrinsecis laboribus, exigi temporale nequeat, nisi alius titulus honestæ sustentationis v. g. vel consuetudinis laudabilis adsit. Ex quibus

18. Colligitur, Simoniam non committi ab eo, qui plus pro Missa exigit, quàm dari solet, quia cum incommoditate sua obligatus est ad certum tempus, vel ad locum distans, vel etiam juxta *Bonacinam cit. n. 7.* quia alta voce cantat Missam. Idem est de aliis functionibus spiritualibus,

libus, administratione Sacramentorum v. g. quæ cum simili labore extrinseco, incommoditate, lucro cessante, vel damno emergente fieri debent: dummodo plus non exigatur, quàm talis labor extrinsecus, vel incommoditas à parte rei juxta prudentem æstimationem valet; secus enim haud dubiè Simonia committeretur: cum jam non pro temporali, sed spirituali excedens illud daretur.

19. Dixi in conclusione, & aliunde non debitum; si enim aliquis ad laborem illum extrinsecum spiritualibus conjunctum peragendum, vel incommoditatem illam sustinendam aliunde, v. g. vi officij, pro quo sufficiens ad sustentationem habet salarium, tenetur, nequaquam pro illo absque Simoniæ labe aliquid exigere valet: Sic v. g. Parochus vel Capellanus nil exigere potest pro itinere, aut incommoditate, quam sustinet, dum Sacramenta portat ad Parochianum unâ horâ v. g. distantem: nec plus solito pro Missa, quam vi officij in filiali longè distante celebrare debet; nisi forsitan consuetudo alicubi aliter se haberet. Prout communiter advertunt DD.

20. Concl. 5. Ignorantia invincibilis excusat à peccato Simoniæ. Conclusio est certa, Ratio est; quia ignorantia à quovis alio, consequenter etiam à peccato Simoniæ excusat; si est invincibilis: nam si vincibilis crassa, suppina,
vel

vel affectata est, conclusio locum non habet. Quando autem in casu particulari ignorantiam invincibilem quis revera habeat, cujusvis conscientiae relinquitur. Illi, quòd sibi justè timeant, certè habent, qui etsi de Simonia vel ipsimet legant, vel ab aliis rem intelligentibus audiant, tamen parùm curando rident & contemnuunt, nollentes intelligere, ut bene agant; hos enim, si non alius, titulus ignorantiae à Simonia planè non excusat. Cœterùm ignorantiae titulus utique non tam facilè in Clericis quàm Laicis adesse potest; quamvis & hi, si temporale pro spiritali dare aut accipere apertè non audent, sed pro possibili abscondunt, mali conscios se esse satis demoustrant.

21. Dixi in conclusione, à peccato Simonia: nam utrum ignorantia invincibilis excuset etiam à pœnis Simoniae, dicemus infra. q. 3. n. 4. & seqq. item, & quidem ampliùs. q. 5.

QUÆSTIO II.

An & quando redemptio vexationis excuset à Simonia.

22. **N**Otandum priùs, vexationem aliam esse, **N**justam aliam injustam, item aliam esse, quæ fit ab eo, qui de jure obesse & prodesse potest: aliam ab eo, qui solùm obesse, non verò de jure

jure prodesse potest, rursus aliquos vexari in jure ad rem, uti sunt electi nondum confirmati, presentati non instituti, alios vero in jure, quod habent in re, quales essent, qui post obtentam jam confirmationem, collationem, vel institutionem vexarentur in aquirenda possessione. De omnibus procedit quaestio.

23. *Concl. 1.* Non est Simonia dare temporale ad redimendam vexationem injustam, quam quis patitur in jure jam quaesito, sive quod habet in re, à quocumque dein hæc vexatio proveniat. Ita communis TT. & Canonistarum, nominatim sunt. *Reginaldus lib. 23. q. 3. n. 124. Filius Tr. 45. c. 11. n. 1. Castro Palao de Simonia puncto. 20. n. 1. Pirh. de Simonia. sect. 4. §. 6. n. 105. desumitur. exc. dilectus: de Simonia.* Et ratio est; quia qui dat temporale pro redimenda vexatione injusta in jure, quod jam habet, non dat pro spirituali aquirendo, utpote, quod jam habere supponitur, sed pro tollenda injuria, quæ est quid temporale. Ex qua conclusione

24. Colligitur, Simoniam non committi in sequentibus. 1. Dare pecuniam alicui, qui beneficio, quod quis jam possidet, injustè, privare nititur per injustam accusationem, diffamationem; &c. quasi Beneficiarius esset Irregularis, Simoniacus, aut alij vitio subiectus, quod de jure beneficio privat. 2. Si confirmatus jam, seu institutus in beneficio dat pecuniam cuicumque,

que, ne à possessione capienda injustè impediatur ; imò etsi det illi, cujus aliàs est in possessionem mittere ; quamvis enim Sotus cum aliis contrarium teneat, dicens, dare alicuì, ne deneget possessionem, esse dare, ut det possessionem, hoc autem est Simoniacum, cùm possessio sit quid spirituale, pro quo temporale dari absq; Simonia non potest ; Nihilominus sententia communis est in contrarium, juxta quam dicendum, possessionem actualem non esse quid spirituale, sed temporale, unde & negatur suppositum argumenti à Soto relati.

25. Concl. 2. Simoniam committit, quicumque dat, vel promittit temporale ad amovendam vexationem etiam injustam in jure, quod nondum quæsitum habet in beneficio, si vexat, talis, qui de jure obesse & prodesse potest, id est, qui de jure beneficium aliquo modo dare potest, quales sunt, eligentes, confirmantes, conferentes. *Lessius lib. 35. dub. 18. n. 106. Palao cit. n. 4. Pirb. cit. n. 109.* & communis aliorum colligitur apertè, *ex. c. sicut tuis. 33. de Simonia*: ubi Episcopus negans injustè confirmationem ritè electo, ut pecuniam extorqueret, Simoniacus censetur, sicut & illi, qui pecuniam pro redimenda hac vexatione dederunt. Patet etiam conclusio *ex. c. Matthæus. 23. de Simonia*. Ratio est ; quia qui dat temporale alicui, ne institutionem, votum, vel confirmationem deneget, H hoc

hoc ipso temporale porrigit, ut alter det spirituale; siquidem negatio voti vel confirmationis non tollitur, nisi actuali datione, consequenter Simoniam committit. Ex quo

26. Colligitur Simoniacos esse. 1. Electos quoscunque, qui dant temporale habenti jus confirmandi, ne injustè confirmationem denegent. 2. Præsentatos, si dant pecuniam, ne eisdem collatio beneficii injustè denegetur. 3. Eligendos dignos, qui dant eligentibus, ne sibi vota injustè denegent. &c.

27. Observat tamen *Bonacina cit. n. 4. cum Laym. lib. 4. Tr. 10. c. ult. §. 2. n. 22.* Non esse Simoniam juris divini sed humani duntaxat, quia temporale non tam pro beneficio spirituali, quàm pro removenda injusta vexatione dari censetur; unde & à Simonia juris divini, quin & humani immunem esse communiter asserunt. Doctores eum, qui injustè neganti Sacramenta, vel absolutionem à censuris in necessitate pecuniam dat, ut injustè negare desistat, & actualiter det. Cur autem in provisionibus beneficialibus, non item in aliis actibus spiritualibus Simonia sit, injustè neganti pecuniam offerre, ut det, ratio est; quia in illis non item in istis jura Simoniam esse declarant, *arg. c. sicut tuis. 33. de Simonia item. c. Mathæus 23. de Simonia.*

28. Dixi in conclusione: *Si vexat talis, qui de jure obesse, & prodesse potest; quales sunt eligentes,*

entes, confirmantes, conferentes, &c. Nam si vexat, qui tantum obesse, non autem de jure prodesse potest, & injustè vexando à beneficio, vel confirmatione aquirenda quempiam impedire conatur, hujusmodi vexationem redimi omnino posse oblatione, seu promissione rei temporalis, cum communi aliorum præcitati fatentur Authores *Lessius quidem. n. 108. Palao cit. n. 4. Fillicius Tr. 45. c. 11. n. 7. Laym. cit.* Ratio est; quia talibus nullatenus datur temporale pro spirituali, sed revera, ut injusta impedimenta non ponat, quod cuivis licet; cum quivis habeat jus quæsitum in sua libertate & fama, omnemque injuriam ab ea repellere possit. Ex quo rursus

29. Colligitur, si Titius de jure prodesse non valens, Caium apud confirmantem, eligentem, præsentantem, conferentem &c. infamet, eique detrahat, injustaque denigratione eundem à beneficio impedire intendat & satagat, vel ex passione, vel, ut eo rejecto alius ad beneficium promoveatur, potest haud dubiè absque Simonie labe Titio pecuniam dare, vel promittere Caius, ut injustam hanc vexationem omittat, vel à jam concepta desistat. Pariter pecuniam dare licet illi, qui injustè aliquem detinet, ut ad concursum, vel collatorem, aut præsentatorem beneficij venire nequeat. Quinimo ulterius addunt citati Authores, licere tibi temporale quid dare alicui, ne precibus vel muneribus animum

eligentis conferentis, præsentantis &c. à te avertat; quamvis enim talis contra te rogans non inferat tibi damnum contra justitiam, grave tamen absque causa damnum inferet contra charitatem, quod utique mediante temporali avertere vel præcavere licet

30. *Concl. 3.* Semper Simoniam committit, qui dat vel promittit temporale alicui cuicumque; tandem, ut non incipiat vexationem justam, vel ab incepta desistat in beneficio sive acquirendo sive acquisito. Reginaldus dicens in hoc omnes consentire, nominatim sunt *Lessius cit. n. 107. Bonacin. cit. n. 3. Palao cit. n. 2. Laym cit. n. 22. de sumitur ex jure. c. ex jure. c. Math 23. de Simon.* Ratio est; quia quando cunque quis justè in beneficio acquirendo, vel jam acquisito impugnatur; hoc ipso jus illud, quod jam habet, infirmum redditur, consequenter, si ad talem impugnationem amovendam, vel impediendam, temporale quis offert, jus firmius & certius efficitur, sicque mediante temporali via ad obtinendum jus firmum spirituale paratur. Hinc pro praxi

31. Colligitur, Simoniam committi. 1. Si duobus de aliquo beneficio litigioso contendentibus unus det alteri temporale, ut à lite desistat. 2. Si datur alicui temporale, ne electionem impugnet, quam de jure impugnare potest. 3. Si offertur alicui temporale, ne akerius defectum vel impedimentum Canonicum revelet. 4. Qui dat

qui dat pecuniam, ne privetur beneficio, quo justè privari potest.

Verumtamen potest autoritate Episcopi, si duo litigant de beneficio, fieri pactum, vi cujus uni beneficium alteri verò assignetur annua pensio, non tantùm ad vitam retinentis beneficium, prout vult *Garcias de benef. pr. l. c. 4. n. 334. arg. c. nisi de præbendis*, sed etiam ad vitam ipsius pensionarij docet *Castro Palao cum pluribus à se citatis desumpto arg. ex. c. de cœtero de transactionibus*.

Quæres an non saltem unus litigantium possit alteri dare vel promittere beneficium suum, quod pacificè possidet, ad hoc, ut alter beneficio litigioso cedat? Respondetur. Simoniacum fore, si autoritate privata fieret. *Palao punct. 15. n. & punct. 19. n. 1. & 2.* Secus est, si autoritate legitimi superioris, qualis hîc est solus Papa, fit.

QUÆSTIO III.

De pœnis Simonia.

32. **T**Riplex potissimum reperitur in jure genus pœnæ contra Simoniacos, videlicet, 1. Excommunicatio & aliæ censuræ. 2. Nullitas actûs Simoniacè facti, & inhabilitas ad eundem, ac similes. 3. Onus restituendi Simoniacè accepta. De primis duabus, qualem Simoniam,

quando & quomodo afficiant, in præsentî, de tertiâ in sequenti agemus quæstione. Ut autem certa ab incertis separentur.

33. Tanquam certum cum communi DD. supponitur primò, nullam juris pœnam incurri propter Simoniam purè mentalem: Ratio est; quia nulla statuta invenitur in jure: imò contrarium expressè declaratur, *c. mandato, ult. de Simonia*: ibi *in quo casu* (Simonix mentalis) *delinquentibus sufficit per solam pœnitentiam suo satis facere creatori.*

34. Tanquam certum cum communi supponitur secundò, etiam propter Simoniam purè Conventionalem, (excepta confidentiali) id est, quando sola conventio & pactum Simoniacum factum, ex neutra tamen parte aliquid traditum est, nullam ipso jure incurri pœnam. Ratio est; quia jura pœnas Simonix statuentia non loquuntur de solis pactis Simoniacis, sed expressè requirunt donationes, vel receptiones ex his pactis provenientes: Uti videre est in omnibus penè Capitulis de hac materia tractantibus, *v. g. in, c. non satis, 8. c. Simoniacè, 22. de Simonia, &c.* Imò teste Suarez *lib. 4. de Simonia. c. 56. n. 16.* Omnes tenent DD. ipso jure nullam incurri pœnam Simonix, etiamsi vi pacti temporale jam sit traditum pro re spirituali, dummodo hæc non sit tradita nec tradatur. Ratio est; quia malitia Simonix potissimum consistit in Sacrilega irreveren-

verentia, quæ infertur rei sacræ, dum venditur: quæ irreverentia, donec actualiter tradatur res sacræ, inchoata quidem, sed nondum perfecta, & completa est, pro qua tamen sola pœnas statuunt jura.

35. Hinc, si quis alicui actualiter dat quid temporale hac conditione, vel saltem motivo, ut alter econtra det vel procuret spirituale v. g. beneficium, nullus eorum aliquas pœnas ipso jure incurrit; si beneficium actualiter non datur vel procuratur; uti contingere potest, si procurans suo conatu, & recommendatione nihil efficit. Utrum autem pœnæ ipso jure contrahantur, si ipsa res spiritualis est tradita, & temporalis solum promissa? pro & contra disputant DD. ita ut sententia utraq; probabilis sit, prout videre est apud *Lessum cit. dub. 27. n. 149. Pirh. de Simonia. sect. 7. n. 153.* His suppositis in præsentî examinabitur, ob quas Simonias statutæ sint ipso jure pœnæ, & quænam pro quavis in specie? Ponitur itaque

36. Concl. 1. Propter nullam Simoniam aliqua juris pœna incurritur ipso facto, excepta illa, quæ committitur in ordinum susceptione, Religionis ingressu, & beneficiis Ecclesiasticis. Ita *Less. lib. 2. c. 35. dub. 23. n. 120. Castro Palao de Simonia disp. 3. punct. 2. n. 2. Sylvester. 7. Simonia. Fillucius Tr. 45. c. 13. n. 2. Laym. cit. n. 69, & communis aliorum.* Ratio est, quia nec

nova nec antiqua jura pœnam ipso facto incurrendam statuunt propter Simoniam, exceptâ ea, quæ committitur in ordinum susceptione, Religionis ingressu, ac beneficiis Ecclesiasticis, consequenter, eam utpote materiam odiosam extendere non debemus:

37. *Dicesextrav. 2. de Simonia* renovantur & confirmantur omnes pœnæ in antiquioribus Canonibus latæ cujusvis Simonix, easque incurri, statuitur ipso facto; atqui in antiquis Canonibus non tantùm pro tribus nominatis, sed etiam pro aliis Simonis pœnæ erant statutz ergo. Respondetur 1. dictam extravagantem, etsi intelligenda esset in sensu objectionis (quod plures negant, aliter eam interpretantes) nobis minimè obesse, quia per consuetudinem contrariam in hoc passu abrogata foret: ut benè observat *Filliucius cit.* Ex hac conclusione,

38. Colligitur, committentes Simoniam in administrandis Sacramentis, in consecrationibus, benedictionibus, dispensationibus, delegationibus, & jurisdictionibus concedendis, licèt gravissimè peccetur, nullam tamen ipso facto contrahi juris pœnam. Verùm, an non saltem restituere teneantur Simoniacè accepta dicemus infra *q. seqq.*

39. *Concl. 2.* Propter Simoniam realem, commissam in beneficiis Ecclesiasticis ipso facto tres sequentes præcipuè incurruntur pœnæ, sub
gravi

gravi culpa ante omnem sententiam judicis subeundæ. I. Est Excommunicatio, cui subjacent omnes, qui beneficium quomodocunque directè vel indirectè alicui conferunt vel procurant; uti sunt eligentes, præsentantes, postulantes, nominantes, &c. Item procurantes, commendantes, & mediatores, quales sæpè sunt amici, parentes, & uno verbo omnes illi, qui suam operam interponunt, ut beneficium Simoniacè obtineatur. Rursus, & præcipuè ipsimet beneficium sibi Simoniacè procurantes, aut dum ab aliis procurantur, scienter permittentes, & recipientes. Ita *Castro Palao cit. punct. 25. n. 2. Lessius cit. dub. 25. March. Tom. 3. Tr. 10. Tit. 7. q. 3. cum communi omnium, habetúrque expresse in extrav. cum detestabile de Simonia.*

40. Secunda pœna est, quòd omnis collatio vel alia provisio, & acceptatio beneficij Simoniacè facta, ipso facto sit nulla, nullúmque justribuat recipienti, sed is beneficium, fructusque inde perceptos restituere sub gravi culpa debeat. Ita rursus communis & certa; quia ita clarè habetur decisum in præcitata *extrav. cum detestabile*, ubi statuitur, ut *electiones, presentationes, collationes & aliæ provisiones beneficiorum per Simoniam realem factæ sint irritæ, & nullum justribuant, & ut provisi, fructus non faciant suos, sed sub periculo animæ ad eorum restitutionem teneantur.* Cui pœnæ subjacent etiam illi, qui quidem

per se Simoniacè sibi beneficium non procurant, sciunt tamen & non contradicunt, quod pro illis alij beneficium Simoniacè procurent, *Less. cit. Palao cit. Herin. &c. arg. c. sicut jus, 33. de Simonia.* Item etiam illi, qui sciunt & contradicunt quidem, nihilominus, beneficium ab aliis Simoniacè procuratum scienter accipiunt.

41. Rursus hanc pœnam ipso jure incurrunt etiam illi, quibus ignorantibus ab aliquo tertio beneficium Simoniacè procuratum est; hi enim quamvis non peccarint, tamen quamprimum resciant, beneficium esse Simoniacè saltem ab aliis procuratum, immediatè beneficium dimittere, & fructus perceptos restituere debent etiam ante omnem judicis sententiam ita. *Pirh. de Simonia sect. 4. §. 4. n. 97. Castro Palao de Simonia disp. 3. puncto. 25. n. 3.* cum communi aliorum; quia ita clarè habetur statutum. *c. ex insinuatione. 26. item. c. nobis, 27. de Simonia.* nec obstat quod in citato. *c. nobis*; dicatur *electionem ignorante, electo Simoniacè factam penitus esse reprobendam*, quibus verbis indicari videtur, collationem beneficij ignorante beneficiario ab aliis Simoniacè factam, ipso jure non esse irritam, sed primùm per judicem irritandam. Contra enim est, quòd, uti bene observant citati AA. in *c. nobis* ideo dicatur electio reprobanda; quia jam est de jure nulla. Accedit, *extrav. cum detestabile de Simonia*, ubi absolutè & indistinctè omnes omnino pro-

visio.

visiones beneficiorum Simoniacè factæ, irritæ & nullæ declarantur. Verùm, quia aliqui saltem, speciales dantur casus, in quibus beneficia ignorante beneficiario Simoniacè collata, irrita non sunt, ideo adjungo compendiosam Doctrinam Generalem, ex qua cognosci facile potest, quando hujusmodi provisio ignorante beneficiario Simoniacè facta, valida vel invalida sit.

42. Notandæ ergo sequentes regulæ. 1. Si alicui penitus & inculpabiliter ignoranti ab aliis beneficium Simoniacè procuratum est in ejusdem odium v. g. ut inde inhabilis redderetur ad idem beneficium, nullatenus irrita, sed valida est collatio. Ita expressè *statuitur. c. nobis fuit. 27. de Simonia.* 2. Si alicui prorsus ignaro beneficium Simoniacè procuratur in ejusdem favorem, prout contingere solet, si procurant parentes, consanguinei, amici, provisio beneficij nulla est, debétque illud beneficiarius una cum fructibus perceptis extantibus restituere ante omnem judicis sententiam ut *patet ex. n. præc.* Notat tamen *Castro Palao cit. cum Lessio lib. 2. c. 35. dub. 25. n. 40. Suarezio.* & aliis, hujusmodi ignorantem gaudere regula possessionis triennialis taliter, quòd, si per triennium tale beneficium bona fide possidet, nihil sciens de Simonia ab aliis commissa, possit licitè & validè tale beneficium retinere. Secus esset, si intra triennium rescit, beneficium sibi ab aliis Simoniacè fuisse impetratum;

tratum; tunc enim illud dimittere tenetur. Cæterum aliis Simoniacis, qui vel ipsimet beneficium Simoniacè procurant, vel ab aliis procurari sciunt, & non contradicunt, vel si contradicunt, tamen beneficium Simoniacè procuratum scienter accipiunt, nullatenus prodest triennalis beneficij Simoniaca possessio, sed ante ullam judicis sententiam illud dimittere debent, etsi per triginta vel plures annos possedissent: prout habetur in reguli cancellariæ. Tertia regula: si quis scit à tertio sibi beneficium Simoniacè procurari, & contradicit, ignorans, quòd non obstante ejusdem contradictione tertius ille Simoniacè procurare perrexit, licitè & validè beneficium recipit & retinet. Ita statuitur. *c. sicut tuis litteris. 33. de Simonia.* Secus est, si scivit, quòd non obstante ejusdem contradictione beneficium Simoniacè sit procuratum; tunc enim si accipit beneficium, invalida est collatio ipsèque restituere debet.

43. Tertia pœna est inhabilitas perpetua ad idem beneficium & alia aquirenda, id est, is, qui vel semel beneficium aliquod Simoniacè accipit, non tantùm illo privatus est facto, juxta dicta. *n. 40. & 41.* sed etiam exinde perpetuò ita inhabilis redditur, ut nec illud, nec aliud beneficium amplius aquirere valeat; nisi dispensetur cum ipso. Ita expressè statuit Pius V. in Bulla incipiente, *cum primùm*, estque ordine quinta
inter

Intèr constitutiones dicti Pontificis. Ibi: qui beneficium aut officium Ecclesiasticum Simoniacè adeptus fuerit, illis similiter ipso jure sit privatus, & ad fructum omnium, quos perceperit, restitutionem teneatur, & perpetuò sit inhabilis ad ea, & quacùnque alia beneficia Ecclesiastica obtinenda.

44. Verùm notat ex *Navarro consil 92. de Simonia, Castro Palao D. 3. de Simonia pun. 25. n. 7. Pirh. de Simonia, sect. 7. §. 4. n. 3.* Bullam in illo, quo statuit inhabilitatem etiã ad alia beneficia, cum tanto rigore usu non esse receptam, nec ante judicis sententiam obligare. Hinc juxta hos AA. licèt quis beneficio, quod Simoniacè accipit, ipso jure sit privatus, ipsòque facto ad illud perpetuò sit inhabilis, possit tamen tuta conscientia ante judicis sententiam alia beneficia, justo aquirere titulo. Idem sentiunt *Less cit. dub. 26. Suarez, & Sanchez.* His additur.

45. Quarta pœna, quæ est privatio beneficiorum prius etiã ritè obtentorum: hæc tamen pœna locum non habet ante sententiam judicis, prout benè observat *Castro Palao cit. n. 4. Suarez, Less. Sanch, cum communi. arg. c. presbyter. 3. caus. 1. q. 1.* Ratio est; quia nullibi in jure reperitur lex pœnam hanc ipso facto imponens, consequenter, cùm res sit odiosa, eam magis restringere quàm ampliare oportet.

46. Concl. 3. Dictas pœnas inducit omnis Simonia realis in beneficio commissa, sive sit manifesta

nifesta sive occulta, sive juris humani, sive divini. Prima pars, quod nempe Simonia tam occulta, quàm manifesta pœnas supradictas inducat, est communis omnium; quia ita expressè habetur in *extrav. cum detestabile de Simonia*. Ubi pœnas statuens tam manifestum quàm occultum, Simoniacum expressè includit. *Accedit, c. Mathæus de Simonia*. Secundam partem videlicet, quod etiam Simonia juris humani dictis pœnis subjaceat, *Tenet Abbas in c. cum universorum, n. 6. de rerum permut. Layman, c. ult. de Simonia, n. 66. Pirb. de Simonia, sect. 7. §. 1. n. 155. Tanner. Suarez cum communiori aliorum arg. c. quesitum* desumitur etiam ex citata *extrav.* quæ antiquas juris pœnas renovans, & novas statuens utramque Simoniam, tam juris humani, quàm divini comprehendit, uti patet ex illis verbis: *Cum detestabile scelus Simonia tam divinatorum, quàm SS. Canonum authoritas damnet & reprobet.*

47. Quær. quidnam speciale sit in Simonia confidentiali? R. Simoniam confidentialem hoc habere speciale. 1. Quòd supradictas juris pœnas inducat, etiamsi pactum ex utràque parte nondum adimpletum, & consequenter Simonia perfectè realis non sit, sed tantùm conventionalis mixta, v. g. sufficiet ad juris pœnas ipso facto incurrendas, si hac conditione resignetur beneficium, & ab altero acceptetur, ut suo tempore
denuò

denudò resignetur vel prius resignanti, vel ejus consanguineo, vel saltem certa pars fructuum, singulis annis tradatur, sufficit inquam, etiamsi beneficium accipiens reciproca resignatione, vel traditione partis fructuum, ex parte sua pactum, & conditionem nondum adimpleverit, nec impleturus sit in futurum. 2. Quòd provisio beneficij per Simoniam confidentialem acquisiti reservetur summo Pontifici. Ita clarè habetur in Bulla Pij IV. & V. *cit. supra Disp. 1. q. 5. n. 76.*

48. Concl. 4. Pœnæ Simoniaë in Religionis ingressu commissæ, potissimum sunt tres sequentes. 1. Est excommunicatio tam dantium quam recipientium (si sunt personæ singulares) aliquid temporale pro Religionis ingressu. 2. Est suspensio capituli sive conventus, si consenserit in hanc Simoniacam receptionem. 3. Simoniacè ingressi debent ab hoc in aliud arctius Monasterium detrudi. Ita clarè habetur, *in extrav. sive 1. de Simonia*, ut probatione ulteriori conclusio non indigeat. Nihilominus circa has pœnas

49. Notan. 1. Tertiam pœnam non incurri ante sententiam judicis. *Lessius cit. dubit. 23. n. 37. Castro. Palao de Simonia. Punct. 23. n. 1.*

50. Notan. 2. Quòd licèt Simonia committatur jam per ipsum ingressum ad novitiatum, dictæ tamen juris pœnæ non incurrantur, nisi

nisi secuta Professione. *Pirh. de Simonia. sect. 3. n. 71. Castro Palao. l. cit. n. 3.*

51. Notan. 3. A prædictis pœnis excusari Moniales juxta dicta superius. *disp. 2. q. 6. n. 61. & seqq.* ubi etiam ex Marchantio & Navarro citante communem Ecclesiæ sensum notavimus, quòd etsi à Simonia ejúsque pœnis, non tamen semper à scandalo & avaritia immunes sint Moniales, si abundante divitiis Monasterio titulo honestæ sustentationis ab ingredientibus aliqua exigunt, vel desuper cum eis paciscuntur, quod si tamen de dote ingredientis cum parentibus vel consanguineis ita paciscantur moniales, ut tam noviter recepta, quàm Moniales recipientes vi pacti renuntiare debeant omni futuræ hæreditati, uti contingere nonnunquam solet, & Simonix, & avaritiæ labe carebunt; Simonix quidem, quia cum jus illud, cui renuntiant, sit prætio æstimabile post Professionem ad Monasterium pertinens, utique pro illo exigere temporale possunt: Avaritiæ verò; quia nemo cenferi debet avarus, quod sub onere & non gratis remittat vel donet, quod justè retinere potest.

* † *

¶ [H] ¶

QUÆ-

QUÆSTIO IV.

De Restitutione Simoniacè acceptorum.

Quæstio præsens principaliter procedit de Restitutione temporalium pro spiritualibus Simoniacè acceptorum : nam de spiritualibus Simoniacè acceptis nulla est controversia inter DD. utpote qui teste *Castro Palao de Simonia puncto 26. n. 1. Lessio cit. dub. 29. Bonacina de Simonia. q. 7. secunda difficultate. 1. n. 1.* unanimiter docent, quòd nec jure divino, nec Ecclesiastico aliqua spiritualia Simoniacè accepta ante sententiam judicis restitui debeant, exceptis beneficiis.

§ 3. Nec obstat, si dicitur, qui accipit temporale pro spirituali, restituere debet, ergo etiam, qui accipit spirituale pro temporali. R. Enim cum *Bonacina. lib. cit. n. 2.* negando consequentiam & paritatem. Disparitas est; quia, qui accipit temporale pro spirituali, facit tradenti injuriam: cum nullum justum titulum illud exigendi vel accipiendi habens, spirituale gratis dare deberet, juxta Mandatum Domini *Mathæi 10. Gratis accepistis, gratis date*: unde sicut dispensator Eleemosynæ ex Domini Mandato Eleemosynam gratis distribuere jussus, pauperi facit injuriam,

juriam, & ad restitutionem tenetur, si pro Eleemosyna tradita exigit, vel vi contractus accipit pecuniam, ita ad restitutionem tenetur, qui pro spiritualibus, quæ tanquam dispensator juxta Domini præceptum gratis distribuere debet, temporale exigit. Econtra verò, qui spirituale accipit, tradenti non facit injuriam, utpote qui aliàs gratis conferre debuisset. Et licet Simoniacè illud accipiendo peccatum commiserit, nullus tamen titulus adest ad restitutionem illum obligans.

54. Nec dicas, contractum, quo spirituale Simoniacè aquisitionem est, esse nullum *arg. c. fin. de pactis, & c. præterea de transactionibus*, ergo spirituale restitui debet.

Respondetur enim; dato non concessio ante negando consequ. quia etsi vi contractus Simoniaci aquisitionem spirituale quis retinere non posset, potest tamen sine ullius injuria ex alio titulo illud retinere; quia nempe Deus vult illud gratis dari & retineri.

55. Dixi *exceptis beneficiis*; hæc enim ante omnem sententiam judicis unà cum fructibus inde perceptis restitui debere, si per Simoniam realem quantumvis occultam aquisitionem sunt, pariter omnes tenent DD. & jam supra. *q. preced. n. 39. & seqq. ex communi DD. & extrav. cum detestabile de Simonia*, abundè demonstravimus.

56. Restat ergo principaliter agendum de
Resti-

Restitutione pretij temporalis Simoniacè accepti. De quo tria potissimum examinabimus 1. pro quonam spirituali acceptum temporale restitui debeat? 2. quinam restituere teneantur? 3. cuinam restitutio sit facienda?

57. Concl. 1. Quicumque Simoniacè accepit temporalia propter beneficium Ecclesiasticum quodcunque, tenetur illa sub peccato mortali (si est materia gravis) restituere ante omnem judicis sententiam saltem de jure Ecclesiastico. Ita certa & communis omnium, signanter tenent. *D Thomas 2. 2. q. 100. A. 6. in corp. Castro Palao de Simonia punct. 26. n. 4. Less. loc. cit. dub. 30. n. 169. Bonacina de Simonia. q. 7. puncto 3. difficultate. 1. n. 7. Fillincius Tr. 45. c. 13. n. 28. Suarez. Layman. & c. arg. c. de hoc. 11. de Simonia. ibi: Reges, & Principes ejus debes inducere, ut si qua receperint à prefato Episcopo, ut ejus Electioni præstarent assensum, Ecclesie Oxoniensi sine diminutione restituant; cum ea sine gravi salutis periculo retinere non possint. Ex quo ita argumentantur DD. quod quis sine gravi salutis periculo retinere non potest, illud ante omnem judicis sententiam restituere debet; atqui juxta cit. c. accepta propter beneficium retinere sine salutis periculo quis non potest, ergo.*

58. Dixi saltem de jure Ecclesiastico, quòd enim etiam ex jure divino oriatur hæc obligatio restituendi, communior est DD. opinio, apertè-

que demonstrat sequens ratio, & confirmatio, Ratio quidem, quia qui accipiendo temporale, peccat contra justitiam, de jure divino ad restitutionem tenetur ante omnem judicis sententiam; atqui accipientes temporalia pro beneficiis Ecclesiasticis peccant contra justitiam, ergo. maj. est certa; min. probatur: qui ratione muneris aut officij sui aliis quomodocunque beneficia dant, non sunt domini beneficiorum, sed meri dispensatores à Domino *Mathai. 10.* graviter obligati, ut gratis dent, ergo si contra voluntatem Domini sub onere sive pro pretio temporali dant, injuriam faciunt & Domino, & illi, cui dant, consequenter contra justitiam peccant, sicque ad restitutionem tenentur, sicut tenetur dispensator aliquis Eleemosynæ, si pro distributione ejusdem ab accipientibus pauperibus pretium exigit, & accipit. Confirmatur & quidem firmissimè ex decreto *Alexandri VII. edito. 1665. 2. Octobris* damnante opinionem contrariam sic sonantem: *non est contra justitiam beneficia Ecclesiastica non conferre gratis; quia collator conferens illa beneficia Ecclesiastica pecuniâ interveniente non exigit illam pro collatione beneficij, sed veluti pro emolumento temporali, quod tibi conferre non tenebatur.* Per quod præcluditur etiam evasio illorū, qui dicunt: est in mea libertate beneficium, Canonicatū v. g. dare huic, vel illi, ergo si præ isto illi confero, hoc est pretio æstimabile, justèque exinde

tem-

temporale exigere possum. Nam contra clamat decretum, & meritò; quia licèt in tua potestate sit, beneficium conferre huic vel illi pro tuo libitu, neutiquam tamen est in potestate tua, alicui dare pro temporali, sed teneris gratis dare; cuicūque tandem dare velis: sicut à pari, quamvis subinde in potestate Dispensatoris Eleemosynæ sit, huic vel illi pauperi Eleemosinam dare, nequaquam tamen in ejusdem potestate est, huic præ alio dare Eleemosinam pro pretio temporali. Ex quo.

59. Sequitur, quòd omnes conferentes beneficium, nominantes, præsentantes, confirman-tes, &c. ad illud, nec non & eligentes, sub peccato mortali, & gravi animæ periculo ante omnem judicis sententiam restituere teneantur omnia illa temporalia, quæ pro collatione, nominatione, vel voto Simoniacè acceperunt, quantumvis res lateat & occulta sit. Examinent aliqui conscientiam suam, dictæque obligationi (quæ risu & contemptu certe non deletur) satisfacere studeant; secus enim & in continuo statu disgratiæ permanebunt, pœnisque æternis subjacebunt, nisi titulum à restitutione excusantem habeant, de quo. q. sequenti.

60. Concl. 2. Non tantùm. n. præced. nominatī, sed etiam mediatores Simonix commissæ in beneficio, (quales potissimùm sunt, qui temporalia, hac conditione accipiunt, ut per preces

& commendationes aliósque similes modos alteri beneficium procurent, aut ad illud juvent) ante omnem judicis sententiam tenentur restituere illud, quod à beneficiario Simoniacè acceperunt. *Azorius. p. 3. lib. 12. c. 24. q. 3. Bonacina de Simonia. q. 7. punct. 3. difficultate. 2. n. 6. item difficultate prima. n. 17. Filiucius Tr. 45. c. 13. n. 31. Abbas. Hostiensis, & alij communiter. Probatur ex. c. de hoc, de Simonia, ubi Reges & Principes, qui nec contulerunt, restituere tenentur accepta temporalia ob solum præstitum assensum. Electioni Episcopi. Ratio est; quia, ut volunt citati Authores, omne acceptum temporale pro actione principaliter ordinata ad beneficij acquisitionem, restitui debet; nam quamvis in se talis actio subinde quid merè temporale sit, tamen hoc ipso, quia principaliter ad spirituale obtinendum ordinatur, indirectè spirituale evadit, ita ut Simonia sit, pro ea per tacitum vel expressum pactum dare quid temporale, prout supra. *D. 2. q. 5. n. 51. & 52. dictum est.**

61. Videant ergo, qui apud eligentem, collatorem, præsentatorem confirmantem, &c. sunt potentes, officiales, vel familiares, &c. quid conscientia dicat de præteritis, & si accipiendo temporalia, ut per preces recommendationes, aliósve similes modos ad beneficium juvent, illúdve procurent, reos se inveniunt, temporalia accepta restituere non omittant, nisi æterna amittere velint;

lint: caveántque in futurum, quia res nunquam caret periculo, quod nec risu, nec contemptu, ut dictum jam est, nec ignorantia affectata vel crassa declinabunt, neque Deus decipitur, etsi ad tempus poenæ legésque hominum eludantur. *Panormitanus* certè de similibus loquens in c. de hoc, de Simonia n. 6. dicere audet, *multi tales sunt hodie in orbe, de quorum salute diffidendum est: cùm decedant in tali peccato; nam peccatum non dimittitur, nisi restituatur ablatum.* Considerent, qui salutem suam amant,

62. Addunt *Bonaçina*, & *Azorius* citati: tales mediatores & procuratores beneficiorum teneri restituere non tantùm pretium Simoniacè acceptum, sed etiam fructus beneficij perceptos ab illo, cui beneficium procurârunt, si iste restituere vel non vult, vel non potest: Rationem dant; quia universaliter ad restitutionem tenentur cooperatores damni, quando causa principalis restituere vel non vult, vel non potest.

63. *Concl. 3.* Qui temporalia Simoniacè accipiunt, collatione beneficij secutâ, restituere debent, non illi, qui dedit, sed Ecclesiæ, in qua beneficium est; nisi temporale dans bonâ fide dedisset, vel esset ipsemet pauper. Ita cum communi *D. Th. 22. q. 100. A. 3 ad 4. Abbas. in c. de hoc, de Simonia. n. 11. Lessius cit. dub. 31. n. 71. Castro Palao, de Simonia pun. 26. n. 6. Pir. sect. 8. n. 182. Herin, &c. de Simonia. q. 5. n. 48.* Ratio

est; quia Ecclesia punire vult tam Simoniacè dantem, quàm accipientem pro spirituali temporale *arg. cit. c. de hoc.* Ubi Reges & Principes jubenter Simoniacè accepta temporalia restituere Ecclesiæ Oxoniensi, in qua beneficium erat.

64. Observant tamen aliqui DD. *ut Henrix. l. cit. & Castro Palao,* illum, qui temporalia intuitu beneficij Ecclesiastici Simoniacè accipit, satisfacere suæ obligationi, etsi accepta temporalia non restituat Ecclesiæ, dummodò applicet ad alios pios usus: v. g. pauperibus erogando, præsertim ubi consuetudo est, similia non Ecclesiæ, sed pauperibus restituendi.

65. Dixi in conclusione *callatione beneficij secunda*, nam si quis hac conditione vel pacto alteri det pecuniam, ut eidem beneficium conferat, vel per preces & recommandationes procuret, beneficium verò non aquiratur, tunc tenetur accipiens pretium restituere ipsi danti, & non Ecclesiæ vel pauperibus, teste *Lesio cit. n. 173.*

66. Dixi secundò *nisi dans temporale bonâ fide dedisset, vel esset ipsemet pauper.* Si quis enim bonâ fide pro aquirendo spirituale dedit temporale, uti fieri potest, si dantes spirituale prætendant legitimam consuetudinem, vel alium coloratum titulum, à parte rei tamen non subsistentem, debet temporale acceptum restitui non ipsi Ecclesiæ vel pauperibus, sed bonâ fide danti: uti expressè habetur, *c. ventens, 19. de Simonia,* tenetque

nétque *Lessius loc. cit. n. 173.* vel, si quidem malâ fide dedit, tamen est pauper, nec habet, unde honestè vivat, eidem quoque Simoniacè acceptum restitui potest juxta *Abbatem in cit. c. de hoc. 11. de Simonia, n. 11. arg. c. quòd à te. 3. de Clericis conjugatis.* Immò aliqui non pauci, ut videre est apud *Less. dub. 31. n. 171.* universaliter docent, ante sententiam judicis posse & debere in quovis casu pretium temporale intuitu spiritualium Simoniacè acceptum, iterum restitui danti. Quidquid sit, illud certum est, restitui debere, sive dein Ecclesiæ sive pauperibus, sive ipsi danti restituatur. In praxi tamen securè servatur Doctrina tradita juxta communem.

67. *Concl. 4.* Simoniacè accepta temporalia in ingressu Religionis pro honesta sustentatione juxta dicta superiùs *Disp. præc. n. 60. 62. & 65.* Restitui non debent ante sententiam judicis, dummodò non in privatum commodum superioris, aut alterius personæ particularis, sed in commune commodum & usum conventûs applicentur. *Less. dub. 30. n. 169. Pirh. de Simonia, sect. 8. n. 183.* Patétque clarè in extrav. *Sanè. de Simonia.*

68. *Dixi pro honesta sustentatione;* si enim Simoniacè accipiuntur temporalia pro ipso Religionis ingressu, vel sub prætextu honestæ sustentationis plus, quàm pro illa necessarium est, ante omnem judicis sententiam restituenda sunt,

non quidem ob Simoniam, sed ob injustitiam, contra jus divinum & naturale commissam, uti patebit ex conclusione sequenti.

69. *Concl. 5.* Simoniacè accepta temporalia pro collatione ordinis, aliorumque Sacramentorum & Sacramentalium, ac rerum quarumcunque spiritualium Sacratarum, quâ talium jure divino restitui debent, *D. Thom. 2. 2. q. 100. A. 6. Azorius l. cit. c. 20. Lessius l. cit. dub. 28. Pirh. de Simonia, sect. 8. n. 175. Layman. l. cit. n. 79. Suarez, Bannes, Sotus, Adrianus, Medina & alij.* Contra plures volentes, obligationem restituendi temporale Simoniacè propter dicta spiritualia acceptum, non ex jure divino, sed humano duntaxat provenire. Probatur conclusio primò per rationem conclusione 1. n. 58. adductam, quâ ostendimus, accipere temporale pro beneficio Ecclesiastico esse contra jus divinum. Probatur secundò: quod quis absque justo titulo accipit, & habet, Domino rationabiliter invito, injustè habet, & restituere tenetur; sed qui temporalia pro spiritualibus accipit, & habet, absque justo titulo accipit & habet, Domino rationabiliter invito, ergo. *maj.* est certa. *min.* constat, & quidem de carentia justitituli; quia hoc ipso, quòd, uti supponitur, Simoniacè accipiat, nullum justum titulum habet. Quod etiam Domino rationabiliter invito accipiat, & habeat, inde patet; quia quàmvis liberè ac voluntariè dare videatur, tamen

tamen hoc ipso, quòd dare debeat, utpote aliàs spirituale non adquisiturus, re ipsa invitus dat, & quidem rationabiliter, quia alter gratis dare deberet. Confirmatur per exemplum simillimum de usura. Usurarius restituere de jure naturæ tenetur, lucrum per usuram acceptum, non obstante, quòd mutuum accipiens voluntariè dare videatur: quia nempe rationabiliter invitus dat, hoc ipso quod dare debeat, aliàs mutuum, non adquisiturus.

70. Ob: contra hanc ultimam concl. si Simoniacè acceptum propter quæcunque spiritualia deberet restitui de jure divino, tunc etiam restitui deberet acceptum per Simoniam mentalem, nec posset Papa dispensare in retinendo pretio Simoniacò, utrumque est contra jura: nam *c. fin. de Simonia*. habetur, quòd Simoniacus mentalis per solam pœnitentiam suo satisfaciat Creatori. *Et extrav. sane. 1. de Simonia* dispensat Papa, quòd Religiosi Simoniacè accepta ab ingrediente Religionem retinere possint; ergo. R. Concessa maj. neganda min. *ad. c. & extrav. nego suppositum*; quia nullum illorum loquitur de Simonia commissa contra jus divinum, sed humanum duntaxat; nam utrumque agit de Simonia commissa in ingressu ad Religionem; in quo quia plerumque recipientes sub titulo honestæ sustentationis ab ingrediente temporalia exigunt, nec contra jus divinum nec naturale, sed humanum duntaxat

taxat (si Monasterium est virorum & opulentum) agunt juxta dicta *Disp. præc. n. 60.* in quo pœnisque illius, non item in jure divino dispensare potest, & dispensavit in casibus per citata jura adductis, Papa: unde gratis conceditur cum citatis *AA. supra n. 69.* quòd accepta etiam per Simoniam mentalem (multò magis per Simoniam Conventionalem, si est contra jus divinum) de jure divino restitui debeant, sicut restitui debet acceptum lucrum per usuram mentalem acceptum; quia nempe hujusmodi restitutio non tanquam pœna Simonix ab Ecclesia sola imposita, sed inde debetur; quia accipiens temporale per Simoniam juris divini etiam mentalem peccat contra justitiam, hoc ipso, quòd nullum justum titulum illud accipiendi habeat, gratisque dare teneatur, indèque recipiat Domino saltem implicitè rationabiliter invito. Ex quo haud dubiè de jure divino ac naturali obligatio restituendi consurgit. Quà propter quæ supra *q. 3. n. 33. & 34.* dicta sunt, quòd nulla juris pœna incurratur, propter Simoniam mentalem vel Conventionalem, intelligenda sunt, de pœnis ab Ecclesia constitutis, non verò de oneribus ex jure naturæ & divino provenientiibus, inter quæ est onus restitutionis acceptorum per Simoniam juris divini, quæ toties contingit, quoties pro spirituali quàm tali temporale datur, & accipitur.

71. Dixi in conclusione, pro spirituali quali; si enim temporale non pro ipsa re spirituali, sed pro temporali, quæ est conjuncta illi rei spirituali, datur, uti fieri potest, in metallis, crucibus, rosariis, vel aliis rebus materialibus benedictis, tunc vel nulla, vel non nisi juris humani Simonia cum ejusdem pœnis contrahitur.

72. Quæres: cuinam pretium temporale ob spiritualia in conclusione ultimâ posita restitui debeat? Respondetur, ante judicis sententiam ipsi danti. Ita communis: & Ratio est; quia universaliter loquendo injustè accepta illi restitui debent, à quo sunt accepta, si talis non aliunde incapax redditur, consequenter quia in casu conclusionis dans Simoniacè temporale, incapax non redditur; cum per jura tantum, qui pro beneficiis dant Simoniacè temporale, non autem alij reddantur incapaces recipiendi iterum Simoniacè datum, potest, & debet istis restitui; quod si tamen fieri commodè nequit, pauperibus vel aliis piis causis applicandum erit.

QUÆSTIO V.

De causis excusantibus à pœnis Simonia, & restitutione, ubi etiam de Dispensatione Simonia.

73. **C**irca primam quæstionis partem suppono prius tanquam certum, & ab omnibus con-

concessum, titulos illos, qui, & quando excusant à peccato Simoniaë, quales sunt honesta sustentatio, legitima consuetudo, ignorantia invincibilis juris vel facti, labor extrinsecus, redemptio vexationis, uti constat *ex. q. 1. hujus Disp.* excusare etiam à pœnis Simoniaë jure Ecclesiastico statutis. Et Ratio est; quia ob culpam Simoniaë statuit Ecclesia pœnas, consequenter ubi culpa, tanquam causa pœnæ abest, nulla pœna tanquam effectus adest. Excepto, quod beneficium fructusque inde perceptos restituere teneatur etiam ille, cui inculpabiliter & invincibiliter ignorantibus aliis beneficium Simoniacè procuratum & collatum est, ob specialem juris in odium Simoniaë dispositionem juxta dicta superius *q. 3. n. 41. & seqq.* Hoc præsupposito examinabitur, an, & quinam sint tituli excusantes à pœnis Simoniaë, & restitutione Simoniacè acceptorum, postquam Simonia culpabiliter commissa est. Et quidem, 1. principaliter, an excusetur à pœnis jure statutis, qui quidem scit, se Simoniam committere, vel culpabiliter commisisse, ignoravit, tamen pœnas eidem adjunctas? 2. An ignorantia excuset à restitutione Simoniacè acceptorum? 3. Quid circa pœnas juris & restitutionem efficiat præscriptio, & possessio?

74. *Concl. 1.* Ille, qui scit, vel dubitat (nam universaliter loquendo, qui cum dubio practico & antecedente agit, eodem modo peccat,

cat,

cat, & reus est, quo reus est, qui scienter peccat) se peccare, & Simoniam committere, tradendo rem temporalem pro spirituali, non excusatur à pœnis Simoniaë, ab Ecclesia statutis, etsi has invincibiliter ignoret; exceptis censuris. Hanc sententiam expressè docet, *Scotus in. 4. dist. 6. q. 8. Sanch. lib. 9. Disp. 32. n. 21. Azorins p. 1. lib. 1. c. 15. q. 1. & 2. dicens rem esse certam, Covarr. docens, oppositum esse errorem, Layman lib. 1. Tr. 4. c. 20. n. 6. Herinx. p. 2. Tr. 3. Disp. 5. q. 3. n. 27. & 29. Haunoldus Tom. 1. Tr. 1. c. 2. controuv. 2. n. 103. Sporer in Decalogum. Tom. 1. Tr. 1. c. 2. sect. 4. n. 39. Molina Tr. 5. Disp. 71. n. 9. Suarez, Sorus, Corduba cum plurimis aliis. Ratio conclusionis est: tum quia ignorantia solius pœnæ non tollit causam pœnæ, sive culpam, ergo nec effectum, sive ipsam pœnam: tum quia quicunque scienter legem transgreditur, & peccat, implicitè consentire videtur in pœnam à lege latam, hoc ipso, quòd cuivis notum sit, transgressionem justæ legis aliquâ puniri pœnâ. Hinc Deus punit eos, qui peccatum mortale committunt, variis pœnis æternis, etsi peccantes non sciant illas pœnas: & iudices in patibulo suspendunt furem, homicidam gladio necant, alios rotâ cruciant, etsi malefactores nesciant has pœnas, imò etsi suam harum pœnarum ignorantiam probent.*

75. Verùm non desunt Authores, ut *Navarr. c. 23. n. 47. Castro Palao To. 1. Tr. 2. Disp. 1. pun. 17.*

n. 7. Cum aliis ibidem citatis, qui ex professo universaliter docent, quòd invincibilis ignorantia, cuiusvis, pœnæ transgressoribus legum per Canones impositæ ab ea incurrenda excuset, quantumvis aliàs quis legem culpabiliter violando peccet. Quæ sententia quòd verè probabilis sit pronuntiare non audeo; quia praxi Ecclesiæ contraria videtur: nec etiam ut improbabilem vocare præsumo: Cùm gravi AA. Autoritate nitatur: quàmvis aliqui eorum loquantur solum de pœnis extraordinariis. Illud certum est, & fatentur defacto omnes, quòd ignorantia censurarum excuset ab illis, etsi cœteroque contra legem agendo gravissimè quis peccet. Ratio est; quia ad incurrendam censuram requiritur contumacia, quæ non habetur, si pœnæ censurarum ignorantur. Unde & in conclusione additum est *exceptis censuris*. Ex hac conclusione.

76. Sequitur, eum, qui Simoniacè procurando sibi beneficium benè scit, vel saltem dubitat, se Simoniam committere, nescit tamen positas pro hac Simonia pœnas, liberum quidem esse ab excommunicatione, collationem tamen beneficij esse nullius valoris, deberéque illud unà cum fructibus perceptis restituere.

77. Concl. 2. Quicunque Simoniacè accipit temporale pro spirituali beneficio præsertim Ecclesiastico, nullatenus à restitutione excusatur, sed ad eam graviter obligatur, licèt accipiendo

